

Jurnalul Oficial al Uniunii Europene

C 54

Ediția în limba română

Comunicări și informări

Anul 61

13 februarie 2018

Cuprins

I Rezoluții, recomandări și avize

REZOLUȚII

Comitetul Regiunilor

A 125-a sesiune plenară, 9-11 octombrie 2017

2018/C 054/01	Rezoluția Comitetului European al Regiunilor – Semestrul european 2017 și perspectiva asupra analizei anuale a creșterii	1
2018/C 054/02	Rezoluția Comitetului European al Regiunilor privind recomandările adresate șefilor de stat sau de guvern care se vor reuni la Bruxelles, la 24 noiembrie 2017, cu ocazia celui de al cincilea summit al Parteneriatului estic	5

AVIZE

Comitetul Regiunilor

A 125-a sesiune plenară, 9-11 octombrie 2017

2018/C 054/03	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Finanțarea combaterii schimbărilor climatice: un instrument esențial pentru punerea în aplicare a Acordului de la Paris	9
2018/C 054/04	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Viitorul Mecanismului pentru interconectarea Europei (MIE) – Transporturi	14
2018/C 054/05	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Evaluarea punerii în aplicare a politicilor de mediu ale UE	21
2018/C 054/06	Avizul Comitetului European al Regiunilor – O strategie europeană privind sistemele de transport inteligente cooperative	27
2018/C 054/07	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Consolidarea rezilienței teritoriale: capacitatea orașelor și regiunilor pentru a face față globalizării	32
2018/C 054/08	Avizul Comitetului European al Regiunilor – O abordare strategică privind reziliența în cadrul acțiunii externe a UE	38

RO

2018/C 054/09	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Construirea unei economii europene a datelor	43
2018/C 054/10	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Pilonul european al drepturilor sociale și Documentul de reflecție privind dimensiunea socială a Europei	48
2018/C 054/11	Avizul Comitetului European al Regiunilor – O politică europeană de reabilitare antiseismică a parcului imobiliar și a infrastructurii	62
2018/C 054/12	Avizul Comitetului European al Regiunilor – O strategie spațială pentru Europa	66
2018/C 054/13	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Reforma sistemului de resurse proprii al UE în contextul următorului cadru financiar multianual pentru perioada de după 2020	72
2018/C 054/14	Proiect de aviz al Comitetului European al Regiunilor – Protecția copiilor migranți	76

III *Acte pregătitoare*

COMITETUL REGIUNILOR

A 125-a sesiune plenară, 9-11 octombrie 2017

2018/C 054/15	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Pachetul privind serviciile: O economie a serviciilor avantajoasă pentru europeni	81
---------------	---	----

I

(Rezoluții, recomandări și avize)

REZOLUȚII

COMITETUL REGIUNILOR

A 125-A SESIUNE PLENARĂ, 9-11 OCTOMBRIE 2017

Rezoluția Comitetului European al Regiunilor – Semestrul european 2017 și perspectiva asupra analizei anuale a creșterii 2018

(2018/C 054/01)

Prezentat de grupurile politice PPE, PSE, ALDE, AE și CRE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

- având în vedere documentele semestrului european 2017, și anume analiza anuală a creșterii, rapoartele de țară, programele naționale de reformă și recomandările specifice fiecărei țări;
- având în vedere rezoluția sa privind analiza anuală a creșterii pentru 2017 a Comisiei Europene (RESOL-VI/019), adoptată la 8 februarie 2017;
- având în vedere raportul Parlamentului European privind analiza anuală a creșterii pentru 2017 (2016/2306(INI));

Relansarea investițiilor

1. subliniază că 55 % din totalul recomandărilor specifice fiecărei țări formulate în 2017 vizează obstacolele în calea investițiilor, la eliminarea cărora autoritățile locale și regionale își pot aduce contribuția ⁽¹⁾; reamintește necesitatea de a elimina discrepanța dintre atribuțiile administrațiilor locale și regionale și resursele lor financiare;
2. insistă asupra faptului că politica de coeziune ar trebui să rămână principalul instrument de investiții al UE. Consideră, totuși, că guvernarea acesteia și interacțiunile sale cu semestrul european ar trebui îmbunătățite, pentru a spori și mai mult efectul multiplicator al cheltuielilor pentru coeziune și contribuția lor la o creștere durabilă și favorabilă incluziunii;
3. salută introducerea, în ianuarie 2015, a marjelor de flexibilitate în Pactul de stabilitate și de creștere, dar solicită măsuri suplimentare pentru a stimula investițiile publice, în special în infrastructuri și în incluziunea socială, cum ar fi excluderea cofinanțării naționale, regionale sau locale, în contextul fondurilor structurale și de investiții europene, din mecanismul contabil al Pactului de stabilitate și de creștere – la fel ca și a cofinanțării activităților Fondului european pentru investiții strategice –, definirea unei tipologii la nivelul UE a calității investițiilor publice în cadrul cheltuielilor publice, în funcție de efectele lor pe termen lung, revizuirea metodelor de calcul al „deficitului structural”, pentru a ține seama de

⁽¹⁾ CoR – Semestrul european 2016 – Analiza teritorială a recomandărilor specifice fiecărei țări (Raportul Grupului de coordonare al Platformei de monitorizare a Strategiei Europa 2020).

caracteristicile proprii ale economiilor naționale și de diferențele structurale ale cheltuielilor publice, precum și includerea în tabloul de bord macroeconomic a unui indicator legat de rata investițiilor;

4. ia act de faptul că autoritățile locale și regionale (ALR) sunt implicate în circa 25 % dintre proiectele Fondului european pentru investiții strategice (FEIS), finanțat de Banca Europeană de Investiții (BEI), dar și că, așa cum arată un studiu recent comandat de CoR, implicarea lor întâmpină probleme semnificative, din cauza capacității administrative, a complexității intrinseci a FEIS și a gradului scăzut de cunoaștere a acestui fond de către orașe și regiuni ⁽²⁾; subliniază că este nevoie de mai multă sensibilizare, asistență tehnică, consiliere și sinergie cu alte surse de finanțare din partea UE pentru a crește implicarea ALR în punerea în aplicare a FEIS și pentru a asigura un mai bun echilibru geografic între proiectele FEIS;

5. împărtășește aprecierea Comisiei, conform căreia FEIS „este departe de a-și atinge potențialul maxim privind stimularea dezvoltării capitalului uman. Trebuie depuse eforturi suplimentare pentru elaborarea de instrumente adaptate acestui sector și pentru a se asigura că actorii sociali și financiari cooperează mai strâns” ⁽³⁾;

6. subliniază importanța continuării reformelor structurale la toate nivelurile de guvernare și a eliminării birocrăției pe care o implică investițiile în curs, pentru a contribui la îmbunătățirea climatului antreprenorial și la creșterea atractivității economiilor noastre sub aspectul investițiilor;

7. subliniază că accesul la finanțare reprezintă încă o provocare majoră pentru IMM-uri, întreprinderile nou-înființate și cele în curs de extindere în Europa; salută măsurile cum ar fi înființarea fondului de fonduri paneuropean de capital de risc; invită Comisia ca, în cooperare cu autoritățile locale, regionale și naționale, să adopte măsuri suplimentare pentru a mobiliza investițiile private și a încuraja diferențierea surselor de finanțare;

Punerea în aplicare a unor reforme structurale și a unor politici bugetare responsabile

8. își reiterează apelul la o mai bună coordonare a tuturor măsurilor UE de consolidare a capacităților și de simplificarea a fondurilor europene; subliniază că 53 % din recomandările specifice fiecărei țări pe 2017 abordează probleme legate de capacitatea administrativă, în special la nivel subnațional;

9. consideră că bugetul UE ar trebui să sprijine eforturile statelor membre de a pune în aplicare reforme structurale și de a elimina birocrăția implicată de investițiile în curs și se declară de acord, prin urmare, cu instituirea, decisă în mai 2017, a Programului de sprijin pentru reforme structurale (2017-2020), în valoare de 142,8 milioane EUR, care va contribui la reformele instituționale, administrative și structurale menite să finanțeze acțiuni, cu valoare adăugată europeană, de îmbunătățire a competitivității, a productivității, a creșterii economice, a situației locurilor de muncă, a coeziunii și a investițiilor;

10. își reiterează solicitarea adresată Comisiei, de a lua în considerare posibilitatea introducerii unei capacități bugetare pentru zona euro, care ar putea ajuta la stabilizarea acestei zone dacă și atunci când este necesar;

11. solicită Comisiei să analizeze dificultățile cu care se pot confrunta autoritățile regionale și locale în aplicarea directivelor privind achizițiile publice și subliniază că la nivel local și regional este nevoie de instrumente, cum ar fi centrele de cunoaștere, care să servească drept modalitate de a contribui la consolidarea capacității administrative la toate nivelurile de guvernare în ceea ce privește achizițiile publice și ajutoarele de stat, prin furnizarea de asistență tehnică și de orientări;

12. subliniază că este nevoie de o creștere favorabilă incluziunii și de îmbunătățirea dimensiunii sociale a UE prin instituirea unui pilon european al drepturilor sociale ⁽⁴⁾, prin intermediul unei agende sociale europene puternice, în care competitivitatea și justiția socială să se completeze reciproc, și care ar prevedea, printre altele, acordarea unui rol sporit indicatorilor sociali în cadrul semestrului european și o convergență a salariilor reale, proporțional cu nivelul productivității;

⁽²⁾ http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Documents/Implementation-EFSI/implementation_EFSI_pdf.pdf.

⁽³⁾ A se vedea Comunicarea Comisiei pe tema „Semestrul european 2017: Evaluarea progreselor înregistrate cu privire la reformele structurale, prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice și rezultatele bilanțurilor aprofundate în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1176/2011 – COM(2017) 90 final.

⁽⁴⁾ Avizul CoR pe tema „Pilonul european al drepturilor sociale și documentul de reflecție privind dimensiunea socială a Europei”; raportor: Mauro D'Attis (PPE-IT); adoptat de CoR la 11 octombrie 2017 (SEDEC-VI/027).

13. subliniază, în contextul documentului de reflecție al Comisiei privind valorificarea oportunităților oferite de globalizare⁽⁵⁾, că trebuie sprijinită extinderea grupului de beneficiari de pe urma globalizării și dezvoltarea în continuare a conceptului de reziliență teritorială, că nu mai trebuie promovate reforme structurale al căror impact teritorial este inegal din cauza disparităților regionale și că este nevoie de structurarea eforturilor UE de gestionare a globalizării în jurul a trei axe principale: o strategie proactivă de îmbunătățire a competențelor, a cunoștințelor și a infrastructurii, o strategie de atenuare, care să includă Fondul european de ajustare la globalizare (FEAG) și alte instrumente de politică, precum și o strategie participativă, care să implice mai mult cetățenii în procesul de elaborare a politicilor UE; solicită, de asemenea, o actualizare a FEAG prin sporirea bugetului acestuia, integrarea lui în cadrul financiar multianual, reducerea semnificativă a gradului de strictețe a criteriilor de activare a FEAG și asigurarea sinergiilor cu fondurile structurale și de investiții europene;

14. insistă asupra faptului că presiunile care se fac simțite în prezent la nivel global necesită o strategie industrială a UE cuprinzătoare și adaptată la nivel local⁽⁶⁾, care să presupună o coordonare strategică între politicile și instrumentele relevante ale UE;

Semestrul european 2017 și perspectiva asupra analizei anuale a creșterii 2018

15. subliniază faptul că 76 % din totalul recomandărilor specifice fiecărei țări pe 2017 au legătură cu teritoriul, deoarece abordează provocările care vizează anumite regiuni sau orașe într-o măsură mai mare decât altele, iar punerea lor în aplicare se bazează pe nivelurile subnaționale de guvernare; constată că 62 % dintre recomandări sunt adresate direct autorităților locale și regionale, fapt care scoate în evidență rolul acestora în realizarea reformelor structurale;

16. subliniază că două treimi dintre programele naționale de reformă pentru 2017 recunosc existența unor disparități regionale, că toate menționează implicarea autorităților locale și regionale în implementarea PNR și că 70 % dintre ele menționează implicarea respectivelor autorități în elaborarea planurilor, deși, încă, mai ales prin simplă consultare;

17. evidențiază faptul că implicarea autorităților locale și regionale într-un stadiu incipient, în calitate de parteneri în conceperea PNR, și adoptarea sistematică a unei abordări constând în guvernanta pe mai multe niveluri ar crește în mod semnificativ rata de punere în practică a recomandărilor, ar contribui la atenuarea disparităților regionale, ar favoriza o mai mare asumare a responsabilității la fața locului și ar consolida încrederea în interiorul statelor membre și între acestea;

18. invită instituțiile UE să pună în aplicare propunerea CoR de instituire a unui Cod de conduită pentru implicarea autorităților locale și regionale în semestrul european⁽⁷⁾ și salută susținerea exprimată de Parlamentul European față de această idee⁽⁸⁾;

19. recomandă ca analiza anuală a creșterii pentru 2018 să includă un capitol specific privind starea regiunilor și să analizeze rolul autorităților locale și regionale, solicitând statelor membre să facă același lucru în programele lor naționale de reformă; salută sprijinul manifestat față de apelul de a include o dimensiune teritorială în recomandările specifice fiecărei țări; invită Comisia Europeană să se întâlnească cu reprezentanții autorităților locale și regionale în cursul vizitelor pe care le întreprinde în statele membre la începutul semestrului. În cadrul sprijinului față de integrarea unei dimensiuni teritoriale în semestrul european, subliniază că este oportun ca, printre elementele ce trebuie incluse, să se numere schimbările demografice, creându-se astfel o legătură între acestea și semestrul european, astfel cum se recomandă în avizul CoR pe tema „Răspunsul UE la provocarea demografică”;

20. având în vedere decalajul existent în prezent între procedura anuală de formulare a recomandărilor specifice fiecărei țări, pe de o parte, și abordarea în materie de programare pe termen mediu și lung cerută de fondurile ESI, își reafirmă⁽⁹⁾ convingerea că includerea politicii de coeziune în programele naționale de reformă trebuie redefinită astfel încât să se păstreze dimensiunea teritorială și abordarea descentralizată și bazată pe parteneriat;

⁽⁵⁾ Avizul CoR referitor la documentul de reflecție al Comisiei privind valorificarea oportunităților oferite de globalizare; raportor: Micaela Fanelli (PSE-IT); adoptat de CoR la 10 octombrie 2017 (ECON-VI/024).

⁽⁶⁾ Un aviz din proprie inițiativă al CoR pe tema „O strategie europeană pentru industrie: rolul și perspectiva autorităților locale și regionale” este elaborat în prezent de dl Heinz Lehmann (PPE-DE).

⁽⁷⁾ Avizul CoR pe tema „Îmbunătățirea guvernantei semestrului european: un cod de conduită pentru implicarea autorităților locale și regionale”; raportor: Rob Jonkman (CRE-NL); adoptat la 11 mai 2017.

⁽⁸⁾ A se vedea Rezoluția PE referitoare la semestrul european 2016, adoptată la 26 octombrie 2016.

⁽⁹⁾ Avizul CoR pe tema „Viitorul politicii de coeziune după 2020 – Pentru o politică europeană de coeziune puternică și eficientă după 2020”; raportor: Michael Schneider (PPE-DE); adoptat la 11 mai 2017.

21. constată că numeroase recomandări specifice fiecărei țări s-au repetat pe parcursul mai multor ani, deoarece reformele complexe au nevoie de timp pentru a fi puse în aplicare; își exprimă satisfacția cu privire la faptul că Comisia Europeană este de acord cu propunerea, făcută de CoR, ca progresele înregistrate în punerea în aplicare a acestor recomandări să fie măsurate mai degrabă pe o perioadă de câțiva ani, decât pe baze anuale; observă că Comisia a constatat că, din această perspectivă, „pentru aproximativ două treimi dintre recomandările specifice fiecărei țări emise până în 2016, s-au realizat cel puțin «unele progrese»”⁽¹⁰⁾ (față de 43 % din totalul recomandărilor specifice emise în 2016); solicită Comisiei să publice în mod transparent toate elementele unei astfel de evaluări;

22. subliniază faptul că semestrul european are nevoie de un cadru de politică pe termen lung; apreciază, în acest context, eforturile depuse de Comisie pentru a pune în legătură Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă a ONU și obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD) cu Strategia Europa 2020 și deci cu fondurile structurale și de investiții europene. Cu toate acestea, având în vedere complexitatea și multitudinea diverselor cadre de referință, subliniază necesitatea coerenței între politici, a integrării și a unui cadru de guvernanță coerent, sperând că Comisia va înainta rapid propuneri relevante în acest sens;

23. subliniază că criza europeană a refugiaților și migranților, care a început în 2015, reprezintă în continuare o problemă extrem de gravă pentru multe regiuni și autorități locale. Prin urmare, solicită un răspuns semnificativ și concret, inclusiv sub forma alocării de noi fonduri, la nivel european;

24. semnalează cu preocupare existența unui nivel ridicat al șomajului de lungă durată, în special în rândul tinerilor, care afectează economiile unor state membre din UE; invită, așadar, Comisia și statele membre să intensifice toate activitățile pe care le impune sprijinirea pieței forței de muncă;

25. încredințează președintelui mandatul de a transmite prezenta rezoluție Comisiei Europene, Parlamentului European, Consiliului, președintelui Consiliului European și Președinției estone a Consiliului UE.

Bruxelles, 11 octombrie 2017.

*Președintele
Comitetului European al Regiunilor*
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽¹⁰⁾ Comunicarea Comisiei care însoțește recomandările specifice fiecărei țări pentru 2017 – COM(2017) 500 final (https://ec.europa.eu/info/files/2017-european-semester-communication-country-specific-recommendations_en).

Rezoluția Comitetului European al Regiunilor privind recomandările adresate șefilor de stat sau de guvern care se vor reuni la Bruxelles, la 24 noiembrie 2017, cu ocazia celui de al cincilea summit al Parteneriatului estic

(2018/C 054/02)

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR (CoR),

- având în vedere atașamentul comun față de dreptul internațional și valorile fundamentale, printre care democrația, statul de drept, respectarea drepturilor omului, a libertăților fundamentale și a egalității de gen, precum și față de economia de piață, dezvoltarea durabilă și buna guvernare, pe care se bazează Parteneriatul estic;
- având în vedere faptul că conflictele armate și situația instabilă din numeroase țări și regiuni din vecinătatea UE împiedică dezvoltarea unor parteneriate durabile ⁽¹⁾;
- având în vedere abordarea bazată pe drepturi, pusă în aplicare de UE începând din 2016, care acoperă toate drepturile omului – economice, politice, civice, culturale sau sociale –, ca unul dintre principiile directe pentru asistența financiară prin Instrumentul european de vecinătate (IEV), și rolul important pe care îl joacă autoritățile locale și regionale (ALR) în apărarea drepturilor esențiale la nivel local și regional, printre care și protecția minorităților;
- având în vedere principiile fundamentale ale autonomiei locale, ca valoare europeană universală inclusă în Carta europeană a autonomiei locale;
- având în vedere importanța implicării organizațiilor societății civile, a tinerilor și a autorităților locale și regionale, în special în ceea ce privește punerea în aplicare a noilor cadre specifice fiecărei țări pentru cooperarea bilaterală, sub formă de programe de asociere și priorități ale parteneriatelor actualizate, într-un mod care să contribuie la transformarea democratică și economică a țărilor partenere ⁽²⁾ și să le consolideze relațiile cu UE;
- având în vedere rolul autorităților locale și regionale în consolidarea rezilienței, definită ca un concept larg, care să înglobeze întreaga societate, bazată pe democrație, încredere în instituții și dezvoltare durabilă, precum și pe capacitatea de reformare ⁽³⁾;
- având în vedere rolul Conferinței autorităților locale și regionale din Parteneriatul estic (CORLEAP), astfel cum s-a confirmat în Raportul privind punerea în aplicare a revizuirii politicii europene de vecinătate și documentul de lucru comun al serviciilor Comisiei privind obiectivele de etapă ale Parteneriatului estic în perspectiva anului 2020;
- având în vedere angajamentul CORLEAP în cadrul obiectivelor Parteneriatului estic, în conformitate cu politica europeană de vecinătate revizuită și strategia globală a UE în domeniul politicii externe și de securitate, promovarea și punerea în aplicare, la nivel local, a valorilor universale pe care se întemeiază Uniunea Europeană, consolidarea cooperării între autoritățile locale și regionale, asociațiile acestora și organizațiile societății civile, în beneficiul tuturor cetățenilor;
- având în vedere raportul CORLEAP pe tema „Dezvoltarea participării civice ca o modalitate de a consolida democrația locală în țările Parteneriatului estic” și recomandările cuprinse în acesta;
- având în vedere raportul CORLEAP pe tema „Eficiența energetică: rolul autorităților locale și regionale” și recomandările cuprinse în acesta;
- având în vedere lansarea de noi inițiative în domeniul dezvoltării locale durabile, cum ar fi „Primarii pentru creștere economică” și a doua fază a Convenției primarilor din Est, care sunt modele de guvernare ascendentă care pot stimula angajamentul autorităților locale față de cetățeni și instituțiile locale și internaționale;

⁽¹⁾ Avizul CoR privind revizuirea politicii europene de vecinătate, octombrie 2016.

⁽²⁾ Concluziile Consiliului privind Parteneriatul estic, noiembrie 2016.

⁽³⁾ Comunicarea comună privind o abordare strategică privind reziliența în cadrul acțiunii externe a UE.

- având în vedere evaluarea la jumătatea perioadei a asistenței prin IEV pentru perioada 2014-2017;
- având în vedere cooperarea mai strânsă cu observatorii permanenți ⁽⁴⁾ ai CORLEAP și ai altor parteneri instituționali;

Context strategic

1. subliniază că autoritățile locale și regionale continuă să se dezvolte ca actori și decidenți în cadrul configurării Parteneriatului estic, întrucât multe dintre principalele rezultate ale parteneriatului se bazează pe succesele obținute și pe eforturile depuse la nivel subnațional, și este nevoie de mai mult sprijin pentru a le permite să își exercite rolul într-o măsură sporită;
2. salută rolul consolidat al autorităților locale și regionale în punerea în aplicare a politicilor, strategiilor și inițiativelor emblematicale ale Parteneriatului estic, inclusiv implicarea sporită a acestora în lucrările platformelor multilaterale și ale grupurilor acestora;
3. salută, în special, dezbaterile consacrate consolidării democrației locale și regionale în cadrul Platformei 1 a Parteneriatului estic privind democrația, buna guvernare și stabilitatea;
4. recomandă menținerea unui angajament structurat cu autoritățile locale și regionale și cu asociațiile acestora, ca un element transversal cu implicații în toate cele patru domenii prioritare ale Parteneriatului estic, subliniind faptul că contactele interpersonale sunt la fel de importante ca și legăturile din domeniile economic și energetic;
5. subliniază că implicarea autorităților locale și regionale este esențială în contextul unei structuri multilaterale mai eficiente și mai eficace a Parteneriatului estic și solicită să se îmbunătățească în continuare corelarea cu activitățile desfășurate de CORLEAP;
6. insistă asupra participării ALR din Parteneriatul estic la elaborarea recomandărilor politice și a legislației, precum și asupra participării active la negocieri cu autoritățile centrale privind proiectele și deciziile de interes pentru nivelurile local și regional;
7. salută propunerea Comisiei „20 de rezultate pentru 2020” ca pe un pas important în furnizarea de beneficii concrete pentru cetățenii din țările Parteneriatului estic, și se angajează să contribuie activ la concretizarea acestor rezultate;
8. solicită măsuri adecvate de sprijin politic, financiar și tehnic pentru toate țările din Parteneriatul estic în cadrul unor parteneriate țintite și mai eficace cu UE, pentru a le oferi o mai bună asistență în procesul de reformă, cu scopul consolidării democrației locale și a dezvoltării teritoriale;

Democrația locală și buna guvernare

9. reafirmă faptul că obiectivele generale ale democrației locale și ale reformei administrației publice, inclusiv printr-un proces de descentralizare, rămân un element esențial al contribuției CORLEAP la punerea în aplicare a politicii europene de vecinătate la nivel local și regional, indiferent de gradul ales de parteneriat cu UE în cadrul unei politici revizuite;
10. afirmă că eficacitatea implicării UE cu țările Parteneriatului estic necesită cel mai înalt grad de participare a comunităților locale, care sunt din ce în ce mai active;
11. subliniază că alegerile locale sunt esențiale pentru implicarea cetățenilor și ar trebui însoțite de un proces de reflecție cu privire la modul în care să se acționeze mai eficient pentru cetățeni;
12. consideră că autoritățile locale și regionale sunt bine plasate pentru a susține dezvoltarea unei societăți civile puternice și pentru a contribui la democratizarea și modernizarea comunităților locale;
13. solicită ca programele de finanțare ale UE existente, în special TAIEX și Twinning, să fie adaptate în continuare astfel încât să vizeze nevoile părților interesate locale și regionale;
14. încurajează o abordare multilaterală de dezvoltare locală și regională în țările Parteneriatului estic, bazată pe o strânsă cooperare între autoritățile locale și regionale, organizațiile societății civile și cetățeni în ceea ce privește diverse activități, cum ar fi cele de susținere a sportului, a asociațiilor pentru tineret sau pentru persoane vârstnice și a centrelor pentru cetățeni;

⁽⁴⁾ Forumul societății civile, Adunarea Parlamentară Euronest și Congresul Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei.

15. solicită reforme de descentralizare eficiente, care să fie însoțite de măsuri eficiente anticorupție la toate nivelurile de guvernare, pentru a garanta că o guvernare teritorială mai puternică are un impact pozitiv asupra vieții de zi cu zi a cetățenilor;
16. solicită să se acorde un rol mai important și resurse adecvate asociațiilor autorităților locale și regionale, pentru a le ajuta să participe la elaborarea și punerea în aplicare a unor strategii regionale/sectoriale/naționale și a politicilor care le privesc, precum și să își furnizeze serviciile;
17. subliniază necesitatea unui dialog deschis într-o administrație publică favorabilă incluziunii și a unor reforme în administrația locală, inclusiv ca parte a reformelor teritoriale, precum și în promovarea unei culturi a parteneriatului între autoritățile locale și centrale;
18. solicită o abordare dinamică în ceea ce privește transparența, combaterea corupției și integritatea la toate nivelurile de guvernare, inclusiv la nivel local, contribuind astfel la consolidarea încrederii cetățenilor în autoritățile publice și la îmbunătățirea mediului de dezvoltare economică;
19. promovează o abordare personalizată și multinațională, pentru a răspunde nevoilor reale din fiecare țară, ținând seama de interesul comunităților locale și de consolidarea capacității de rezistență la nivel local;
20. pledează pentru un cadru de reglementare transparent și durabil, care să permită autorităților locale și regionale să își consolideze capacitățile organizaționale și instituționale;
21. își reiterează apelul pentru un acces simplificat la fondurile europene al autorităților locale și regionale și al organizațiilor societății civile, în cooperare cu administrațiile subnaționale;
22. solicită strategii de consolidare a capacităților, programe specifice și programe de formare, atât pentru reprezentanții aleși la nivel local, cât și pentru administrațiile locale, pentru a permite autorităților locale și regionale să își asume întreaga responsabilitate a gestionării serviciilor pe care le furnizează;
23. solicită ca aspectele legate de gen să fie luate în considerare în toate reformele desfășurate în prezent la nivel local și regional, astfel încât să se prevină orice discriminare de gen;
24. cere țărilor din Parteneriatul estic să respecte dreptul minorităților naționale la educație în limba maternă, în conformitate cu Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale;
25. reiterează solicitarea ca rapoartele anuale individuale ale UE privind țările Parteneriatului să conțină evaluări ale progreselor în dezvoltarea economică a regiunilor, în procesul de descentralizare, în autonomia locală și cooperarea teritorială, în vederea unei mai bune adaptări și orientări a sprijinului UE;
26. atrage atenția asupra site-ului web referitor la repartizarea competențelor⁽⁵⁾, găzduit și dezvoltat de Comitetul European al Regiunilor, care oferă o imagine de ansamblu asupra descentralizării instituționale și fiscale în UE și în țările vecine și poate sprijini astfel de analize periodice;
27. subliniază rolul pozitiv jucat de CoR prin intermediul programului U-LEAD și al Grupului operativ pentru Ucraina, care facilitează schimbul de expertiză și de cunoștințe între autoritățile locale și regionale din UE și cele din Ucraina;

Eficiența energetică și dezvoltarea economică la nivel local

28. salută faptul că una dintre principalele priorități ale Parteneriatului estic este de a furniza asistență țărilor partenere în ceea ce privește politicile care vizează eficiența energetică;
29. invită guvernele naționale să sporească sprijinul financiar acordat comunităților și nivelul competențelor asigurate, care sunt necesare pentru elaborarea strategiilor locale în domeniul energetic;
30. sprijină programele specifice ale Comisiei Europene dedicate autorităților locale și regionale din țările Parteneriatului estic;
31. invită Comisia să concluzioneze cu delegațiile UE pentru a spori în mod substanțial vizibilitatea programelor de cooperare la nivel local și regional, precum și pentru consolidarea capacităților la nivel subnațional;

⁽⁵⁾ www.cor.europa.eu/divisionofpowers

32. recomandă promovarea și consolidarea inițiativelor locale și regionale care vizează îmbunătățirea condițiilor de investiții în țările Parteneriatului estic, cum ar fi parteneriatele politice și economice dintre regiunile și orașele, întreprinzătorii, asociațiile și rețelele din UE și din țările Parteneriatului estic;
33. recomandă aprobarea unor proiecte-pilot sectoriale printre obiectivele concrete pentru 2020, a căror punere în aplicare să intre în competența autorităților locale și regionale, astfel încât să se poată dobândi experiență în procesele de descentralizare;
34. consideră esențial să se asigure disponibilitatea mai multor resurse pentru cooperarea transfrontalieră, cu un accent deosebit pe contactele interpersonale, pe parteneriate între autoritățile locale și pe schimburile științifice, culturale și de tineret; extinderea Fondului pentru proiecte mici către țările vecine ar putea stimula cooperarea la nivel local;
35. solicită guvernelor naționale să faciliteze înregistrarea proiectelor și, acolo unde este cazul, implicarea grupărilor europene de cooperare teritorială (GECT) și a regiunilor sau orașelor participante în programele de cooperare transfrontalieră, cu scopul de a pune în aplicare proiecte bazate pe necesitățile teritoriale;
36. insistă ca autoritățile locale și regionale să fie implicate în exercițiul de programare referitor la noile programe de asistență bilaterală din cadrul IEV pentru perioada 2017-2020.

Bruxelles, 11 octombrie 2017.

*Președintele
Comitetului European al Regiunilor*
Karl-Heinz LAMBERTZ

AVIZE

COMITETUL REGIUNILOR

A 125-A SESIUNE PLENARĂ, 9-11 OCTOMBRIE 2017

**Avizul Comitetului European al Regiunilor – Finanțarea combaterii schimbărilor climatice:
un instrument esențial pentru punerea în aplicare a Acordului de la Paris**

(2018/C 054/03)

Raportor: Marco Dus (IT-PSE), membru al Consiliului Local Vittorio Veneto, Treviso

Document de referință: Aviz din proprie inițiativă

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

1. amintește că există dovezi științifice incontestabile ale încălzirii globale în curs și că această schimbare va avea efecte semnificative, tot mai mari, asupra economiei și a societății în ansamblul ei. În special, schimbările climatice au consecințe semnificative asupra teritoriilor administrate de autoritățile locale și regionale, care se găsesc adesea în prima linie atunci când este vorba despre atenuarea daunelor cauzate de fenomene naturale tot mai extreme și despre investirea în măsuri de adaptare;
2. își exprimă preocuparea cu privire la efectele schimbărilor climatice chiar și în afara frontierelor UE, în țări unde capacitatea de a face față fenomenelor de mediu extreme și de adaptare a teritoriului la mutațiile în curs este adesea redusă. Amintește că aceste lucruri pot avea efecte directe inclusiv asupra fenomenelor de migrație;
3. consideră că autoritățile locale și regionale din UE dispun de marje rezonabile pentru a-și îmbunătăți capacitatea de a efectua investiții (și de a atrage investiții externe) în domeniul schimbărilor climatice, în pofida anumitor dificultăți legate de constrângerile bugetare, de capacitățile de planificare pe termen lung și de gestionarea unor proiecte complexe. Acest angajament este esențial pentru a îmbunătăți în continuare buna performanță generală a UE, care în prezent este responsabilă pentru 9,6 % din emisiile globale de CO₂;
4. scoate în evidență faptul că investițiile necesare pentru a face față la mizele schimbărilor climatice vor fi uriașe și nu pot fi acoperite cu resurse locale și regionale, neputând fi suportate nici măcar exclusiv din resurse publice. De aceea salută inițiativele internaționale, europene și naționale care vizează mobilizarea investițiilor private.

Acțiuni la nivel internațional

5. subliniază încă o dată că problema schimbărilor climatice este una globală, însă, pentru a-i face față în modul cel mai eficient posibil, este necesară o abordare de guvernare pe mai multe niveluri și cu participarea mai multor părți interesate (*multilevel* și *multi-stakeholder*). În lumina acestui imperativ, solicită Comisiei Europene să recomande, inclusiv în cadrul Convenției-cadru a Națiunilor Unite privind schimbările climatice (CCONUSC), ca rolul autorităților locale și regionale să fie recunoscut și valorificat pentru o realizare mai eficientă a obiectivelor Acordului de la Paris;

6. în ciuda ambiției impresionante și a angajamentului dovedit de unele țări în curs de dezvoltare, nu mai este acceptabilă lentoarea cu care se pune în practică Acordul de la Paris în unele țări și nu este de înțeles nici dorința Statelor Unite ale Americii de a se retrage din angajamentele asumate. Comitetul Regiunilor reiterează ferm că menținerea obiectivelor Acordului nu este o opțiune, ci o necesitate. Ca atare, îndeamnă Comisia Europeană și statele membre să ia toate măsurile necesare pentru ca UE să poată fi un veritabil lider internațional în lupta împotriva schimbărilor climatice, profitând din plin de oportunitățile de inovare și dezvoltare aferente tranziției treptate către o nouă paradigmă economică și financiară;

7. consideră că este necesar ca proxima COP23 de la Bonn să nu fie doar o întâlnire între experți, ci să poată conduce la un progres substanțial pe calea implementării depline a Acordului de la Paris, în special în ce privește aspectele legate de finanțarea combaterii schimbărilor climatice (necesitatea de a stimula finanțarea pe termen lung, revizuirea mecanismului financiar etc.);

8. propune ca, în perioada premergătoare viitoarei COP24, de la Katowice, să se inițieze o discuție la nivel internațional în cadrul CCONUSC cu privire la indicatorii care pot fi eventual asociați conceptului de emisii de gaze cu efect de seră, astfel încât să poată fi propuse acțiuni mai eficiente de combatere a schimbărilor climatice;

9. consideră că, într-un context internațional în care unele state au dat deja dovadă de o ambiție redusă, rolul autorităților locale și regionale este fundamental pentru a implica și sensibiliza populația cu privire la temele care țin de schimbările climatice, pentru a atrage investiții și pentru a pune în aplicare proiecte concrete. Cu toate acestea, pentru a realiza acest angajament, este necesar să existe suficientă conștientizare, disponibilitate și capacitate de gestiune financiară directă la nivelul autorităților locale și regionale. În acest sens, Comitetul subliniază rezultatele excelente obținute în prezent de Convenția primarilor și recenta deschidere a acesteia dincolo de granițele UE. Comitetul solicită, în consecință, Comisiei Europene să consolideze inițiativa și să promoveze cât mai mult cu putință Convenția globală a primarilor, oferind asistență financiară și tehnică, mai ales în țările în care ambiția națională este vădit insuficientă;

10. recunoaște că o parte a soluției ține de o mai bună funcționare a piețelor financiare mondiale. Prin urmare, consideră că este prioritară o mai bună sensibilizare a investitorilor cu privire la riscurile și oportunitățile aferente schimbărilor climatice, astfel încât să se poată orienta către investiții mai durabile; salută recomandările finale ale grupului de lucru privind transparența informațiilor referitoare la expunerea financiară în raport cu schimbările climatice, din cadrul Consiliului pentru Stabilitate Financiară. Cu toate acestea, CoR solicită Comisiei să evalueze efectele de propagare pe care le poate avea divulgarea riscurilor climatice, pentru a se putea institui un instrument de reducere a costurilor pentru autoritățile locale și regionale în cazul în care, de exemplu, costurile de asigurare ar crește rapid;

11. aplaudă inițiativa OCDE de a institui „Centrul pentru finanțarea și investițiile ecologice” (*Centre on Green Finance and Investment*), cu obiectivul de a sprijini tranziția către o economie verde, cu emisii reduse și rezilientă la schimbările climatice, și solicită o coordonare între inițiativele internaționale și cele europene.

Acțiuni la nivel european

12. recunoaște faptul că UE a demarat diverse inițiative meritorii pe tema finanțărilor pentru combaterea schimbărilor climatice, cum ar fi lansarea de către Comisia Europeană a grupului de experți la nivel înalt privind finanțele durabile, Fondul european pentru eficiență energetică, obligațiunile de sensibilizare la problemele climatice (*Climate Awareness Bonds*) ale Băncii Europene de Investiții, instrumentul Asistență europeană pentru energie locală (ELENA), menit să ofere asistență tehnică, instrumentele financiare ale programului LIFE și multe altele. Comitetul salută îndeosebi mențiunile cu privire la durabilitatea mediului din planul de acțiune al Comisiei Europene privind uniunea piețelor de capital (*Capital Markets Union*). Deși apreciază foarte mult toate aceste inițiative bine-venite, CoR recomandă să se evite suprapunerile și să se acorde atenție maximă coordonării tuturor politicilor și inițiativelor de la nivel european;

13. recomandă mai ales, pentru o mai bună coordonare a inițiativelor în curs și pentru garantarea unei mai mari coerențe a politicilor europene, evaluarea de către Comisia Europeană a posibilelor sinergii dintre grupul de experți la nivel înalt privind finanțele durabile și nou-creatul grup de experți la nivel înalt „Sprijinirea finanțării economiei circulare”;

14. propune, în lumina discuției privind noul cadru financiar multianual (CFM) al UE, care va funcționa după 2020, ca temele climei și durabilității să devină o direcție dominantă transversală de care să se țină seama în toate programele de finanțare, cu ținte privind nivelul minim de credite care trebuie alocate climei, atât pentru CFM, în ansamblu, cât și pentru

principalele programe de finanțare (începând cu fondurile structurale și cu noul program-cadru pentru cercetare și inovare), și solicită ca aceste priorități să fie coerente cu obiectivele de coeziune economică, socială și teritorială ale UE;

15. sugerează ca evaluarea impactului *ex ante* a propunerilor legislative ale UE să fie însoțită de fiecare dată de o evaluare a impactului asupra climei și a contribuției la realizarea obiectivelor Acordului de la Paris. Această activitate ar trebui să deschidă calea elaborării unei strategii în domeniul climei pe termen lung, omogenă și sustenabilă, și să permită realizarea mai multor investiții în adaptarea la schimbările climatice, după cum a subliniat recent Curtea de Conturi Europeană⁽¹⁾;

16. solicită Comisiei să mandateze Autoritatea bancară europeană să stabilească în cel mai scurt timp, însă după consultarea necesară a părților interesate și cu implicarea corespunzătoare a sectorului privat, o clasificare precisă a activelor durabile, care să cuprindă definiții clare și obligatorii ale „finanțării combaterii schimbărilor climatice”, „finanțării verzi”, „finanțării durabile” și „finanțării circulare”, pornind de la inițiativele existente (ca, de exemplu, obligațiunile de sensibilizare la problemele climatice ale BEI). O clasificare europeană comună ar trebui, de asemenea, să fie însoțită de linii directoare pentru investitori și de o etichetare specifică, bazată pe indicatori de performanță adecvați, pentru a putea oferi o evaluare compactă și simplă a calității activelor;

17. solicită Comisiei și statelor membre ca, în cooperare cu autoritățile locale și regionale, să creeze un sistem de reglementare predictibil și stabil pentru investițiile referitoare la schimbările climatice. Acest lucru este deosebit de important pentru stimularea implicării sectorului privat în finanțarea combaterii schimbărilor climatice;

18. face apel la Parlamentul European și la Consiliu să ia serios în considerare, la revizuirea reglementării prudențiale a băncilor, posibilitatea de a introduce un factor de sprijinire a mediului (*green supporting factor*), după modelul factorului de sprijinire a infrastructurii (*infrastructural supporting factor*) propus de Comisia Europeană în cadrul revizuirii în curs a Regulamentului privind cerințele de capital (CRR), în scopul de a elibera resurse pentru investițiile private prin intermediul unei reduceri a cerințelor de capital pentru instituțiile care oferă credite pentru investițiile sustenabile și în domeniul climei;

19. recunoaște că o parte a soluției la problema schimbărilor climatice ar putea să o constituie o piață eficientă a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, reglementată de schema UE de comercializare a certificatelor de emisii (ETS), dacă este pusă în aplicare împreună cu o politică ambițioasă din punctul de vedere al eficienței energetice și al energiei din surse regenerabile. De aceea, regretă că propunerea de modificare a sistemului ETS, prezentată de Comisia Europeană în 2015, așteaptă încă aprobarea finală, în timp ce prețurile certificatelor de emisii continuă să rămână prea scăzute. Comitetul atrage atenția încă o dată că un procent minim din veniturile obținute din licitația certificatelor ETS ar trebui să fie gestionat direct de autoritățile locale și regionale, pentru a investi în îmbunătățirea rezilienței la nivel local. Comitetul solicită totodată Comisiei Europene să ia în considerare introducerea unor măsuri cu caracter extraordinar, cum ar fi stabilirea unui nivel minim al prețurilor pentru dioxidul de carbon sau reluarea procesului de reflecție privind o taxă europeană pe emisiile de CO₂;

20. solicită Comisiei Europene să elimine incertitudinile legate de investițiile în biocombustibili – care trebuie puse pe seama faptului că, în ultimii ani, au fost acordate doar derogări temporare de la normele privind ajutoarele de stat în ceea ce privește taxele pe energie și pe emisiile de carbon, precum și – lucru la fel de important – să reducă sarcinile administrative legate de energia din surse regenerabile, pentru a se evita situația în care aceste taxe sunt mai mari decât cele aplicate combustibililor fosili;

21. invită Comisia Europeană să consolideze proporția din buget dedicată acțiunilor pentru climă și durabilitatea mediului în programele sale de ajutor pentru dezvoltare dedicate țărilor terțe, pe baza quantumului adoptat recent de Parlamentul European în Regulamentul privind Fondul european pentru dezvoltare durabilă (FEDD), în care ținta pentru investițiile climatice a fost fixată la 28 % din bugetul total. Solicită, de asemenea, ca proiectele să prevadă o participare mai mare a autorităților locale și regionale ale UE, pentru a putea transfera autorităților locale și regionale din țările terțe propriile experiențe de succes și, în același timp, pentru a le dezvolta competențele. Principiile „justiției climatice” ar trebui să se afle în centrul eforturilor întreprinse la nivel internațional pentru a asigura faptul că investițiile respectă drepturile omului și pentru a sprijini comunitățile cele mai vulnerabile în fața schimbărilor climatice, creându-se totodată un climat de cooperare între actorii publici și cei privați, în conformitate cu prevederile obiectivului 17 din Obiectivele de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite⁽²⁾;

⁽¹⁾ Analiză panoramică: „Acțiunile UE în domeniul energiei și al schimbărilor climatice în 2017”. Disponibil la adresa: <http://www.eca.europa.eu/en/Pages/DocItem.aspx?did=41824>.

⁽²⁾ Obiectivul 17: Revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă: <http://www.un.org/sustainabledevelopment/globalpartnerships/>.

22. subliniază că uneori legislația cu privire la ajutoarele de stat și/sau normele contabile europene pentru autoritățile publice, prin strictețea lor, fac mai dificile investițiile pentru mediu și pentru climă. Invită prin urmare Comisia Europeană să verifice existența unor marje de manevră pentru a crea un teren mai favorabil din punct de vedere contabil pentru efectuarea acestor investiții;

23. consideră utilă crearea unui instrument *ad-hoc* pentru ca autorităților locale și regionale să le fie mai ușor să se orienteze în hățișul de inițiative existente, să obțină acces la finanțare pentru combaterea schimbărilor climatice și să obțină o asistență tehnică adecvată. În acest sens, își oferă ajutorul Comisiei Europene pentru elaborarea unui manual operațional care să ofere o cartografiere simplă și completă a oportunităților de finanțare de la nivel european și internațional, pentru uzul autorităților locale și regionale. Sugerează totodată ca o sinteză a acestei cartografieri să fie pusă la dispoziția tuturor părților interesate prin intermediul unui portal *web*, astfel încât să se poată oferi o sursă de informare unică, în care să fie prezentate sintetic toate fondurile disponibile pentru finanțarea de acțiuni în domeniul climei.

Acțiuni la nivel național și local

24. solicită statelor membre să implice în mai mare măsură autoritățile locale și regionale în definirea planurilor naționale pentru energie și climă, în scopul de a favoriza coordonarea dintre planurile naționale și cele locale și regionale, în conformitate cu articolul 4 din Acordul de la Paris, care guvernează contribuțiile stabilite la nivel național la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;

25. reamintește propunerea vizând îmbunătățirea implicării autorităților locale și regionale, indicată în avizul său privind comunicarea Comisiei „Realizarea beneficiilor politicilor de mediu ale UE prin intermediul unei evaluări periodice a punerii lor în aplicare” – COM(2016) 316 ⁽³⁾, în care solicită Comisiei Europene să colaboreze îndeaproape cu autoritățile naționale, regionale și locale competente, cu Comitetul European al Regiunilor, cu Convenția primarilor din UE, cu Convenția globală a primarilor pentru climă și energie și cu Consiliul internațional pentru inițiativele de mediu locale (*International Council for Local Environmental Initiatives – ICLEI*) la dezvoltarea conceptului de „contribuții stabilite la nivel local și regional” și a metodologiei pentru introducerea unor astfel de contribuții. La început, autoritățile locale și regionale deschizătoare de drum în acest domeniu ar participa pe bază voluntară la „validarea conceptului”;

26. sugerează ca planurile naționale pentru energie și climă să cuprindă planuri de investiții climatice pe termen mediu în ce privește principalele acțiuni planificate, defalcate pe nivel (național sau subnațional) și pe tip de sprijin necesar pentru identificarea tuturor deficitelor de finanțare, luând în considerare în acest scop inclusiv utilizarea unor instrumente financiare inovatoare;

27. amintind importanța pe care o au planurile de acțiune pentru energia durabilă pentru realizarea contribuțiilor stabilite la nivel național și al UE la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, propune să se încerce o implicare eficientă a autorităților locale și regionale, simplificând implementarea acestor planuri, procesul de raportare și sistemul de monitorizare. Ar trebui să se aibă în vedere în acest sens alinierea dintre strategiile naționale și planurile de acțiune în domeniul climei și al energiei durabile (PACED) ale autorităților locale. În conformitate cu metodologia Convenției primarilor, resursele pentru PACED ar trebui promovate în mai mare măsură de către Comisie și sprijinite de guvernele naționale;

28. recunoaște că autoritățile locale și regionale trebuie să fie ajutate să înțeleagă clar riscurile climatice cu care se confruntă propriul teritoriu pentru a putea lua decizii în cel mai bun mod posibil. Îmbunătățirea evaluării, a raportării și comunicării în domeniul socioeconomic ar ajuta la clarificarea impactului acțiunii climatice asupra societății, oferind informații pe care să se bazeze atât deciziile de la nivel local, cât și procesul de alocare a resurselor. Cartografierea riscurilor de mediu, disponibilă pe Platforma europeană pentru adaptarea la schimbările climatice (*Climate-ADAPT*) ⁽⁴⁾, reprezintă o inițiativă pozitivă și utilă, chiar dacă este deocamdată prea puțin cunoscută și este alcătuită din informații fragmentare în ce privește datele regionale și locale. Pretutindeni este necesar să se sensibilizeze populația cu privire la acțiunile și instrumentele UE pentru adaptare climatică la nivel local. În consecință, Comitetul solicită Comisiei să ofere un sprijin mai substanțial platformei pentru a putea finaliza colectarea datelor și a disemina rezultatele, acordând mai multă atenție nivelului local și regional, ca forță primară de reacție în situații de criză;

⁽³⁾ Proiectul de aviz ENVE-VI/021, care urmează să fie adoptat în sesiunea plenară din octombrie 2017, intitulat „Revizuirea punerii în aplicare a legislației privind protecția mediului (EIR)”.

⁽⁴⁾ <http://climate-adapt.eea.europa.eu>.

29. subliniază totodată că, pentru facilitarea finanțării, este importantă crearea unor instrumente precum obligațiunile ecologice și fondurile de garantare comună. Acestea pot fi elaborate de autoritățile locale și regionale, în colaborare cu instituțiile naționale și europene sau cu sprijinul lor. Există deja o multitudine de exemple utile în acest sens;

30. invită statele membre să răsplătească acțiunile de finanțare a combaterii schimbărilor climatice efectuate de autoritățile locale prin programe specifice (astfel cum este prevăzut, de pildă, în pactul pentru climă – *Climate Pact* de la Luxemburg ⁽⁵⁾), prin care sunt acordate resurse suplimentare autorităților locale care fac eforturi pentru a implementa anumite acțiuni vizând eficiența energetică), atenuând anumite constrângeri interne vizând finanțarea publică sau oferindu-le alte forme de sprijin;

31. îndeamnă toți factorii de decizie politică și, mai ales, guvernele naționale, să propună și să pună în practică măsuri curajoase, care să aibă în vedere în principal nu câștigurile electorale pe termen scurt, ci consecințele acțiunilor (sau ale inacțiunii) pentru generațiile următoare, atât din perspectiva sănătății și calității mediului, cât și în termeni economici. De aceea, propune ca subvențiile pentru activități economice cu un impact grav asupra mediului (caracterizate deci de niveluri ridicate de emisii), ținându-se seama de riscul relocării emisiilor de dioxid de carbon, să fie reduse treptat și, în final, eliminate într-un termen relativ scurt, dar, în orice caz, până în 2035;

32. recomandă stabilirea unor pachete generale comune integrate referitoare la creșterea eficienței energetice și reducerea amprente de carbon, atât pentru clădirile vechi cât și pentru clădirile noi; aplicarea unor cerințe minime pentru eficiența și performanța energetică a clădirilor noi și suplimentarea fondurilor necesare creșterii eficienței energetice a clădirilor existente.

Bruxelles, 10 octombrie 2017.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁵⁾ <http://www.pacteclimat.lu/fr>.

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Viitorul Mecanismului pentru interconectarea Europei (MIE) – Transporturi

(2018/C 054/04)

Raportor: Ximo PUIG I FERRER (ES-PSE), președintele Guvernului Comunității Valenciene

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Un Mecanism pentru interconectarea Europei (MIE) cu o perspectivă regională

1. reamintește că procesul de integrare a Uniunii Europene (UE) a fost marcat încă de la început de o multiplicare constantă a relațiilor și parteneriatelor economice, politice și sociale între teritoriile care fac parte din Uniune. Transporturile aduc o contribuție majoră la prosperitatea economică și socială a UE, prin generarea de schimburi comerciale, stimularea creșterii economice și asigurarea a milioane de locuri de muncă. O politică europeană modernă în domeniul infrastructurii de transport sprijină realizarea principalelor obiective ale Uniunii Europene, așa cum sunt definite în Strategia Europa 2020, în Cartea albă privind transporturile din 2011 și în cele 10 priorități ale Comisiei Juncker, cum ar fi buna funcționare a pieței interne și consolidarea coeziunii economice, sociale și teritoriale;

2. recunoaște că Mecanismul pentru interconectarea Europei (MIE), adoptat în 2013, fiind un cadru juridic comun și instrument de finanțare pentru sectorul transporturilor, reprezintă un element fundamental pentru dezvoltarea rețelei transeuropene de transport (TEN-T) și, prin urmare, pe calea progresului, pe baza unei viziuni europene mai integratoare. MIE a fost adoptat ca un instrument de cofinanțare indispensabil pentru punerea în practică și finalizarea infrastructurilor și serviciilor TEN-T. Din acest motiv, el trebuie să fie asociat cu bunăstarea socială, coeziunea, crearea de locuri de muncă ⁽¹⁾, creșterea economică și durabilitatea mediului ⁽²⁾; ca atare, o Europă fără TEN-T și fără MIE ar genera costuri mai mari decât finanțarea destinată în prezent acestora din urmă ⁽³⁾;

3. salută eforturile depuse în cadrul prezentei evaluări la jumătatea perioadei în ceea ce privește transparența și participarea, compilarea propunerilor părților interesate și consultarea Comitetului Regiunilor (CoR) ⁽⁴⁾;

4. consideră că, în contextul evaluării la jumătatea perioadei a MIE, este necesar să se promoveze menținerea și consolidarea fundamentelor sale și importanța sa în ceea ce privește competitivitatea, De asemenea, trebuie îmbunătățite capitalul social al Europei și coeziunea teritorială europeană, precum și ideea unui spațiu cetățenesc european comun caracterizat de libera circulație a persoanelor și a mărfurilor, esența proiectului european. Această consolidare impune revizuirea MIE în ce privește alocarea bugetară, procedurile, criteriile și modalitățile de selecție a proiectelor, gestionarea, monitorizarea și evaluarea acestora;

⁽¹⁾ „TEN-T Corridors: Forerunners of a forward-looking European Transport System” (2016), P. Balázs, P. Cox, C. Trautmann, P. Wojciechowski, L. Brinkhorst, M. Grosch și K. Peijs: <http://www.europarl.europa.eu/cmsdata/116220/tent-issues-papers.pdf>.

⁽²⁾ „TEN-T Corridors: Forerunners of a forward-looking European Transport System”, 2016.

⁽³⁾ „The cost of non-completion of the TEN-T” (2016), Fraunhofer Institut für System und Innovationsforschung (ISI): <https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/2015-06-fraunhofer-cost-of-non-completion-of-the-ten-t.pdf>

⁽⁴⁾ „Mid-term evaluation of the Connecting Europe Facility (CEF)”: <https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/mid-term-evaluation-connecting-europe-facility-MCE>

5. de asemenea, Comitetul semnaleză faptul că sunt încă valabile anumite observații formulate de CoR în momentul adoptării MIE, în 2013 ⁽⁵⁾. Unele dintre aspectele ce pot fi îmbunătățite țin de nivelul insuficient de alocare bugetară, de îndoielile cu privire la coordonarea dintre MIE și alte fonduri, de complexitatea procedurală a instrumentului sau de prezența insuficientă a autorităților locale și regionale, precum și de deficitul de subsidiaritate în cadrul diverselor organe de planificare și realizare a proiectelor cofinanțate ⁽⁶⁾;

6. menționează că, în cadrul orientărilor sale pentru dezvoltarea rețelei transeuropene de transport, Uniunea Europeană reamintește importanța politicilor integrate și subliniază necesitatea de a asigura „accesibilitatea și conectivitatea pentru toate regiunile Uniunii, inclusiv regiunile îndepărtate, insulare și ultraperiferice”. Ca atare, CoR cere ca aceste regiuni, excluse din păcate din rețeaua principală, să devină eligibile pentru măsurile referitoare la autostrăzile maritime;

7. semnaleză Comisiei Europene că lumea se confruntă cu schimbări radicale în relația dintre dezvoltarea economică și teritorii, precum și cu privire la apariția unui nou tip de sistem urban și macroregional care își desfășoară activitatea la nivel mondial și la nivel local în același timp ⁽⁷⁾. Din acest motiv, orice reformă a MIE ar trebui să ia în considerare următoarele subiecte de dezbatere: modalitățile prin care infrastructurile strategice europene de transport pot contribui la relocalizarea în Europa (*reshoring*) a activității industriale ⁽⁸⁾; cum afectează riscul geopolitic mondial scurtarea lanțurilor valorice; importanța calității structurilor de gestionare ale administrațiilor regionale; procesele de integrare tehnologică sau adâncirea decalajelor regionale intrastatale (regiunile au înregistrat recent evoluții divergente în materie de PIB pe cap de locuitor și de coeziune intrastatală, în contextul unor procese de convergență între state ⁽⁹⁾). În același timp, în ceea ce privește dinamica negative, ar trebui semnalat faptul că procesele de ajustare bugetară au obligat regiunile să își reducă investițiile, în special în sectoare legate de infrastructura de transport ⁽¹⁰⁾. În plus, deși în 2014 investițiile publice înregistrau o ușoară redresare la nivelul administrațiilor centrale – prin utilizarea deficitului public –, scăderea persista la nivelurile subnaționale ⁽¹¹⁾, ceea ce a condus la adâncirea decalajelor dintre regiuni și la consolidarea centralizării. Viitoarea revizuire a MIE ar trebui să țină seama de acest nou context și să aibă în vedere măsuri de exploatare a potențialul infrastructurilor strategice de transport din Europa, pentru a reduce riscurile identificate în domeniile industrial și geopolitic, pentru a compensa creșterea disparităților regionale și pentru a inversa dinamica negative observate în materie de investiții publice;

Finanțarea

8. recunoaște intenția Comisiei de a destina fonduri TEN-T prin MIE. Bugetul alocat inițial de 33,2 miliarde EUR a reprezentat un angajament financiar remarcabil; de asemenea, un alt aspect semnificativ în materie de cofinanțare îl reprezintă ideea ca mecanismul să dispună de capital și inițiativă privată ⁽¹²⁾;

⁽⁵⁾ Avizul „Mecanismul Conectarea Europei” (CdR 648/2012) al Comitetului Regiunilor, adoptat în cadrul celei de-a 96-a sesiuni plenare din 18 și 19 iulie 2012.

⁽⁶⁾ „Rezultatele consultării OCDE-CoR a administrațiilor subnaționale. Investițiile în infrastructuri și planificarea infrastructurilor la toate nivelurile administrației: dificultăți curente și posibile soluții (2016): <http://cor.europa.eu/en/documentation/brochures/Documents/Results%20of%20the%20OECD-CoR%20consultation%20of%20sub-national%20governments/2794-brochureLR.pdf>.

⁽⁷⁾ „Macro-regional strategies in changing times” (2016) și „The State of European Cities 2016: Cities leading the way to a better future” (2016).

⁽⁸⁾ Eurofound, „ERM annual report 2016: Globalisation slowdown? Recent evidence of offshoring and reshoring in Europe” (2017), J. Hurley, D. Storrie și E. Perruffo: <https://www.eurofound.europa.eu/publications/annual-report/2017/erm-annual-report-2016-globalisation-slowdown-recent-evidence-of-offshoring-and-reshoring-in-europe>

⁽⁹⁾ „OECD Regional Outlook 2016. Productive regions for inclusive societies” (2016): <http://www.oecd.org/publications/oecd-regional-outlook-2016-9789264260245-en.htm>

⁽¹⁰⁾ „OECD Regions at a Glance 2016” (2016) (http://www.oecd-ilibrary.org/governance/oecd-regions-at-a-glance-2016_reg_glance-2016-en).

⁽¹¹⁾ Capitolul 2, „Using the fiscal levers to escape the low-growth traps”: <https://www.oecd.org/eco/public-finance/Using-the-fiscal-levers-to-escape-the-low-growth-trap.pdf>

⁽¹²⁾ „Assessment of Connecting Europe Facility :in-depth analysis” (2016), J. Papí, M. Sanz și Blomeyer, R. (2016): [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2016/572677/IPOL_IDA\(2016\)572677_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2016/572677/IPOL_IDA(2016)572677_EN.pdf)

9. regretă, cu toate acestea, constrângerile bugetare suferite ca urmare a politicilor de ajustare puse în aplicare în cursul ultimului deceniu. Reducerile înregistrate în primii ani de punere în aplicare a mecanismului ar putea face imposibilă atingerea Țintelor stabilite pentru anii 2020, 2030 (rețeaua centrală) și 2050 (rețeaua globală);
10. reamintește că, în acest sens și în contextul revizuirii programului multianual, obiectivele stabilite prin Regulamentele (UE) nr. 1315/2013 și (UE) nr. 1316/2013 sunt angajamente comunitare cu caracter obligatoriu;
11. solicită, prin urmare, ca, respectând principiul subsidiarității (perspectiva ascendentă), să se analizeze în detaliu posibilitățile de creștere a alocării sale actuale (acordând atenție deosebită nevoilor locale, metropolitane și regionale formulate de actorii de la acest nivel), pentru îmbunătățirea coordonării diferitelor fonduri legate de finanțare (FEIS, MIE, fondurile de coeziune) sau a altor instrumente propuse de BEI (evitând ca FEIS să utilizeze din nou fonduri ale MIE) și elaborarea calendarului cererilor de propuneri specifice. Aceste cereri ar putea fi publicate la începutul perioadei perspectivei financiare, permițând o mai bună planificare și, prin urmare, organizarea în avans a părților interesate înainte de publicarea acestora;
12. subliniază că finanțarea prin Mecanismul pentru interconectarea Europei (MIE) și celelalte structuri conexe nu ar trebui să concureze cu FEIS, nici cu abordarea acestuia bazată pe piață, care are drept scop să concentreze noi fonduri și să mobilizeze capitaluri inactive. Consideră, prin urmare, că FEIS și MIE au obiective diferite și, prin urmare, nu trebuie să se considere că se pot substitui unul altuia. Cu toate acestea, în cazul în care există sinergii între cele două surse de finanțare, este de dorit o combinație optimă a acestor resurse pentru a activa investițiile în UE;
13. recomandă, de asemenea, în contextul aplicării articolului 50 din Tratatul privind Uniunea Europeană (Brexit), lansarea de către Comisie a instrumentelor legislative și de politică necesare pentru a asigura alocarea bugetară suficientă pentru politica în domeniul transporturilor TEN-T cu injecții de capital indicative și flexibile, pentru a le realimenta suficient dacă este nevoie;
14. atrage atenția că orice întârziere în realizarea elementelor rețelei TEN-T limitează posibilitățile de creștere ale regiunilor care participă la proiect și contribuie la reducerea efectelor rezultate din cooperarea interregională în rețea;
15. în legătură cu necesitatea de a spori nivelul de activare al statelor care beneficiază de efortul de coeziune și în scopul de a se menține complementaritatea între MIE și Fondul de coeziune, trebuie menținute alocările pentru aceste țări;

Selecția și gestionarea proiectelor și guvernanța

16. invită Comisia să depună eforturi susținute pentru a îmbunătăți situația în materie de selecție și gestionare a proiectelor, guvernanță și control al activităților legate de MIE, prin inițiative cum ar fi:
- îmbunătățirea cererilor de proiecte, astfel încât să devină mai previzibile;
 - modificarea caracterului obligatoriu, în conformitate cu articolul 17 punctul 3 din Regulamentul (UE) nr. 1315/2013, pentru implementarea proiectelor prioritare menționate în partea I a anexei I;
 - dezvoltarea ideii ca „valoarea adăugată europeană” să devină un criteriu de atribuire a proiectelor, fără a pierde din vedere contextul specific al regiunilor ultraperiferice;
 - simplificarea procedurilor de solicitare, precum și furnizarea de asistență tehnică specializată în cadrul pregătirii și desfășurării proiectelor;
 - crearea unor mecanisme cu două sau cu trei faze care să permită prezentarea unor propuneri simplificate în prima fază, solicitând propuneri mai elaborate doar într-o a doua sau a treia etapă, în care există deja o mai mare certitudine financiară;
 - elaborarea unei metodologii clare și transparente, prin criterii publice pentru selecția și semnarea proiectelor;
 - includerea criteriilor legate de gestionarea în comun a proiectelor, precum și de consultarea regiunilor în etapa de evaluare a proiectelor;
 - clarificarea procedurilor și criteriilor de monitorizare și control al proiectelor cofinanțate;

- elaborarea unor principii ale politicii de informare în legătură cu toate etapele de selecție, aprobare și realizare a proiectelor;
- consolidarea rolului forumurilor europene ale coridoarelor transfrontaliere în scopul îmbunătățirii capacității lor de decizie în probleme legate de dezvoltarea infrastructurilor strategice, acestea fiind critice pentru buna funcționare și circulație a fluxurilor în coridoare cum ar fi tronsoanele transfrontaliere, blocajele, nodurile urbane și portuare ⁽¹³⁾ și verigile-lipsă (*missing links*) ⁽¹⁴⁾, printre altele;
- prelungirea termenului cererilor de proiecte;

17. subliniază că finanțarea TEN-T printr-un instrument utilizat și de sectorul energiei și de cel al telecomunicațiilor pare artificială. Dat fiind că politica în domeniul transporturilor a fost stabilită în detaliu, CoR recomandă ca aceasta să aibă propriile sale instrumente;

18. avertizează că statele membre, în special cele care beneficiază de Fondul de coeziune, trebuie să facă uz în mai mare măsură de asistența tehnică disponibilă pentru programe operaționale, pentru a îmbunătăți capacitatea autorităților locale și regionale și a altor participanți de a absorbi fondurile UE. În cadrul instrumentului MIE, este deosebit de important ca statele membre mai puțin dezvoltate să pregătească, la rândul lor, proiecte de calitate folosindu-se de resursele în materie de asistență tehnică și să poată fi, astfel, candidați egali în raport cu alte state membre atunci când concurează în cadrul cererilor de propuneri pentru cofinanțare UE;

19. consideră că finanțarea proiectelor de transport prin MIE trebuie să se bazeze în primul rând pe subvenții, dar pot fi luate în considerare și împrumuturile, garanțiile sau fondurile proprii;

Rolul regiunilor și al orașelor

20. semnalează nivelul ridicat de responsabilitate al regiunilor și al autorităților locale în faza de punere în aplicare și monitorizare a investițiilor publice, în general. În 2014, autoritățile de la nivel subnațional din țările OCDE erau responsabile pentru 40 % din cheltuielile publice, 50 % din achizițiile publice, 59 % din investițiile publice și 63 % din cheltuielile cu funcționarii publici ⁽¹⁵⁾;

21. ar trebui reamintit, în acest sens, faptul că în Uniunea Europeană există niveluri diferite de încredere în instituții, în funcție de domeniul lor local sau regional de guvernare (de obicei, cu cât instituția este mai apropiată de cetățean, cu atât mai mare este nivelul încrederii) ⁽¹⁶⁾. În prezent, încrederea cetățenilor în autoritățile subnaționale este mai mare decât în entitățile publice de rang mai înalt ⁽¹⁷⁾. În plus, regiunile și autoritățile locale reprezintă nivelul unde se identifică cel mai bine nevoile și resursele, se integrează mai ușor cooperarea între sectorul public și cel privat, și unde este mai probabil ca gestionarea să facă obiectul responsabilității și transparenței. Prin urmare, viitoarea revizuire a MIE ar trebui să fie abordată din perspectiva „coproducerii” TEN-T de către administrațiile de la diverse niveluri ⁽¹⁸⁾;

22. în acest sens, Comisia ar trebui să se asigure că planurile statelor membre privind infrastructurile vor include obiectivele TEN-T, acordând prioritate acelor proiecte ale statelor membre care sunt în concordanță cu TEN-T;

23. solicită, prin urmare, Comisiei să descentralizeze atât procesele de selecție a proiectelor, cât și gestionarea, monitorizarea și controlul acestora, printr-o mai mare implicare a regiunilor în MIE, ceea ce înseamnă:

⁽¹³⁾ Avizul Comitetului Regiunilor pe tema „Regenerarea orașelor și zonelor portuare”, adoptat în cadrul celei de-a 121-a sesiuni plenare, 8 și 9 februarie 2017.

⁽¹⁴⁾ Avizul Comitetului Regiunilor pe tema „Lipsa legăturilor de transport în regiunile frontaliere” (CdR 4294/2016), adoptat în cadrul celei de-a 121-a sesiuni plenare, 8 și 9 februarie 2017.

⁽¹⁵⁾ A se vedea nota de subsol 10.

⁽¹⁶⁾ „Political trust and multilevel government”, J. Muñoz, în *Handbook on Political Trust* (2017) editat de S. Zmerli și T. W. G. van der Meer: <http://doi.org/10.4337/9781782545118>

⁽¹⁷⁾ Întrebarea „QA8a” Standard Eurobarometer 86 (noiembrie, 2016): <http://ec.europa.eu/COMMFrontOffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/STANDARD/surveyKy/2137>

⁽¹⁸⁾ „Europe as a multilevel federation” (2017), M. Keating, *Journal of European Public Policy*, 24 (4), „El poder de lo próximo: las virtudes del municipalismo” (2016), J. Subirats; „Las ciudades ante el cambio de era: la nueva gobernanza urbana: actores e instrumentos” (2016), J. M. Pascual și J. Subirats.

- eliminarea necesității de a dispune de aprobarea statului pentru semnarea proiectelor (în beneficiul unui criteriu care să respecte mai mult subsidiaritatea), ceea ce ar permite regiunilor să poată semna proiectele;
- includerea în mod consecvent a autorităților locale și a regiunilor între părțile care au dreptul, în conformitate cu articolul 9 din Regulamentul (UE) nr. 1316/2013, de a prezenta și de a conveni cu privire la înaintarea de propuneri, abilitându-le în acest sens;
- diversitatea competențelor regiunilor dictată de reglementarea constituțională a fiecărui stat membru ar trebui să permită participarea, fără restricții, a regiunilor la reuniunile forumurilor europene privind coridoarele rețelei transeuropene. În cadrul acestora ar trebui promovate atât instrumente de coordonare verticală între nivelurile de guvernare, cât și de coordonare orizontală între administrațiile subnaționale;
- punerea în aplicare a unei cooperări între MIE și TEN-T cu noi strategii teritoriale, cum ar fi strategiile macroregionale ale UE (pentru regiunea Mării Baltice, din 2009, pentru regiunea Dunării, din 2010, pentru regiunea Mării Adriatice și a Mării Ionice, din 2014 și pentru regiunea alpină, din 2015) sau cu alte inițiative cu o bază geografică, coordonând acțiuni cu instrumente precum grupările europene de cooperare teritorială (GECT) și forumuri precum NordRegio, VASAB etc. De asemenea, acolo unde se dezvoltă macroregiuni care dispun de strategii și documente tehnice în materie de transporturi și servicii logistice, se recomandă să se țină seama de aceste strategii și documente;
- includerea regiunilor în definirea și elaborarea programelor de lucru, înainte de lansarea cererilor de propuneri;

Dimensiunea local-regională în raport cu cea globală

24. insistă asupra beneficiilor globale pentru viața de zi cu zi a cetățenilor UE pe care le implică finalizarea TEN-T. Pentru a obține vizibilitate europeană pentru întregul proiect și pentru a facilita strategiile europene de transport, autorităților publice li se recomandă să marcheze întreaga rețea TEN-T (cu omologare în toată Uniunea Europeană), identificând infrastructuri ale rețelei centrale și globale, noduri și coridoare. De asemenea, li se recomandă să trateze specific nodurile rețelei ca puncte de acces cu legături clare și bine specificate la nivel secundar și terțiar al rețelelor de transport. În acest sens, se propune ca statele membre și regiunile să ia în considerare TEN-T pentru proiectarea și punerea în aplicare a fluxurilor lor locale rutiere și de căi ferate regionale, pentru a se asigura o perspectivă integrată care să permită o mobilitate extinsă și îmbunătățită pentru toți cetățenii, factor esențial pentru incluziunea socială și pentru protecția mediului. În mod similar, se recomandă să se acorde atenție în mod specific regiunilor insulare, astfel încât să fie corect create legăturile – aeriene și maritime –, care să garanteze accesul cetățenilor și al mărfurilor la rețeaua centrală în cele mai avantajoase condiții cu putință;

25. exprimă necesitatea ca, în regiunile în care există probleme în sectorul feroviar, să se edifice infrastructurile necesare, atât la nivel local, cât și la nivel regional, care să permită utilizarea transportului feroviar în condiții identice cu cele ale celorlalte state membre;

26. în această privință, se recomandă să se analizeze în detaliu chestiunile legate de comunicarea realizărilor și de transparența obiectivelor și a rezultatelor. Trebuie informați cetățenii cu privire la MIE și la hărțile TEN-T, prin centre de informare, grafice informative și documente;

27. semnalează absența actuală a unei coordonări eficiente și a conectării celor mai importante investiții în domeniul transporturilor identificate în documentele strategice de la nivel european, național și regional. Autoritățile regionale nu au fost luate în considerare în structurile de guvernare și implementare a MIE, ceea ce limitează posibilitățile de evaluare a valorii adăugate, a coerenței și a complementarității investițiilor planificate prin diferite instrumente de finanțare. Strategiile macroregionale ale UE ar putea îndeplini o funcție de coordonare;

28. semnalează că fondurile disponibile ar trebui să se concentreze în primul rând pe prioritatea rețelei centrale primare, ținând seama de posibilitatea de consolidare a interconexiunilor modale (portuare, feroviare). Eventualele fonduri restante ar putea fi utilizate ca sprijin subsidiar, dar hotărât pentru proiectele la scară mai mică din perspectivă tehnică și bugetară, care au posibilități mai reduse de acces la finanțare privată suplimentară (din cauza rentabilității lor economice mai reduse pe termen scurt), cu condiția să aibă o puternică „valoare adăugată europeană”, cum este exemplul conexiunii naturale la rețeaua centrală sau care completează această rețea cu elemente importante la nivel regional sau transregional, cu condiția

satisfacerii criteriilor de ordin strategic, structurale și fezabile pe termen scurt. Acest lucru ar trebui dezvoltat într-un viitor cadru de revizuire în două direcții: proiecte care să contribuie la o mai mare fluiditate a tranzitului de mărfuri și pasageri prin coridoarele prioritare și proiecte cu valoare adăugată clară în materie de accesibilitate, conectivitate și coeziune teritorială;

29. ar trebui să se lanseze un proces de reflecție asupra dimensiunii „externe” a TEN-T, în special în ceea ce privește relațiile cu țările terțe și zonele de cooperare strategică europeană, precum Marea Mediterană, regiunea Mării Baltice, vecinătatea estică, Spațiul Economic European actual și viitor și alte regiuni deosebit de interesante din punct de vedere geopolitic și economic;

Priorități

30. se confirmă cele trei obiective și proporțiile specifice din sectorul transporturilor pentru MIE, stabilite în partea IV din anexa I. Cu toate acestea, se solicită o modificare a articolului 10 din regulament – care se referă la costurile eligibile – și anume sporirea acestora pentru acțiunile din nodurile urbane prioritare, porturi, transportul maritim, platforme și legături multimodale (cum sunt autostrăzile feroviare) și tronsoane de buclă locală („ultimul kilometru”);

31. se recomandă să se avanseze în definirea unui standard tehnic comun al proiectelor eligibile în cadrul MIE, în vederea realizării unei armonizări, în cadrul Uniunii, a condițiilor de viteză, a performanțelor, a ecartamentului UIC, a normelor privind stațiile de reîncărcare cu combustibili alternativi și a fiabilității coridoarelor TEN-T;

32. consideră că sectorul transfrontalier trebuie să devină o prioritate, dat fiind că părțile de rețea interesează cel mai puțin statele membre, ele constituind o valoare adăugată europeană evidentă;

33. se propune ca Agenda urbană a Uniunii Europene să lanseze un nou parteneriat în domeniul nodurilor de transport complementar celui deja existent pentru mobilitatea urbană, urmărind evaluarea rețelelor TEN-T din perspectiva nodurilor urbane și metropolitane și integrarea lor în dinamica urbană, logistica urbană și, îndeosebi, proiectele legate de „primul și de ultimul kilometru”, așa cum se reafirmă în Rezoluția Parlamentului European din 19 ianuarie 2017 referitoare la sectorul logisticii și transportul multimodal pe coridoarele TEN-T ⁽¹⁹⁾. Așa cum semnalează această rezoluție, în nodurile urbane se regăsesc o mare parte din modurile de transport, aici având loc și transbordările și distribuțiile, esențiale în lanțul logistic și în aceste locuri ar trebui create condițiile necesare interconectării rețelelor energetice și de transport cu spațiul digital;

34. de asemenea, ar trebui avută în vedere întărirea coeziunii teritoriale prin implementarea integrală a ecartamentului UIC pe rețeaua feroviară a Uniunii (subliniind importanța tronsoanelor feroviare) – permițând astfel pieței interne a materialului feroviar rulant să devină mai competitivă, de exemplu – și prin consolidarea echilibrelor teritoriale odată cu includerea criteriilor privind „accesibilitatea” și „conectivitatea” tuturor regiunilor din Uniune în perspectiva perioadei post-2020;

Durabilitatea în domeniul transporturilor

35. reamintește importanța vitală pe care o are, în cadrul MIE, durabilitatea mediului și, în consecință, solicită o creștere a fondurilor alocate acestui domeniu, ținând seama de efectele schimbărilor climatice. În acest sens, solicită mai mult sprijin – prin mecanisme care să le privilegieze la alocarea de proiecte – pentru instrumente care, precum autostrăzile maritime, sunt asociate cu transportul multimodal și au efecte majore în ceea ce privește decarbonizarea, precum și pentru alte proiecte similare, care să promoveze durabilitatea socială, economică și de mediu și atenuarea efectelor schimbărilor climatice: extinderea rețelelor feroviare și rutiere electrice, a rețelelor de reîncărcare cu combustibili alternativi sau valorificarea potențialului tehnologiilor digitale în sectorul transporturilor și măsurile de adaptare a instalațiilor portuare. Face trimitere, de asemenea, la Avizul „O strategie europeană pentru o mobilitate cu emisii scăzute de dioxid de carbon” ⁽²⁰⁾;

36. revizuirea MIE ar trebui să țină seama de noile tendințe de consum înregistrate în economia circulară, în modelele de mobilitate și de producție.

⁽¹⁹⁾ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A8-2016-0384+0+DOC+XML+V0//RO>

⁽²⁰⁾ COTER-VI/021.

37. propune implementarea accelerată a măsurilor de sprijinire a transporturilor durabile (studiind eventual posibilitățile oferite de măsuri cum ar fi ecobonusul european), posibilitatea introducerii taxelor pe infrastructură și revizuirea Directivei „Eurovigneta”. Fondurile colectate din diversele taxe ar putea alimenta bugetul MIE;
38. ia act de faptul că, la examinarea diferitelor soluții legate de TEN-T, trebuie să se țină seama de problematica dezvoltării durabile, atât la nivel social, cât și economic și de mediu. În acest sens, nu ar trebui să se negligeze conectivitatea regiunilor sau insulelor care prezintă diferite probleme, cum ar fi situarea periferică sau dezechilibrele economice, demografice sau migratorii.

Bruxelles, 10 octombrie 2017.

*Președintele
Comitetului European al Regiunilor*

Karl-Heinz LAMBERTZ

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Evaluarea punerii în aplicare a politicilor de mediu ale UE

(2018/C 054/05)

Raportor: Andrew Varah Cooper (UK-AE), membru al Consiliului Districtului Kirklees**Document de referință:** Comunicarea Comisiei Europene privind realizarea beneficiilor politicilor de mediu ale UE prin intermediul unei evaluări periodice a punerii lor în aplicare

COM(2016) 316 final

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

A. Observații generale

1. sprijină ideea potrivit căreia evaluarea punerii în aplicare a legislației privind protecția mediului (EIR) urmărește să îmbunătățească cunoștințele privind lacunele în aplicarea politicii și legislației de mediu a UE din fiecare stat membru, oferă noi soluții care să însoțească aplicarea conformă cu legea, abordează cauzele profunde și deseori intersectoriale ale acestor lacune și încearcă să stimuleze schimbul de bune practici;
2. recunoaște că pachetul EIR publicat în februarie 2017 ⁽¹⁾ oferă prima prezentare globală a modului în care politicile și legislația UE în materie de mediu sunt aplicate pe teren în statele membre, conținând 28 rapoarte de țară. Acesta arată că politicile de mediu funcționează, dar că există mari diferențe în ce privește coerența punerii în practică a acestor norme și politici în diferitele țări din Europa;
3. subliniază că implementarea cu succes a politicilor de mediu ale UE necesită o cooperare strânsă între toate nivelurile de guvernare, de la nivel local până la nivelul UE; ca atare, este mulțumit că în comunicarea Comisiei se face în mod explicit referire la cooperarea cu Comitetul Regiunilor, însă reamintește că în continuare sunt necesare îmbunătățiri în multe state membre pentru a se asigura implicarea efectivă a autorităților locale și regionale în revizuirea și punerea în aplicare a legislației;
4. invită Comisia Europeană și statele membre să utilizeze cât mai bine EIR pentru a contribui la luarea în considerare a aspectelor de mediu în cadrul priorităților macroeconomice ale semestrului european și a sprijini realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă în cadrul Agendei pentru dezvoltare durabilă 2030;
5. subliniază necesitatea desfășurării unui dialog structurat privind punerea în aplicare cu fiecare stat membru în perioada 2017-2018 și a implicării corespunzătoare a autorităților locale și regionale, cu scopul de a reflecta asupra modului în care să se abordeze problemele structurale și necesitățile unui anumit stat membru;
6. recomandă Comisiei Europene să fie mai incisivă în analiza EIR și să îmbunătățească gradul de comparabilitate între statele membre. În următoarea rundă EIR, Comisia Europeană ar trebui să ilustreze, într-un mod transparent și ușor de înțeles, progresele obținute în privința principalelor provocări legate de punerea în aplicare de către statele membre; acest demers nu ar trebui să conducă însă la cerințe suplimentare de raportare pentru statele membre, regiuni și orașe;
7. îndeamnă Comisia Europeană și statele membre să continue eforturile de a consolida rolul Rețelei Uniunii Europene pentru punerea în aplicare și respectarea legislației din domeniul mediului (IMPEL) și să dezvolte în continuare rețele naționale IMPEL, care să implice experți din administrațiile locale și regionale în schimbul de bune practici ⁽²⁾;

⁽¹⁾ Toate documentele sunt disponibile la adresa http://ec.europa.eu/environment/eir/index_en.htm

⁽²⁾ IMPEL este Rețeaua Uniunii Europene pentru punerea în aplicare și respectarea legislației din domeniul mediului, care funcționează în statele membre ale UE.

8. consideră că procesul de EIR ar trebui să se coreleze, acolo unde este posibil și necesar, cu mecanismele de evaluare existente care se referă și la stadiul implementării legislației europene, printre care proiectul „Make it Work”, activitățile Rețelei UE pentru punerea în aplicare și respectarea legislației din domeniul mediului (IMPEL) și programul REFIT;

9. salută Comunicarea Comisiei privind accesul la justiție în probleme de mediu⁽³⁾ și anticipează elaborarea unor orientări privind respectarea legislației de mediu ca nouă inițiativă specifică a Comisiei Europene în 2017, menită să sprijine o mai bună punere în aplicare a legislației de mediu⁽⁴⁾;

10. sprijină raportul Comisiei Europene „Acțiuni în vederea simplificării elaborării rapoartelor privind mediul”⁽⁵⁾, rezultat în urma efortului Comisiei de verificare a adecvării monitorizării și raportării în ce privește politica UE în domeniul mediului⁽⁶⁾, la care CoR a contribuit cu avizul prospectiv CdR 5660/2015. CoR își reiterează apelul adresat Comisiei Europene vizând adoptarea unei abordări orizontale pentru monitorizarea și raportarea în domeniul mediului și se așteaptă, prin urmare, ca Comisia Europeană să aplice consecvent acțiunile 1 și 2 menționate în raport, propunând amendamente legislative la obligațiile de raportare stabilite în actele legislative existente sau nou elaborate, în vederea unei mai mari armonizări și simplificări a acestor obligații.

B. Rolul CoR în ciclul politic al EIR în contextul interinstituțional

11. propune Comisiei Europene o cooperare strânsă și structurată pentru întregul ciclu EIR, inclusiv prin activitățile Platformei tehnice comune pentru cooperare pe probleme de mediu⁽⁷⁾, punând accentul pe diferitele provocări structurale individuale de punere în aplicare cu care se confruntă autoritățile locale și regionale și pe soluțiile la acestea, astfel cum sunt prezentate în secțiunea D a avizului. Cooperarea include și explorarea modalităților în care CoR poate contribui la argumentația din rapoartele specifice fiecărei țări și la orientările pentru statele membre, asigurând dimensiunea teritorială, dată fiind experiența acumulată prin contribuțiile sale la ciclul de guvernanță al Strategiei Europa 2020 prin evaluarea sistematică a semestrului european din perspectivă locală/regională;

12. salută menționarea în comunicarea Comisiei Europene a faptului că EIR completează eforturile curente de punere în aplicare, precum controlul respectării obligațiilor și procedurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor;

13. consideră că este important ca sistemul de EIR să fie evaluat după două cicluri (patru ani), pentru a verifica eficiența mecanismului;

14. consideră că EIR reprezintă o șansă de cooperare ținută între CoR și Parlamentul European, asigurând schimburi de opinii cu privire la provocările și la soluțiile legate de punerea în aplicare a legislației de mediu a UE și reunind interesele colegiitorilor și experiențele factorilor de decizie din cadrul autorităților de punere în aplicare. Comitetul invită Parlamentul European să coopereze îndeaproape, atât în ce privește chestiunile dezbătute în Comisia ENVI – EIR, principalele provocări și cauzele lor profunde – cât și în legătură cu viitoarele rapoarte de punere în aplicare ale Parlamentului European cu relevanță pentru subiect, inclusiv prin organizarea de reuniuni tematice comune ale Comisiei ENVE și Comisiei ENVI a PE;

15. subliniază că este pregătit să contribuie la dezbaterile viitoare legate de EIR organizate de Consiliu, la ședințele informale ale miniștrilor de mediu sau la alte activități ale Președinției Consiliului legate de EIR; își oferă sprijinul pentru pregătirea acestor dezbateri și activități, în special prin avize privind acest subiect, astfel cum sunt solicitate de președințiile Consiliului, și prin reuniuni ale Platformei tehnice pentru cooperare în domeniul mediului a CoR/CE;

16. propune să se exploreze posibilitatea de a organiza ședințe pe teme specifice, în strânsă cooperare cu autoritățile locale și regionale și reprezentanțele naționale ale Comisiei Europene și ale PE din diferite părți ale teritoriului UE; astfel de manifestări ar constitui ocazia de a discuta provocările specifice legate de implementarea la nivel local și ar putea astfel contribui la rapoartele de țară;

⁽³⁾ C(2017) 2616 final.

⁽⁴⁾ CDR 5660/2015.

⁽⁵⁾ COM(2017) 312 final

⁽⁶⁾ SWD(2017) 230 final.

⁽⁷⁾ http://ec.europa.eu/environment/legal/platform_en.htm

C. Includerea mai multor domenii de politică

17. regretă că Comisia Europeană limitează obiectivul inițial al EIR la domeniile gestionării deșeurilor, protecției naturii și a biodiversității, calității aerului, poluării fonice și calității și gestionării apei ⁽⁸⁾;

18. îndeamnă Comisia Europeană să facă din tema schimbărilor climatice un element important al următoarei runde de EIR, încorporând atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea simultan cu asigurarea compatibilității cu dispozițiile guvernantei uniunii energetice; reamintește că autoritățile locale și regionale au un rol central în reacția la schimbările climatice și încurajează, în acest sens, elaborarea și alocarea unor obiective de nivel regional și local în materie de schimbări climatice, pe lângă contribuțiile stabilite la nivel național, ca un element important al îndeplinirii obligațiilor privind schimbările climatice prevăzute în Acordul de la Paris;

19. subliniază necesitatea de a include în următoarea rundă de evaluare punerea în aplicare a Directivei privind emisiile industriale. În acest sens, rețeaua IMPEL ar trebui să aibă un rol mai activ în proces, pentru a sprijini colectarea unor exemple de bune practici pentru 2019;

20. recomandă, de asemenea, integrarea politicii UE privind substanțele chimice, care reprezintă o piatră de temelie a politicii de mediu a UE. EIR ar trebui să evidențieze deficiențele și experiențele pozitive cu privire la înregistrarea, evaluarea și autorizarea substanțelor chimice.

D. Cauzele profunde ale punerii în aplicare necorespunzătoare a politicii de mediu

21. salută intenția Comisiei Europene de a dobândi cunoștințe mai detaliate despre fiecare țară în materie de calitate a administrației publice și a guvernantei și de repartizare a competențelor în domeniul punerii în aplicare a legislației UE privind mediul între autoritățile naționale/regionale/locale;

22. recunoaște că, pe lângă analizele mai complete ale lacunelor de aplicare în sectoarele de mediu tradiționale, EIR furnizează, pentru prima dată în legătură cu mediul, constatări preliminare referitoare la posibilele cauze profunde ale slabei puneri în aplicare;

23. recomandă ca EIR să se concentreze asupra coordonării ineficiente dintre autoritățile locale, regionale și naționale, pentru a aborda: repartizarea neclară a competențelor și responsabilităților, lipsa capacității administrative, finanțarea insuficientă, folosirea insuficientă a instrumentelor bazate pe piață, lipsa unei integrări și a unei coerențe a politicilor, lipsa de cunoștințe și de date și insuficiența mecanismelor de asigurare a conformității ⁽⁹⁾.

Coordonarea eficientă a autorităților de la nivel local, regional și național

24. îndeamnă Comisia Europeană să elaboreze o metodologie comună pentru dialogurile EIR la nivel național și să furnizeze orientări pentru a asigura pe deplin participarea autorităților locale și regionale în cadrul acestui proces;

25. evidențiază corelația dintre îmbunătățirea punerii în aplicare și elaborarea unei mai bune reglementări: dacă apar semne că obiectivele politicii de mediu nu vor fi atinse, ar trebui examinate și instrumentele utilizate de UE, coerența și omogenitatea legislației UE și sarcinile administrative;

26. solicită statelor membre punerea în aplicare la nivel local și regional a unor procese EIR care să corespundă celor de la nivelul național;

27. recomandă statelor membre să colaboreze mai strâns cu autoritățile locale și regionale încă din etapele timpurii ale elaborării politicilor și ale transpunerii juridice și, potrivit încurajărilor din cel de Al 7-lea plan de acțiune pentru mediu, eventual în cadrul unor echipe transguvernamentale constituite pe tematici verticale;

⁽⁸⁾ Pentru un rezumat detaliat al diferitelor domenii de politică, a se vedea prezentarea Serviciului de Cercetare al Parlamentului European din martie 2017: Evaluarea punerii în aplicare a politicilor de mediu, elaborată la solicitarea CoR în cadrul Acordului de cooperare dintre Parlament și Comitetul Regiunilor.

⁽⁹⁾ A se vedea, de asemenea, raportul privind studiul CoR din septembrie 2017 pe tema „Guvernanța eficientă pe mai multe niveluri în materie de mediu, pentru o mai bună punere în aplicare a legislației de mediu a UE”, elaborat de Milieu Ltd. Acesta este disponibil la adresa <http://cor.europa.eu/ro/documentation/studies/Pages/studies.aspx>

28. subliniază că este necesar ca statele membre să creeze mecanisme care să îmbunătățească eficacitatea coordonării verticale, inclusiv printr-o clară împărțire a responsabilităților între diferitele niveluri de guvernare;

29. îndeamnă statele membre, autoritățile regionale și locale să reducă fragmentarea, inclusiv prin adoptarea de măsuri suplimentare, prin introducerea unor autorizații de mediu integrate, care să combine diferitele autorizații de mediu sectoriale, precum și prin raționalizarea procedurilor EIA și SEA ⁽¹⁰⁾.

Consolidarea capacității administrative în ceea ce privește punerea în aplicare a politicii de mediu

30. subliniază că, astfel cum a confirmat EIR, lipsesc resursele financiare, umane și tehnice corespunzătoare pentru a pune în aplicare în mod corespunzător legislația UE în domeniul mediului în multe administrații locale și regionale și că în special localitățile mai mici au deseori resurse limitate pentru a-și dezvolta propria expertiză tehnică cu privire la cerințele reglementare; subliniază, de aceea, că este nevoie de o asistență mai substanțială din partea nivelului UE, fie direct, fie prin încurajarea statelor membre să ofere sprijin, pentru ca autoritățile locale și regionale să poată coopera orizontal (în cadrul statelor membre și transfrontalier) spre a agrega proiecte, a face schimb de bune practici și a dezvolta procese și proceduri comune;

31. invită statele membre, autoritățile regionale și locale să asigure proporționalitatea dintre resursele financiare și umane ale administrațiilor locale și regionale de mediu și sarcinile lor (transferate);

32. recomandă Comisiei Europene să elaboreze orientări ale UE disponibile în mai multe limbi, iar statelor membre, să elaboreze standarde comune, liste de verificare, formulare și programe de formare în cooperare cu autoritățile locale și regionale pentru a asigura coerența punerii în aplicare și a raportării;

33. solicită autorităților locale și regionale să analizeze calitatea procedurilor, să raționalizeze emiterea permiselor de mediu și să pună în comun resursele cu alte departamente, pentru a realiza economii de scară sau a putea rezolva probleme de mediu care depășesc granițele administrative, utilizând în acest sens Setul de instrumente pentru asigurarea calității administrației publice în UE ⁽¹¹⁾;

34. solicită Comisiei Europene, statelor membre și autorităților regionale și locale să promoveze implicarea experților de la nivel local și regional în rețeaua IMPEL, precum și în instrumentul EIR de evaluare *inter pares* care urmează să fie introdus;

35. invită Comisia Europeană, și în special statele membre, să implice experții de la nivelul local și regional în elaborarea orientărilor UE, precum și a celor naționale corespunzătoare, pentru a permite o mai mare claritate și flexibilitate în aplicare;

36. îndeamnă Comisia Europeană să aloce un buget suficient pentru noul instrument EIR *inter pares*. Comisia ar trebui, de asemenea, să asigure complementaritatea acestuia cu activitățile *inter pares* desfășurate de IMPEL, și cu schimbul de tematici de mediu al autorităților de gestionare, în cadrul instrumentului TAIEX REGIO PEER 2 PEER.

Îmbunătățirea utilizării fondurilor europene pentru punerea în aplicare a acquis-ului de mediu

37. îndeamnă autoritățile locale și regionale, cu sprijinul statelor membre, să utilizeze asistența tehnică disponibilă în cadrul obiectivului tematic 11 al fondurilor structurale și de investiții europene (fondurile ESI) pentru a crește capacitatea instituțională și administrativă a departamentelor de mediu proprii și potențialul acestora de a absorbi finanțarea din fondurile ESI, în special pentru infrastructurile de mediu de mare amploare (obiectivul 6). De asemenea, le încurajează să folosească Programul de sprijin pentru reforme structurale spre a-și îmbunătăți gestiunea de mediu;

38. sprijină ideea ca alte state membre să înființeze rețele de experți din rândul autorităților de management din cadrul politicii de coeziune, menite să promoveze investițiile de mediu;

39. solicită UE ca, în cursul pregătirilor sale pentru următorul CFM, să examineze atent toate opțiunile de a mări finanțarea UE pentru aplicarea legislației din domeniul mediului, inclusiv opțiunea de a rezerva un anumit procentaj în acest scop.

⁽¹⁰⁾ Evaluarea impactului asupra mediului (EIA) și evaluarea strategică de mediu (SEA).

⁽¹¹⁾ Comisia Europeană, 2015: „Calitatea administrației publice – un set de instrumente pentru profesioniștii din domeniu”.

Integrarea și coerența politicilor

40. recunoaște că insuficienta integrare a preocupărilor de mediu în alte domenii de politică rămâne una din cauzele punerii în aplicare deficitară a legislației în domeniul mediului și, în consecință, reamintește că este necesar să se integreze obiectivele principale ale politicii în domeniul mediului și al schimbărilor climatice în toată gama activităților UE;

41. solicită autorităților locale și regionale să asigure o bună coordonare la nivel strategic și politic, prin adoptarea unor strategii de dezvoltare durabilă la nivel local/regional și asigurarea integrării preocupărilor legate de mediu – dintr-o etapă timpurie – în planificarea amenajării teritoriului, pentru a reduce contradicțiile. Solicită, de asemenea, integrarea adecvată a preocupărilor de mediu, începând dintr-un stadiu incipient, prin aplicarea SEA;

42. solicită autorităților locale și regionale să promoveze acorduri sectoriale voluntare cu sectoare industriale cheie și „contracte” între autoritățile publice și părțile interesate din societate, în vederea furnizării de informații, a identificării problemelor și a găsirii soluțiilor;

43. subliniază faptul că UE trebuie să întreprindă acțiuni mai puternice și mai eficace de reducere a poluării la sursă în multe domenii ale politicii de mediu, în absența cărora va fi imposibil să se respecte la nivel local și regional o serie întreagă de acte din legislația UE privind standardele de calitate a mediului;

44. solicită Comisiei Europene și statelor membre să sprijine mai eficient autoritățile locale și regionale competente în sensul respectării acestor standarde și obiective;

45. solicită Comisiei Europene să colaboreze cu autoritățile naționale relevante, cu Comitetul European al Regiunilor, cu Convenția primarilor din UE, Convenția globală a primarilor pentru climă și energie și cu ICLEI pentru a dezvolta conceptul și metodologia de introducere a unor contribuții determinate la nivel local și regional, contribuind astfel la atingerea obiectivelor privind schimbările climatice convenite prin Acordul de la Paris privind clima din cadrul COP21. La început, autoritățile locale și regionale care doresc să deschidă drumul vor participa pe bază voluntară la „validarea conceptului”.

Îmbunătățirea posibilității de acces la cunoștințe și date

46. recunoaște că disponibilitatea limitată a datelor încă mai provoacă probleme de punere în aplicare la diferite niveluri de guvernare în multe state membre și că autoritățile locale și regionale pot avea un rol central în colectarea de date și cunoștințe și în furnizarea de informații publicului larg, încurajând o mai mare sensibilizare în rândul cetățenilor;

47. salută faptul că EIR se bazează, în principiu, pe datele existente și că ar trebui să ducă la o mai bună utilizare și corelare a acestor date, îmbunătățind accesibilitatea lor, nu în ultimul rând pentru autoritățile locale și regionale;

48. sprijină o dezbatere structurată privind repartizarea corespunzătoare a responsabilităților și a resurselor între autoritățile locale, regiuni și nivelul național, pentru a se putea garanta că rapoartele și indicatorii privind starea mediului sunt coerente, eficace și fiabili;

49. îndeamnă statele membre să dezvolte în continuare, în cooperare cu autoritățile locale și regionale, cadre de implementare și informare structurate (SIIF-uri) pentru toate actele legislative ale UE în domeniul mediului;

50. solicită Comisiei Europene să asigure implementarea corespunzătoare de către statele membre și autoritățile locale a cerințelor minime prevăzute în Directiva privind accesul la informație;

51. solicită autorităților locale și regionale să practice o politică de informare activă. Aceasta ar trebui să fie bidirecțională (inclusiv mecanisme de feed-back) și să furnizeze informații mai orientate către cetățean, cum ar fi instrumentele de cartografiere și aplicațiile online și campaniile educaționale;

52. sprijină implicarea ONG-urilor în procesul de colectare și de difuzare a informațiilor despre mediu către cetățeni și utilizarea „activităților științifice cetățenești” pentru a colecta date de mediu;

53. îndeamnă Comisia Europeană și statele membre să sprijine autoritățile în aplicarea pe teren a soluțiilor digitale și a e-guvernării, cu scopul de a îmbunătăți monitorizarea și raportarea de mediu, de exemplu prin Planul european de acțiune privind guvernarea electronică 2016-2020, programul LIFE, mecanismul pentru interconectarea Europei (MIE) și programul Orizont 2020, precum și în contextul lansării de către Agenția Europeană de Mediu a Reportnet 2.0 ⁽¹²⁾;

54. solicită eforturi la toate nivelurile pentru a asigura schimbul electronic de date privind mediul și dezvoltarea în continuare a INSPIRE ⁽¹³⁾. De asemenea, ar trebui consolidată implicarea autorităților locale și regionale în procesul INSPIRE.

Mecanismul de asigurare a conformității suficiente

55. este îngrijorat de faptul că analiza EIR arată că monitorizarea conformității și punerea în aplicare constituie adesea motive de îngrijorare din cauza atât a ineficienței sancțiunilor, cât și a interacțiunilor dintre inspectori și procurori. Autoritățile locale și regionale pot întâmpina probleme în interpretarea și integrarea dispozițiilor lipsite de coerență ale UE atunci când desfășoară activități de asigurare a conformității. Numeroase autorități locale dispun de administrații prea mici pentru a putea asigura un control profesionist al aplicării legislației de mediu;

56. solicită autorităților locale și regionale să asigure atât o procedură clară de desemnare și de alocare a competențelor, cât și profesionalismul autorităților responsabile, să se coordoneze în mod real cu autoritățile naționale (și anume poliție, control vamal, autorități de urmărire penală) și să examineze posibilitatea de a crea agenții regionale comune de control al punerii în aplicare a legislației de mediu a UE în cazul în care competențele proprii în materie de inspecție sunt limitate;

57. îndeamnă autoritățile naționale, regionale și locale să folosească o abordare bazată pe riscuri atunci când asigură conformitatea, asigurând cea mai bună combinație între monitorizare, promovare și controlul punerii în aplicare și ierarhizând mai atent prioritățile în utilizarea resurselor limitate pe care le dețin;

58. solicită autorităților locale și regionale, ca, dată fiind apropierea lor de cetățeni, să se angajeze în activitățile de promovare a conformității, care implică cooperarea cu comunitățile de afaceri, ONG-urile relevante și cu cetățenii;

59. solicită statelor membre și autorităților regionale și locale să aplice măsuri rapide de impunere a conformității și adoptarea de sancțiuni proporționale și disuasive în cazul unor încălcări ale legislației de mediu a UE, în aplicarea Directivei 2008/99/CE privind infracțiunile împotriva mediului;

60. solicită autorităților naționale, regionale și locale să abordeze combaterea corupției și să asigure funcționarea corespunzătoare a sistemelor de justiție în domeniul mediului, apărând drepturile procesuale conferite cetățenilor de legislația UE în materie de mediu ⁽¹⁴⁾;

61. sprijină toate inițiativele legate de dezvoltarea cunoștințelor proprii ale autorităților naționale și regionale și ale asociațiilor lor prin schimbul de bune practici elaborate în cadrul rețelelor europene, cum ar fi de exemplu IMPEL, Rețeaua europeană a procurorilor pentru mediu (ENPE) și rețeaua ofițerilor de poliție;

62. îndeamnă Comisia Europeană și statele membre să continue consolidarea rolului IMPEL și dezvoltarea de rețele naționale IMPEL care implică experți din administrațiile locale și regionale în schimbul de bune practici.

Bruxelles, 10 octombrie 2017.

*Președintele
Comitetului European al Regiunilor*

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽¹²⁾ Acțiunea 3 din COM(2017) 312 final.

⁽¹³⁾ Directiva 2007/2/CE.

⁽¹⁴⁾ Eficacitatea globală a sistemelor juridice naționale este abordată în Tabloul de bord al UE privind justiția și al semestrului european (https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/european-semester_thematic-factsheet_effective-justice-systems_en.pdf).

Avizul Comitetului European al Regiunilor – O strategie europeană privind sistemele de transport inteligente cooperative

(2018/C 054/06)

Raportor: Bouke Arends (NL-PSE), membru al autorității executive a Consiliului Local Emmen

Documente de referință: Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – O strategie europeană privind sistemele de transport inteligente cooperative, o etapă importantă către mobilitatea cooperativă, conectată și automatizată

COM(2016) 766 final

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

INTRODUCERE

1. menționează că strategia europeană privind sistemele de transport inteligente cooperative (C-STI) reprezintă un important pas în direcția unei strategii de conducere cooperativă, conectată și automatizată. Introducerea integrată a C-STI în sistemele de transport urban, interurban și interregional poate oferi beneficii însemnate pentru societate, ca de exemplu mai multă securitate, un mediu mai curat, o mai bună accesibilitate, incluziune socială și mai multe locuri de muncă;
2. cere ca, pe lângă măsurile menționate în comunicare, să fie întreprinse acțiuni de mai largă amploare, care să fructifice pe deplin posibilitățile C-STI și să realizeze obiective mai ambițioase: transporturi multimodale complet automatizate și cu emisii scăzute, mobilitatea ca serviciu și transport „din poartă în poartă” (door-to-door), mai ales pentru a promova incluziunea socială;
3. recunoaște că, pentru a realiza obiectivele finale, este nevoie de alte diverse elemente, pe care Comisia le elaborează în cadrul unor pachete de activități realizate în paralel sau secvențial, cum ar fi măsurile pentru transporturi cu emisii scăzute și stabilirea modificărilor necesare pentru infrastructura fizică;
4. dorește ca UE să joace un rol coordonator în dezvoltarea unui sistem interoperabil în domeniul standardelor și normelor din sectorul sistemelor și tehnologiilor de comunicații în transporturi;
5. consideră că cooperarea autorităților locale și regionale în implementarea fiecărei etape intermediare pe calea realizării obiectivelor finale este crucială și că, în acest sens, Comisia trebuie să le implice în mod mai activ și într-o mai mare măsură;
6. cere Comisiei să aducă lămuriri autorităților locale și regionale cum se întrepătrund diversele măsuri ale UE și care sunt finalitățile acestora. În acest sens, este nevoie de o comunicare mai coerentă și mai clară cu autoritățile locale și regionale în legătură cu diversele pachete de activități ale Comisiei. Doar în acest mod pot îndeplini autoritățile locale și regionale sarcinile care le revin pentru realizarea obiectivelor și pentru a face posibilă interoperabilitatea interregională și interurbană;
7. cere Comisiei să lanseze activități specifice, prin care – cu ajutorul autorităților locale și regionale – să se obțină sprijinul opiniei publice, care este necesar pentru realizarea obiectivelor finale, ale unui transport automatizat cu emisii scăzute. Este nevoie de sprijinul opiniei publice nu doar pentru schimbul de date necesar pentru C-STI, ci și – în primul rând – pentru acceptarea unor sisteme de transport tot mai automatizate. În acest context, tehnologia ar trebui pusă în slujba utilizatorilor;

INIȚIATIVE EUROPENE MENITE SĂ FAVORIZEZE PUNEREA ÎN APLICARE A UNEI MOBILITĂȚI COOPERATIVE, CONECTATE ȘI AUTOMATIZATE

8. constată că cele mai multe operațiuni de transport de bunuri și persoane au loc pe distanțe scurte în interiorul regiunilor. În conformitate cu calculele efectuate pe baza datelor Eurostat, mai mult de jumătate (în greutate) din toate mărfurile din sectorul transporturilor rutiere sunt transportate pe distanțe mai mici de 50 km și mai mult de trei sferturi pe distanțe sub 150 km. În cazul transportului de pasageri, deplasările sunt în general cu mult mai scurte;
9. solicită ca atare adoptarea unor măsuri specifice în favoarea aplicării C-STI și finanțarea acestor sisteme în afara rețelei transeuropene de transport (TEN-T);
10. insistă pentru ca, în conformitate cu recenta deplasare a centrului de gravitate a cercetării în cadrul programului Orizont 2020 spre integrarea mijloacelor de transport și a conectării cu automatizarea, Comisia să urmărească o abordare specifică pentru introducerea C-STI în nodurile intermodale de circulație și transport. Această abordare trebuie să se coreleze cu cea adoptată pentru coridoare, pentru a realiza împreună un sistem de transport integrat;
11. menționează că aceste noduri intermodale se situează cu precădere în regiunile urbane și în orașe și că, în aceste zone, C-STI și transportul intermodal pot contribui cel mai mult la reducerea efectelor negative ale circulației și traficului, precum blocajele, poluarea atmosferică, problemele legate de parcare și insecuritatea rutieră. Și deplasarea cu bicicleta face parte din traficul multimodal și are prin excelență un caracter local și regional;
12. constată că, până acum, Comisia a acordat multă atenție circulației rutiere cu automobilul, dar și că se au în vedere și vor fi dezvoltate sisteme automatizate pentru transportul public, navigația interioară, transportul aerian și cel feroviar (precum dronele și sistemul Hyperloop);
13. cere, ca atare, să fie favorizate de pe acum, prin măsuri specifice, conexiunea și interoperabilitatea diverselor moduri între ele și cu transportul public;
14. constată că și Comisia dorește, pe bună dreptate, să ia măsuri în favoarea părților interesate vulnerabile în circulație, dar și că acest aspect necesită, de asemenea, mai multă atenție pentru specificul local și regional;
15. solicită măsuri concrete pentru toți participanții vulnerabili la trafic: pe lângă pietoni și cicliști, trebuie luați în considerare conducătorii de biciclete electrice, de scutere, motorete și vehicule ușoare (electrice) pentru persoanele cu dizabilități;
16. recunoaște că, în materie de circulație, marea densitate a traficului și infrastructura complicată în regiunile urbane oferă un tablou complex, care impune cerințe specifice sistemelor C-STI. Ca urmare, au fost lansate teste și proiecte în acest tip de regiuni și orașe din Europa, pentru a implanta cu succes sistemele C-STI în aceste medii;
17. constată că introducerea C-STI în regiunile urbane și mai ales în orașe este complicată și, ca atare, mai puțin atrăgătoare pentru dezvoltarea unor inițiative demonstrative în acest cadru;
18. cere Comisiei să ia măsuri care să reducă pragurile pentru introducerea C-STI în regiunile urbane și în orașe;
19. în plus, solicită să se ia măsuri pentru a garanta că sistemele care vor fi dezvoltate și testate se corelează cu sistemele de trafic și transport pe distanțe mai lungi, internaționale și interregionale;
20. consideră că C-STI (sistemele de transport inteligente cooperative), ca element component al transportului automatizat și al mobilității ca serviciu de transport „din poartă în poartă”, poate să contribuie și la incluziunea socială. Acest lucru este valabil pentru accesul la anumite locuri de muncă și pentru mobilitatea celor care nu pot utiliza sistemele de transport disponibile în prezent sau o fac cu dificultate, precum persoanele în vârstă și cele cu dizabilități. Mai ales în regiunile rurale, unde sistemele de transport se află sub presiune sau deja au dispărut, C-STI pot contribui pe termen lung la îmbunătățirea posibilităților de deplasare. Soluțiile adaptate de transport automatizat pot fi luate în considerare în regiunile mai slab populate;

21. constată că și în regiunile rurale, mai slab populate, este mai dificilă dezvoltarea unor inițiative demonstrative fără ajutorul autorităților locale și regionale;

22. cere Comisiei să încurajeze ca atare autoritățile locale și regionale, facilitându-le sarcina introducerii C-STI inclusiv în regiunile periferice și ultraperiferice, slab dezvoltate, insulare și în alte teritorii slab populate;

CALEA DE INTRODUCERE A C-STI ÎN 2019

Priorități în introducerea C-STI

23. constată că strategia pentru C-STI se concentrează încă în primul rând pe etapele intermediare care vizează, pe termen mediu, transportul automatizat;

24. cere Comisiei să elaboreze și scenarii și să pregătească măsuri de dezvoltare a transportului complet automatizat, pe o perioadă mai lungă, ceea ce, în viitor, va genera cele mai mari beneficii economice și sociale;

25. cere, prin urmare, ca și după 2019 să fie puse la dispoziție fonduri în acest sens;

26. cere Comisiei ca, pe lângă măsurile menționate în comunicare (orientate spre transportul rutier și pe termen foarte scurt), să fie prevăzute și măsuri referitoare la alte moduri de transport, la intermodalitate și la aplicarea mai largă pe termen mai lung;

27. solicită Comisiei o abordare pe termen lung, mai largă și mai cuprinzătoare, structurată în jurul unor concepte precum mobilitatea ca serviciu ori transportul „din poartă în poartă” și al efectelor pozitive ale acestora asupra dezvoltării economice, incluziunii sociale și a transportului cu emisii reduse;

28. cere Comisiei să indice care sunt etapele concrete ce trebuie parcurse și care sunt măsurile ce trebuie luate în cadrul diverselor scenarii;

29. cere Comisiei să elaboreze un program de comunicare menit să câștige sprijinul opiniei publice;

30. solicită asocierea strânsă și în fiecare stadiu a orașelor și regiunilor, ca și a reprezentanților lor, precum Comitetul European al Regiunilor, la elaborarea în continuare a politicii europene în domeniul C-STI;

Interoperabilitatea la toate nivelurile

31. consideră că interoperabilitatea diverselor moduri de transport necesită acțiuni în completare, atât pentru transportul de mărfuri, cât și pentru cel de persoane. Fluxurile de informații trebuie să se coreleze între ele, însă pentru acest lucru este nevoie nu doar de coordonarea sistemelor de comunicații (5G sau altele de același tip), ci și de structurarea datelor din diversele moduri de transport. În acest proces, datele sunt generate atât de autoritățile locale, cât și de operatori privați (construcitori de vehicule, operatori de sisteme de navigație, furnizori de servicii de mobilitate etc.). Aceștia din urmă nu sunt obligați să furnizeze date în format anonimizat altor utilizatori, de exemplu administratorilor de infrastructură. Pentru a garanta fluența traficului în condiții de securitate și gestionarea infrastructurii, acești administratori – care sunt adesea autorități locale și regionale – trebuie să dispună pe cât posibil și în timp util de informații complete. Comunicarea nu abordează acest aspect esențial al reciprocității în materie de transmitere și disponibilitate a datelor, care nu este prevăzut până acum decât de la autorități publice către persoane fizice (Directiva 2003/98/CE privind reutilizarea informațiilor din sectorul public);

32. cere ca, pe lângă măsurile pe care comunicarea le enumeră în domeniul tehnologiilor de comunicare, să fie prevăzute și altele pentru organizarea lanțurilor de informare. Nu doar modul de comunicare este important, ci și, mai presus de toate, conținutul comunicării;

33. constată că, în final, anumite aspecte ale lanțului de informații, cum sunt, de exemplu, accesibilitatea și disponibilitatea datelor privind vehiculele, nu pot fi reglementate decât la nivel internațional sau european;

34. subliniază că, cu toate acestea, în primul rând sprijinul autorităților locale și regionale este indispensabil, împreună cu cooperarea lor pentru a asigura disponibilitatea informațiilor provenite de la sistemele locale și regionale de gestionare a traficului;

35. constată că interoperabilitatea necesită nu doar luarea unor măsuri în domeniul TIC, ci și adaptări ale infrastructurii fizice;

36. cere Comisiei să furnizeze în acest sens informații în timp util autorităților locale și regionale. Trebuie făcute investiții în infrastructura locală și regională care să satisfacă cerințele C-STI. Din necesități de interoperabilitate, este nevoie de mai multă uniformitate;

37. constată că, pentru interoperabilitatea dintre diferitele moduri de transport în Europa, este nevoie ca UE să acorde mai multă atenție semnificației pe care o au pentru C-STI nodurile de transport intermodale precum gările și terminalele și că acestea sunt situate mai ales în regiunile urbane și în orașe;

38. cere Comisiei ca, împreună cu autoritățile locale și regionale (și cu reprezentanții acestora) să cartografieze blocajele care împiedică dezvoltarea C-STI în nodurile de transport intermodale și să ia măsuri pentru a le elimina;

Cadrul juridic

39. recunoaște că, pentru a obține un sistem interoperabil, este preferabil ca UE să reglementeze în domeniul standardelor și să elaboreze legi și reglementări în sectorul sistemelor și tehnicilor de comunicare;

40. cere Comisiei ca, dată fiind importanța autorităților locale și regionale pentru dezvoltarea C-STI, ele (și reprezentanții lor) să fie strâns asociate la elaborarea cadrului legislativ;

41. consideră că, atât în vederea introducerii C-STI, cât și a realizării obiectivelor finale de implementare a unui transport automatizat durabil, mobilitatea ca serviciu și introducerea transportului „din poartă în poartă”, este indispensabil ca, pe lângă dispozițiile de reglementare, să se ia mai ales următoarele măsuri la nivel european:

- coordonare: este nevoie de mai multă coordonare între diversele pachete de măsuri corelate ale UE și între Comisia Europeană și autoritățile locale și regionale;
- facilitarea proceselor de realizare și experimentare: deși evoluțiile actuale din domeniul C-STI sunt generate, în mare măsură, de piață și tehnologie, ele au nevoie ca autoritățile publice de la toate nivelurile să desfășoare activități complementare pentru realizarea C-STI în diverse situații și moduri de transport;
- cercetare: acest aspect se referă la adaptările necesare ce trebuie aduse infrastructurii fizice și la elaborarea, în ciuda unui înalt nivel de incertitudini, a unor scenarii vizionare pe termen lung;
- monitorizare și evaluare: pentru etapele următoare, după 2019, este necesar să se definească, încă de pe acum, regulile după care se vor face monitorizarea și evaluarea execuției măsurilor din prima listă și din cea de a doua, a acceptării de către piață și public, a dezvoltării tehnice, a situației în diversele tipuri de regiuni (urbane și rurale), a diverselor tipuri de infrastructură (națională, internațională, regională și locală), a modurilor (rutier, feroviar, aerian) și în cadrul transportului de mărfuri și persoane;
- monitorizarea trebuie să devină o activitate permanentă, pentru a putea stabili care dintre scenariile posibile se va derula în realitate;
- comunicare: pentru a obține sprijin, este nevoie de dezvoltarea unei comunicări specifice care să permită și posibilitatea de a da feedback, care va viza atât autoritățile regionale și locale, pentru a obține interoperabilitatea dintre regiuni, cât și (cu ajutorul lor) marele public;

Cooperarea internațională

42. constată că, deși comunicarea Comisiei acordă – pe bună dreptate – atenție cooperării internaționale dintre state, multe dintre acțiunile necesare realizării C-STI se desfășoară (și trebuie să se desfășoare) la nivel local și regional. Este deci nevoie ca deciziile să fie luate la niveluri diferite și de către autorități diferite. Ele trebuie să se coreleze reciproc, acest aspect necesitând o comunicare permanentă și de calitate între Comisia Europeană și autoritățile locale și regionale;

43. solicită măsuri menite să asigure protecția adecvată a datelor cu caracter personal și a vieții private a utilizatorilor, care reprezintă un factor determinant pentru introducerea cu succes a vehiculelor cooperative, conectate și automatizate;
44. cere, ca atare, Comisiei să stimuleze cooperarea internațională dintre autoritățile locale și regionale din diferite țări, astfel încât să își poată împătrunde cât mai mult cu puțință proiectele, testele și experiențele și să facă schimb de cunoștințe;
45. solicită, în acest sens, să fie elaborat un demers specific și să se facă o propunere, de exemplu după modelul întreprinderii comune „Pile de combustie și hidrogen”, în care întreprinderile și autoritățile locale și regionale angajate activ cooperează între ele, bucurându-se de sprijinul Comisiei Europene.

Bruxelles, 10 octombrie 2017.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor

Karl-Heinz LAMBERTZ

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Consolidarea rezilienței teritoriale: capacitatea orașelor și regiunilor pentru a face față globalizării

(2018/C 054/07)

Raportor general: Micaela Fanelli (IT-PSE), primarul localității Riccia (Campobasso)

Document de referință: Document de reflecție privind valorificarea oportunităților oferite de globalizare

COM(2017) 240 final

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

I. OBSERVAȚII GENERALE

1. își exprimă satisfacția că, prin prezentarea *Documentului de reflecție privind valorificarea oportunităților oferite de globalizare*, Comisia recunoaște globalizarea ca element esențial în procesul de reflecție cu privire la viitorul Uniunii Europene ⁽¹⁾. Într-adevăr, capacitatea UE de a înrăuri globalizarea și de a-i gestiona efectele este esențială pentru dezbateră publică privind viitorul Europei și pentru legitimitatea acesteia în ceea ce privește așteptările cetățenilor față de UE;

2. recunoaște demersul global și fundamentat prin care Comisia a abordat până în prezent această temă, în special prin prezentarea, la 14 septembrie 2017, a unor măsuri rapide de monitorizare a documentului de reflecție, sub forma unui pachet legislativ privind comerțul, care propune un cadru european de triere a investițiilor străine directe, precum și un tribunal multilateral pentru investiții permanent. Acest pachet privind comerțul va face obiectul unui aviz separat al CoR. Cu toate acestea, insistă asupra necesității unei abordări globale din partea Comisiei în ceea ce privește globalizarea, care să acopere în special politicile sociale, pe cele privind capitalul uman și inovarea, precum migrațiile internaționale, schimbările demografice și impactul lor geografic;

3. salută, de asemenea, reprezentarea echilibrată a oportunităților și provocărilor globalizării din „Documentul de reflecție privind valorificarea oportunităților oferite de globalizare”. Globalizarea a contribuit la creștere economică în multe regiuni ale lumii, determinând și creșterea nivelului de trai al multor cetățeni europeni. Însă nu toate regiunile și nu toate categoriile populației au beneficiat în egală măsură de pe urma efectelor globalizării. În plus, multe persoane reacționează cu neliniște la schimbările profunde. UE trebuie să joace în continuare un rol activ în configurarea procesului de globalizare și să profite în mod activ de pe urma oportunităților aferente. Obiectivul trebuie să fie asigurarea unei distribuții mai echitabile a oportunităților globalizării atât în cadrul UE, cât și la nivel mondial;

4. subliniază rolul esențial pe care reflecțiile strategice legate de finanțe, de pilonul social și de politicile de coeziune îl au în consolidarea capacității Comisiei de a răspunde în mod pozitiv mizelor globalizării și evidențiază urgența unei coordonări sporite și îmbunătățite;

5. sprijină intenția Comisiei de a consolida guvernanta globală, împreună cu partenerii internaționali, pentru a asigura o distribuție mai echitabilă a oportunităților globalizării. Trebuie îmbunătățit nivelul de acceptare a politicilor internaționale prin mai multe dezbateri democratice, care necesită timp și o structură corespunzătoare. UE poate contribui cu experiența dobândită în cursul procesului de integrare europeană, angajându-se astfel în favoarea unei ordini internaționale pașnice, așezată sub semnul multilateralismului și bazată pe norme riguroase;

6. salută recunoașterea de către Comisie a prezenței unei dimensiuni regionale puternice în diversele domenii politice legate de globalizare, a efectelor inegale pe care le are globalizarea ⁽²⁾ la nivel teritorial și a responsabilității comune tuturor nivelurilor de guvernare pentru ca economia europeană să devină mai competitivă, mai durabilă și mai rezilientă la globalizare, garantând că, așa cum s-a subliniat în Analiza anuală a creșterii (AAC) pe 2017, beneficiile globalizării „sunt distribuite în mod echitabil între diferitele grupuri din societate, în special în rândul tinerilor. Preocupările cu privire la egalitate, echitate și incluziune pot fi abordate prin conștientizarea la toate nivelurile a impactului politicilor și reformelor asupra distribuției veniturilor” ⁽³⁾;

⁽¹⁾ În sialul rezoluției sale referitoare la „Cartea albă a Comisiei Europene privind viitorul Europei – Reflecții și scenariile pentru UE-27 până în 2025”, adoptată la 12 mai 2017, CoR a lansat o consultare ale cărei rezultate vor fi prezentate în cadrul unui aviz ce urmează să fie adoptat la mijlocul anului 2018.

⁽²⁾ Document de reflecție privind viitorul finanțelor, p. 16.

⁽³⁾ COM(2016) 725 final, 16.11.2016.

7. subliniază însă că, în analiza efectelor inegale ale globalizării asupra piețelor muncii, documentul nu abordează corespunzător modul în care variază aceste efecte de la o regiune a UE la alta și cum interacționează cu criza și cu politicile de austeritate, nici semnificația fenomenelor de tip „inflație de competențe” și subocuparea sectoarelor mai bine instruite ale forței de muncă, îndeosebi în ceea ce privește generația tânără, și nici legătura dintre aceste elemente și reducerea ocupării în rândul lucrătorilor cu calificări inferioare;

8. subliniază că este esențială menținerea capacității investiționale a autorităților locale și regionale, în calitate de factor de reziliență la globalizare. Ca atare, reamintește că, în cadrul cofinanțării fondurilor ESI și a celei acordate de BEI, cheltuielile publice ale statelor membre și ale autorităților locale și regionale nu trebuie să fie incluse în cheltuielile structurale, așa cum s-a stabilit în Pactul de stabilitate și de creștere (PSC), dat fiind că aceste investiții sunt, prin definiție, de interes general european și au un efect de pârghie dovedit asupra creșterii economice ⁽⁴⁾;

9. își reafirmă convingerea că creșterea nu este compatibilă cu inegalitățile și excluziunea socială și reamintește că, în temeiul articolului 3 alineatul (3) din TUE, Uniunea este obligată să construiască o economie socială de piață foarte competitivă, care să tindă spre ocuparea deplină a forței de muncă și spre progres social; subliniază, de asemenea, că articolul 9 din TFUE (clauza socială orizontală din TFUE) îndeamnă UE să țină seama de cerințele legate de garantarea unei protecții sociale corespunzătoare și de combaterea excluziunii sociale prin toate politicile și acțiunile;

10. subliniază că, potrivit unor studii recente, costul politicilor de protecție socială nu dăunează competitivității și că, prin urmare, sistemele naționale de protecție socială ar trebui considerate mai degrabă un factor productiv, și nu o frână pentru economie și constată, în acest sens, că și OCDE ⁽⁵⁾ consideră pentru prima dată incluziunea drept obiectiv fundamental, alături de productivitate și de ocuparea forței de muncă, subliniind că guvernele trebuie să dea mai mare atenție grupurilor sociale mai expuse la costurile reformelor;

11. reamintește cu preocupare că regulile bugetare europene îngreunează uneori redistribuirea beneficiilor globalizării către categoriile sociale defavorizate și accentuează adesea această dificultate, reducând mecanismele de protecție socială și de redistribuire a bogăției; subliniază rolul fundamental al autorităților locale și regionale în furnizarea serviciilor publice ⁽⁶⁾ și regretă dificultățile tot mai mari pe care ele le întâmpină în menținerea calității acestor servicii și în asigurarea inovării lor, din cauza acelorasi reguli bugetare. Prin urmare, așteaptă o mai mare recunoaștere, în special în procesul semestrului european, a rolului administrațiilor locale și regionale în punerea în aplicare a obiectivului 11 din obiectivele dezvoltării durabile, privitor la incluziune, siguranță, reziliență și durabilitate;

12. salută documentul de reflecție al Comisiei privind dimensiunea socială a Europei ⁽⁷⁾ și propunerea sa privind pilonul european al drepturilor sociale, considerând că aceste două inițiative reprezintă progrese decisive în procesul de convergență ascendentă către îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă în Europa, dar și pentru o mai bună distribuire a beneficiilor globalizării; sprijină ideea unui cadru de evaluare socială și consideră că este necesară integrarea unor obiective sociale obligatorii;

13. propune să nu se mai promoveze reforme structurale lipsite de o dimensiune teritorială (*space-blind*) și ca UE să conceapă o strategie de gestionare a globalizării care să fie structurată în jurul a trei axe principale: o *strategie proactivă* clară de îmbunătățire a competențelor, cunoștințelor, a infrastructurii și, ca atare, a competitivității regionale, pentru a ajuta toate regiunile UE să fructifice oportunitățile oferite de globalizare; o *strategie de atenuare*, cuprinzând Fondul european de ajustare la globalizare (FEG) și alte instrumente de politică socială, și o *strategie participativă* bazată pe responsabilitatea democratică la nivel european, național, regional și local, pentru a spori implicarea cetățenilor în elaborarea politicilor UE;

⁽⁴⁾ Avizul CoR pe tema „Promovarea calității cheltuielilor publice în chestiunile care țin de competența UE” [BUDG-V-009, ref.: COR-2014-04885, raportor: Catiuscia Marini (IT-PSE)]; Avizul CoR pe tema „Utilizarea optimă a flexibilității în cadrul normelor prevăzute de Pactul de stabilitate și de creștere” [ECON-VI/002, ref.: COR-2015-01185, raportor: Olga Zrihen (BE-PSE)]; Avizul CoR pe tema „Reducerea deficitului de investiții: cum pot fi abordate provocările?” [ECON-VI/014, raportor: Markku Markkula (FI-PPE), 8-9 februarie 2017].

⁽⁵⁾ OCDE, Eforturi în direcția creșterii economice („Going for Growth”), 2017.

⁽⁶⁾ Comisia Europeană, Al șaselea Raport privind coeziunea economică, socială și teritorială, 2014.

⁽⁷⁾ Avizul CoR privind Pilonul european al drepturilor sociale și documentul de reflecție privind dimensiunea socială a Europei se află în curs de dezbatere [raportor: Mauro D'Attis (PPE-IT)], adoptarea sa fiind prevăzută pentru sesiunea plenară a CoR din 9-11 octombrie 2017.

14. reiterează importanța fundamentală a unei abordări reinnoite și consolidate a politicilor europene, bazată pe realitățile locale, pentru a putea gestiona eficient procesele de reorganizare și aglomerare teritorială induse de integrarea globală a piețelor. Această reorientare, aflată deja în centrul politicii de coeziune, este indispensabilă pentru atenuarea inegalităților sociale și teritoriale tot mai mari care apar în zonele metropolitane și urbane și între acestea și zonele rurale, ale căror efecte negative asupra nivelurilor de bunăstare socială sunt de natură să pună în pericol echilibrele politice și instituționale ale Uniunii.

II. RECOMANDĂRI POLITICE

În ceea ce privește politica comercială

15. subliniază că comerțul nu este un scop în sine, ci trebuie să fie considerat ca un mijloc de realizare a obiectivelor generale ale UE, menționate la articolul 3 din TUE, a Strategiei Europa 2020, a Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă și a obiectivelor de dezvoltare durabilă ⁽⁸⁾;

16. salută angajamentul Comisiei de a spori transparența proceselor de negociere comercială. Îndeamnă Comisia Europeană ca, atunci când se angajează în negocieri și în procesul decizional legat de acordurile comerciale, să implice în mod real toate nivelurile de guvernare și părțile interesate în stabilirea unei poziții comune a UE și să comunice în mod eficient rezultatele negocierilor. De asemenea, îndeamnă statele membre să sporească transparența încă din etapa în care sunt formulate obiectivele politicii comerciale pentru o anumită negociere comercială;

17. subliniază că articolul 3 alineatul (1) din TFUE prevede că politica comercială comună este una dintre competențele exclusive ale Uniunii. Cu toate acestea, în situațiile în care negocierile se referă la domenii de competențe partajate cu statele membre, repartizarea competențelor în aceste negocieri trebuie, de asemenea, clarificată cât mai repede posibil, inclusiv din perspectiva principiului subsidiarității;

18. consideră că Comisia și statele membre ar trebui să ia măsuri care să asigure implicarea autorităților locale și regionale în procesele de negociere comercială;

19. reamintește că, la doar câteva zile după publicarea, la 10 mai 2017, a documentului de reflecție al Comisiei, Curtea de Justiție (CJUE) și-a prezentat, la 16 mai 2017, Avizul 2/2015 privind acordul de liber schimb cu Singapore, în care conchide că acest tip de acord intră în sfera de competență exclusivă a UE, cu excepția dispozițiilor referitoare la protecția investițiilor, care vizează un domeniu de competență partajată între UE și statele membre. Ca atare, în viitor, Comisia ar putea fi tentată să propună doar acorduri comerciale care acoperă domenii de competențe exclusive ale UE. Însă această abordare nu ar trebui să determine Comisia să-și reducă ambițiile în materie de transparență și integrare în raport cu toate nivelurile de guvernare. În consecință, CoR așteaptă din partea Comisiei să prevadă reprezentarea CoR în cadrul grupului consultativ privind negocierile comerciale ale UE, a cărui înființare a fost prevăzută în comunicarea sa intitulată „O politică comercială echilibrată și progresistă în vederea valorificării oportunităților oferite de globalizare”, din 13 septembrie 2017 ⁽⁹⁾;

20. solicită Comisiei să ducă la îndeplinire obiectivele Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă prin intermediul noului Consens european privind dezvoltarea. Combaterea cauzelor structurale ale sărăciei și ale inegalităților în creștere la nivel mondial poate contribui, la rândul ei, la reducerea cauzelor migrației;

21. observă că cea mai mare parte a creșterii economice mondiale va proveni în viitor din afara UE. În același timp, barierele tarifare au fost deja reduse considerabil prin acorduri multilaterale și bilaterale. Ca atare, Comitetul se așteaptă la mai multă presiune asupra barierelor netarifare (BNT) și a aspectelor de reglementare. Cu toate acestea, atât dreptul autorităților europene, naționale, regionale și locale de a stabili reguli în interes public, cât și rolul și marja amplă de apreciere ale autorităților naționale, regionale și locale în organizarea și prestarea serviciilor de interes economic general trebuie să fie pe deplin respectate. Cooperarea în materie de reglementare nu trebuie să submineze procesele legislative democratice;

22. salută abordarea Comisiei potrivit căreia trebuie depuse eforturi pentru consolidarea cooperării cu sectorul privat, cu scopul de a promova creșterea durabilă și crearea de locuri de muncă în țările în curs de dezvoltare, prin Planul de investiții externe propus în cadrul Fondului european pentru dezvoltare durabilă (FEDD). În acest context, trebuie create instrumente adecvate, prin care să se asigure un efect durabil și echitabil al investițiilor private, menit să servească și intereselor țărilor în curs de dezvoltare, și nu să urmărească doar obținerea de profit;

⁽⁸⁾ Avizul CoR pe tema „Următorii pași către un viitor european durabil – Acțiunea europeană pentru durabilitate” [CIVEX-VI/020, raportor: Franco Iacop (IT-PSE), 6 aprilie 2017].

⁽⁹⁾ COM(2017) 492.

23. subliniază că, în Avizul 2/2015, CJUE postulează „condiționarea liberalizării [...] de cerința ca părțile să își respecte obligațiile internaționale în materie de protecție socială a lucrătorilor și de protecție a mediului” (pct. 166). Consideră, prin urmare, că directivele de negociere în vederea încheierii unui acord de liber schimb (ALS) ar trebui să mențină cerința privind realizarea în prealabil a unor evaluări de impact asupra dezvoltării durabile. Acordurile comerciale trebuie să respecte standardele de reglementare existente și legislația muncii în vigoare, care ar trebui să facă obiectul unui capitol separat în viitoarele ALS;

24. sprijină Comisia în intenția ei de a continua să se angajeze în favoarea unei ordini internaționale pașnice, așezată sub semnul multilateralismului și bazată pe norme riguroase. Printre acestea se numără respectarea, punerea în aplicare eficace și dezvoltarea în condiții de transparență a acordurilor de politică comercială, pentru a asigura condiții de concurență mai echitabile, pentru a consolida drepturile fundamentale ale lucrătorilor în sensul celor opt standarde fundamentale de muncă ale Organizației Internaționale a Muncii (OIM) și pentru a garanta nivelul ridicat al standardelor de protecție europene, în special în raport cu țările Sudului;

25. îndeamnă Consiliul să ajungă rapid la un acord privind reforma instrumentelor de apărare comercială și, în special, noua metodologie antidumping a UE. În plus, pe baza articolului XXI din GATT și a articolelor 65 și 346 din TFUE, pledează pentru armonizarea criteriilor de definire a *investițiilor strategice*, atât în ce privește valoarea (praguri de intervenție), cât și sectoarele, atunci când se află în joc securitatea publică, iar partenerii comerciali nu garantează reciprocitatea. În acest context, salută ideea care stă la baza propunerii de regulament depuse de Comisie la 13 septembrie, și anume de a tria investițiile străine în sectoare strategice ale UE, ca pe un important pas înainte către condiții de concurență echitabile în Europa și o mai bună protecție, în special în cazul achizițiilor corporatiste în UE efectuate de întreprinderi controlate de stat din țări terțe;

26. reamintește că, la încheierea unor noi acorduri de liber schimb, trebuie să se asigure respectarea standardelor înalte aplicate în UE, cum ar fi cele din domeniul protecției consumatorilor, al protecției mediului și naturii sau al protecției datelor;

27. subliniază că o economie axată pe exporturi, cum este cea a UE, are de câștigat din integrarea achizițiilor publice în acordurile comerciale internaționale. Datorită Acordului multilateral al OMC privind achizițiile publice, UE este deja, în acest domeniu, una dintre cele mai deschise economii din lume. Nu este oportun să se deschidă în continuare, în mod asimetric, piețele de achiziții publice. Cu toate acestea, din cauza decalajului mare dintre deschiderea piețelor de achiziții publice ale UE și practicile restrictive ale principalilor săi parteneri comerciali și pentru că nu este garantată reciprocitatea deschiderii, trebuie luată în considerare o inițiativă europeană fără caracter obligatoriu, precum Carta „*Buy from European Regions*”, ce sprijină produsele locale și regionale de înaltă calitate din Europa. O astfel de inițiativă ar putea să explice, printre altele, cum pot fi încurajate produsele „*Fabricat în regiunile UE*”. De asemenea, CoR reamintește că a îndemnat de mult timp Comisia să prezinte o propunere legislativă privind extinderea protecției indicațiilor geografice la produsele neagricole;

28. subliniază că procentajul de IMM-uri implicat în activități internaționale este încă foarte redus; recunoaște importanța unei diplomații economice a UE pentru a valorifica pe deplin acest potențial neexploatat și subliniază necesitatea unei mai bune coordonări între UE, statele membre, ALR și instituții financiare cum ar fi Banca Europeană de Investiții (BEI), pentru a depăși barierele care persistă în calea accesului la piață și pentru o mai bună utilizare a rețelei de delegații ale UE în lume, precum și a camerelor de comerț și industrie europene;

29. consideră că UE ar trebui să plaseze transparența fiscală, echitatea și eficiența printre prioritățile de vârf ale politicii sale comerciale și să asigure armonizarea la nivel mondial a implementării unor standarde comune, precum cele propuse de OCDE prin inițiativa privind erodarea bazei impozabile și transferul profiturilor (BEPS);

30. susține, de asemenea, apelul lansat în favoarea politicii fiscale, potrivit căruia, în sialul propunerilor sale de directive privind baza fiscală consolidată comună a societăților, Comisia ar trebui să propună instituirea unui așa-numit „impozit compensatoriu” pe cifra de afaceri a întreprinderilor din sectorul IT din Europa, în temeiul articolului 116 din TFUE, pentru a evita denaturarea concurenței pe piața unică;

31. își exprimă îngrijorarea legată de lipsa unor instrumente adecvate de măsurare, prin date concrete, a eventualului impact asimetric al globalizării la nivel regional, în ciuda efortului considerabil de analiză depus de Eurofound, în special prin Observatorul european al relocalizărilor, și, ca atare, reamintește solicitarea sa ca, în cooperare cu CoR și cu Centrul de expertiză al JRC pentru politicile teritoriale, Comisia să facă sistematic evaluări ale impactului teritorial, înainte de lansarea negocierilor comerciale;

În ceea ce privește politicile interne

32. s-ar fi așteptat ca documentul de reflecție să propună măsuri concrete de consolidare a FEG și să abordeze câteva dintre neajunsurile sale, printre care: bugetul alocat limitat (150 de milioane EUR/an pentru perioada 2014-2020), lungimea procedurilor [dat fiind că acest fond nu face parte din cadrul financiar multianual (CFM) al UE] și rata ridicată a cofinanțării cerute statelor membre (cel puțin 40 %). Ca atare, Comitetul solicită următoarele măsuri: completarea FEG cu o componentă preventivă, sporirea bugetului său la cel puțin 500 de milioane EUR pe an, integrarea FEG în CFM, diminuarea semnificativă a criteriilor de declanșare a FEG ⁽¹⁰⁾, crearea de sinergii cu fondurile structurale și de investiții europene și asigurarea unei mai mari flexibilități, pentru a răspunde nevoilor specifice ale regiunilor și teritoriilor;

33. este convins că actualele presiuni mondiale impun UE să adopte o strategie industrială cuprinzătoare și adaptată regiunilor ⁽¹¹⁾, care să prevadă o coordonare strategică între politicile și instrumentele relevante ale UE;

34. subliniază, după cum se afirmă în documentele Comisiei, că transformările fundamentale ale economiei au loc la nivel local, unde întreprinderile interacționează cu cetățenii. Prin urmare, prioritar este să ne concentrăm pe nevoile în materie de investiții la nivel local și regional, astfel încât toate regiunile să poată beneficia de avantajele pieței interne și să se pregătească mai bine pentru a face față provocărilor globalizării. Fondurile structurale și de investiții europene, în special Fondul european pentru investiții strategice, ar trebui să fie coordonate pentru a ajuta regiunile în strategiile lor de specializare inteligentă și să devină efectiv accesibile în întreaga structură regională, prin intermediul unui proces gradual de inovare, care ar trebui să includă toți actorii din teritoriu;

35. subliniază că UE, care a devenit primul importator și exportator de alimente la nivel mondial, și-a sporit dependența de țările terțe. Prețurile agricole din Europa sunt tot mai legate de cel mai mic preț oferit pe piața mondială, agricultorii europeni fiind, ca atare, supuși unei concurențe crescânde, deși trebuie să respecte standarde sociale, de mediu și de sănătate mai stricte. Dependența tot mai mare a UE de importuri este, de asemenea, în contradicție cu obiectivul său de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră. În plus, exporturile UE de excedente la prețuri inferioare costurilor de producție europene pun în pericol mijloacele de subsistență ale agricultorilor din țările în curs de dezvoltare și încurajează populația rurală să migreze, contrar angajamentului UE de îndeplinire a obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU (ODD). Ca atare, Comitetul își reiterează apelul la reformarea PAC, în așa fel încât să devină mai echitabilă și mai durabilă ⁽¹²⁾;

36. își exprimă îngrijorarea cu privire la pierderea de locuri de muncă rezultată din delocalizarea întreprinderilor europene către teritorii din afara Europei, cu cerințe mai puțin stricte sub aspect social, fiscal și de mediu;

37. reiterează că pilonul european al drepturilor sociale poate deschide calea unor inițiative de îmbunătățire a condițiilor de viață și de muncă, inclusiv de combatere a sărăciei, dacă este materializat în măsuri legislative concrete de monitorizare și dacă rolul și vizibilitatea indicatorilor sociali sunt consolidate în cadrul semestrului european;

38. subliniază importanța fundamentală a temei migrațiilor internaționale în formularea unei strategii europene privind globalizarea și își reafirmă ⁽¹³⁾ sprijinul pentru Agenda europeană privind migrația, din 2015, subliniind mai ales necesitatea de a monitoriza angajamentele asumate în legătură cu adoptarea unei politici comune solide în domeniul azilului și al migrației legale, de a crea parteneriate cu țări terțe în cadrul cărora să fie recunoscut rolul autorităților locale și regionale și de a lansa un plan de investiții internaționale, în vederea implementării obiectivelor de dezvoltare ale ONU;

⁽¹⁰⁾ Având în vedere mai ales că programul american echivalent („Trade Adjustment Assistance” – TAA) nu prevede un prag minim de disponibilizări.

⁽¹¹⁾ CoR pregătește în prezent un aviz din proprie inițiativă pe tema „O strategie europeană pentru industrie: rolul și perspectiva autorităților locale și regionale”, al cărui raportor este Heinz Lehmann (PPE-DE).

⁽¹²⁾ Cf. Avizul CoR pe tema „PAC după 2020”, raportor: Guillaume Cros (PSE-FR), adoptat la 12 iulie 2017, AC NAT-VI/21 (JO C 342, 12.10.2017, p. 10).

⁽¹³⁾ Cf. Avizul CoR pe tema „Cadru de parteneriat cu țările terțe privind migrația”, raportor: Peter Bossman (SI-PSE), adoptat la 9 februarie 2017, COR-2016-04555-00-00-AC.

39. migrația legală a lucrătorilor calificați din țări terțe contribuie la creșterea durabilă a economiei UE, dar este important să se ia notă de efectul negativ pe care îl are o astfel de migrație a creșterilor asupra dezvoltării economice viitoare a țărilor partenere;

40. reafirmă că sunt necesare eforturi pentru ca politica de coeziune să poată atenua în mai mare măsură efectele negative ale globalizării asupra regiunilor și teritoriilor și să își intensifice efectele pozitive, prin elaborarea și implementarea unor strategii locale de dezvoltare care să contribuie la sporirea competitivității, a caracterului durabil și a rezilienței economiei europene. În acest scop, este nevoie de consolidarea rolului autorităților locale și a capacității lor de mobilizare a resurselor absolut necesare (informații, competențe, legitimitate) pentru elaborarea acestor strategii, mai ales în ce privește teritoriile cele mai vulnerabile la provocările induse de concurența internațională (*dreptul teritorial la globalizare*);

41. evidențiază că migranții își aduc contribuția la economiile țărilor-gazdă; cere să se acorde atenție sporită integrării lor eficace, prin educație și formare profesională;

42. regretă că documentul nu menționează suficient necesitatea de a îmbunătăți capacitatea instituțională a tuturor nivelurilor de guvernare, premisă *esențială* a unei implementări eficiente a tuturor instrumentelor de promovare a dezvoltării teritoriale, și atrage atenția asupra unei analize a CoR care arată că 53 % din recomandările specifice fiecărei țări din 2017 se referă la acest domeniu și că, tocmai în acest domeniu, progresele realizate în punerea în aplicare au fost mai mici. Își reiterează solicitarea privitoare la un Cod de conduită, pentru a da o dimensiune teritorială semestrului european, care este principalul instrument de coordonare a politicii economice și fiscale la nivelul UE, dar care nu se ridică la nivelul promisiunilor, fapt dovedit atât de deficiențele în punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări, cât și de nivelul scăzut de asumare a responsabilității;

43. subliniază contribuția Pactului de la Amsterdam (Agenda urbană a UE) la elaborarea politicilor de dezvoltare teritorială și propune consolidarea în continuare a instrumentelor de punere în aplicare (inițiativele URBACT, Acțiuni inovatoare urbane, Convenția primarilor, Orașe și comunități inteligente) și invită în acest sens Comisia să asigure utilizarea în mai mare măsură a instrumentelor esențiale ale politicii de coeziune, cum ar fi investițiile teritoriale integrate (*integrated territorial investment – ITI*) și dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (*community led local development – CLLD*), care sunt, dimpotrivă, rareori utilizate în prezent;

44. invită Comisia ca, la dezvoltarea Fondului european de ajustare la globalizare (FEG), să aibă în vedere și regiunile și localitățile care sunt deosebit de afectate de efectele negative ale globalizării, astfel încât ele să nu fie lăsate în urmă ca „perdante” ale procesului de globalizare. Evoluțiile legate de globalizare ar trebui să aducă beneficii tuturor cetățenilor UE;

45. subliniază că, în conformitate cu reforma politicii de coeziune ⁽¹⁴⁾, trebuie adoptate demersuri diferențiate și reforme la nivel local care să fructifice, între altele, trăsăturile și potențialul zonelor rurale, pentru a promova un model mai durabil de dezvoltare, bazat pe conservarea echilibrelor ecologice și demografice ale teritoriului european și pe utilizarea deplină a resurselor sale ⁽¹⁵⁾;

46. invită Comisia să elaboreze în continuare noțiunea de „*reziliență teritorială*”, prezentând o paradigmă europeană a sa care să ofere treptat orientări pentru politicile Uniunii Europene. Elaborarea acestei paradigme va trebui să țină seama de aspecte esențiale, precum diversificarea bazelor de producție și economice teritoriale, dezvoltarea legăturilor de producție, sociale și instituționale locale între zonele urbane, periurbane și rurale, transformarea durabilă a ciclurilor resurselor, capacitatea de a răspunde noilor riscuri și provocări emergente (schimbări climatice, dezvoltarea proactivă a capitalului social la nivel local).

Bruxelles, 10 octombrie 2017.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽¹⁴⁾ Fabrizio Barca, „Document de poziție: Politica de coeziune a UE – o perspectivă pe termen lung. Oportunitatea majoră a UE”. Al 7-lea Forum al coeziunii, Bruxelles, 26-27 iunie 2017.

⁽¹⁵⁾ Pentru a da un exemplu în acest sens, cf. *Strategia națională a Italiei pentru „zonele interne”* (www.agenziacoesione.gov.it/it/ariant/).

Avizul Comitetului European al Regiunilor – O abordare strategică privind reziliența în cadrul acțiunii externe a UE

(2018/C 054/08)

Raportor general: Marcin Ociepa (PL-CRE), președintele Consiliului Municipal Opole

Document de referință: Comunicare comună către Parlamentul European și Consiliu – O abordare strategică privind reziliența în cadrul acțiunii externe a UE

JOIN(2017) 21 final

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

1. salută Comunicarea Comisiei „O abordare strategică privind reziliența în cadrul acțiunii externe a UE” [JOIN(2017)21 final], subliniind îndeosebi rolul semnificativ al autorităților locale și regionale, ca unul din principalele elemente pentru construirea rezilienței în vecinătatea UE, pe baza principiilor subsidiarității și proporționalității; observă însă că această subliniere a rolului lor ar trebui să fie însoțită de acțiuni politice concrete ale Uniunii Europene și ale statelor sale membre, precum implicarea autorităților locale și regionale și a asociațiilor dintre acestea și autorități din țările partenere cu UE în acțiunea externă a UE, sprijinirea consolidării capacităților autorităților locale și regionale în diverse domenii de politică etc.;
2. este de acord cu definiția rezilienței prezentată în documentul privind strategia globală (SGUE), însă îndeamnă Comisia Europeană să recunoască faptul că autoritățile locale și regionale sunt cele care pun baza unei societăți reziliente, ele reprezentând totodată un element fundamental al unei democrații stabile, ceea ce face să crească reziliența statelor. Consideră că Uniunea Europeană ar trebui să țină seama, în abordarea sa strategică, de principiul acțiunii ascendente și să sprijine și să faciliteze schimbul de bune practici între autoritățile locale și regionale din statele membre și țările vecine;
3. sprijină cu hotărâre eforturile sporite în direcția rezilienței, în conformitate cu prevederile strategiei globale a UE, cu referire specială la relațiile cu vecinătatea de est și de sud a UE în principal, dar și relațiilor cu acele țări terțe cu care statele membre ale UE au legături preferențiale de cooperare;
4. atrage atenția asupra importanței creării unor instrumente de sprijin financiar și tehnic eficiente, flexibile și adecvate oricăror schimbări care ar putea surveni, cea mai mare parte a fondurilor urmând să fie utilizate pentru acțiuni concrete de consolidare a rezilienței, și nu irosită în cheltuieli de administrare a programelor;
5. subliniază semnificația unei colaborări eficiente între Uniunea Europeană și organizațiile partenere, precum Organizația Națiunilor Unite și Fondul Monetar Internațional, asigurarea rezilienței reprezentând un obiectiv comun;
6. își manifestă susținerea față de cele patru elemente componente (îmbunătățirea analizei riscurilor și a cauzelor lipsei de reziliență; o monitorizare mai dinamică a presiunilor externe pentru a permite luarea de măsuri timpurii; integrarea abordării privind reziliența în programarea și finanțarea acțiunilor externe; dezvoltarea unor politici și practici internaționale în domeniul rezilienței), precum și față de lista din anexă, a celor zece considerații principale pentru o abordare strategică a rezilienței, care permit corelarea abordării strategice a rezilienței cu acțiunea externă a UE și indicarea autorităților locale și regionale drept entități indispensabile pentru creșterea implicării în implementarea strategiei, pentru asigurarea dialogului politic, pentru programarea ajutorului și pentru implementarea soluțiilor;
7. atrage atenția asupra faptului că problema rezilienței trebuie integrată în contextul adecvat – în politicile de dezvoltare, de investiții și de educație, precum și în acordurile de colaborare internațională, ceea ce va permite o mai bună planificare a activităților care au ca scop consolidarea rezilienței, inclusiv a celor întreprinse la nivel local, regional și transfrontalier;

8. împărtășește opinia conform căreia construirea rezilienței externe este un mijloc pentru realizarea unui obiectiv, și nu un obiectiv în sine. În acest sens, trebuie întreprinse acțiuni pe termen lung, la care să participe instituțiile statale, societatea și comunitățile, atât din statele membre UE, cât și din cele partenere, în vederea sporirii securității și realizării obiectivului unei stabilități de durată;

9. subliniază că, pentru consolidarea rezilienței, trebuie să fie promovată punerea în aplicare a strategiilor și planurilor de gestionare a riscurilor la nivel național, regional și local și să fie stimulată analiza acestora din perspectiva conformității cu cadrul de la Sendai pentru reducerea riscurilor de dezastre pentru perioada 2015-2030 ⁽¹⁾. Subliniază, de asemenea, importanța unei colaborări extinse între orașe și regiuni și rolul pe care-l joacă în acest sens Biroul Organizației Națiunilor Unite pentru reducerea riscurilor de dezastre și campania acestuia destinată rezilienței orașelor;

10. consideră că acțiunile în domeniul migrației ar trebui să se reflecte pe deplin în relațiile politice generale cu țările partenere. Aceste eforturi ar trebui să se bazeze pe principiile asumării răspunderii de către parteneri, colaborării și respectului deplin pentru dreptul umanitar și dreptul refugiaților și față de obligațiile în domeniul drepturilor omului, inclusiv în ce privește dreptul la protecție;

11. ia notă de observațiile Comisiei Europene în ce privește dimensiunea de gen și sectoarele vulnerabile, dar atrage atenția asupra importanței unei mai bune conștientizări a conceptelor asociate rezilienței în rândul cetățenilor cei mai expuși la riscuri. Sectoarele și persoanele cele mai vulnerabile pot fi diferite, în funcție de zonele unde locuiesc și, în consecință, pot fi expuse în grade diferite. În acest sens, sectoarele și grupurile sociale menționate necesită adesea o atenție sporită în procesul de consolidare a rezilienței;

12. se așteaptă să fie întreprinse eforturi susținute în direcția realizării accelerate a obiectivelor stabilite în SGUE și subliniază importanța adoptării unor abordări adaptate teritoriilor concrete (*place-based*), care să țină seama de autoritățile locale și regionale în realizarea obiectivelor SGUE în ce privește obiectivele de dezvoltare durabilă, parte a Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă;

AUTORITĂȚILE LOCALE ȘI REGIONALE, CA PARTENERI CENTRALI PENTRU CONSOLIDAREA REZILIENȚEI EXTERNE A UE

13. subliniază rolul esențial al autorităților locale și regionale în construirea rezilienței, întrucât acestea reprezintă primul nivel de decizie și de reacție în cazul manifestării unor riscuri sau pericole, precum și nivelul de guvernare cel mai apropiat de cetățeni, în care trebuie să fie înrădăcinată buna guvernare și democrația; Întrucât dispun de serviciile de urgență (poliția, pompierii, serviciile medicale) și de cunoștințele cele mai detaliate și mai corecte cu privire la teritoriul administrat și societatea locală, autoritățile locale determină în mare măsură puterea și calitatea rezilienței;

14. arată că este necesar ca orice acțiune și colaborare cu autoritățile locale și regionale în domeniul rezilienței să fie efectuată în conformitate cu principiile subsidiarității și proporționalității;

15. atrage atenția îndeosebi asupra condițiilor comunităților locale în contextul activităților de informare, de prevenire, al reacției în momentul manifestării unui pericol și de reconstrucție după depășirea momentului. Acestea încep de la familii, asociații, biserici și se încheie cu toate nivelurile administrației teritoriale;

16. atrage atenția asupra rolului autorităților locale și regionale în procesul de identificare a pericolelor și de evaluare a riscurilor. Autoritățile teritoriale, grație mecanismelor elaborate și verificate de gestionare a crizelor, adaptate condițiilor regionale și caracterului comunității locale, sunt capabile să identifice rapid și eficient pericolele și să aprecieze riscurile aferente. În acest context, este necesar să se țină seama în mai mare măsură de rapoartele și analizele elaborate de regiuni și localități în procesul de identificare a pericolelor și evaluare a riscurilor;

17. consideră că, în scopul consolidării cooperării între entitățile Uniunii (cele politice, cele umanitare, cele de dezvoltare), pentru încheierea crizelor prelungite din vecinătatea externă a UE, trebuie să se țină seama în mai mare măsură de experiența acumulată în rândul autorităților locale și regionale, printre altele prin intermediul rețelei lor de contacte, a bunelor practici, a promovării dialogului etc. În acest sens, UE dispune de un potențial enorm, pe care ar trebui să-l valorifice, rezultat din experiența dobândită de regiunile sale estice, sudice și ultraperiferice, care, dată fiind poziția geostrategică, întrețin de mult timp relații de strânsă cooperare cu țările din vecinătatea lor;

⁽¹⁾ CdR 5035/2016 – Raportor: Adam Banaszak (PL-CRE); CdR 2646/2014 – Raportor: Harvey Siggs (UK-CRE).

18. subliniază că trebuie să se tindă către o consolidare permanentă a posibilităților locale de gestionare a riscurilor și de reacție rapidă la nivel local;

19. îndeamnă la luarea de măsuri cu scopul sprijinirii autorităților locale și regionale în îndeplinirea sarcinilor referitoare la protecția infrastructurilor critice, cu referire specifică la finanțarea acestei protecții și la echiparea cu instrumentele și resursele corespunzătoare;

20. arată că trebuie acordat un sprijin mai substanțial activităților diverselor tipuri de rețele transfrontaliere și ale euroregiunilor, în special eforturilor euroregiunilor aflate la frontierele UE, în vederea consolidării rezilienței prin realizarea de proiecte regionale transfrontaliere în domeniul infrastructurii și al politicii de securitate, dar și al politicii sociale, educaționale, economice și culturale;

21. arată că trebuie întreprinse eforturi mai susținute în direcția unei politici de informare mai eficiente cu privire la pericolele și șocurile care pot avea un efect negativ asupra rezilienței. Autoritățile locale și regionale trebuie neapărat integrate în măsurile de informare din acest domeniu;

22. subliniază importanța preluării la nivel central a soluțiilor verificate, a mecanismelor și modelelor de bune practici elaborate și puse în aplicare în regiuni de autoritățile locale și regionale; totodată, ar fi utilă elaborarea unui catalog de bune practici de la nivel local pentru uzul regiunilor și al localităților din UE, dar și al celor din teritoriile care fac obiectul politicii europene de vecinătate;

23. recomandă să se acorde o atenție deosebită chestiunii colaborării dintre autoritățile teritoriale în domeniul educației, întrucât aceasta are o semnificație fundamentală pentru crearea unei societăți reziliente. Solicită insistent instituțiilor Uniunii Europene să sprijine autoritățile teritoriale în acest domeniu, cu respectarea principiului subsidiarității;

24. recomandă să se ia măsuri în scopul sensibilizării comunităților locale cu privire la apariția unor pericole – în special cu caracter hibrid, dar și privind securitatea energetică – și în scopul pregătirii mediului local pentru întâmpinarea lor. Aceste măsuri ar trebui să fie luate în strânsă cooperare cu mediul științific și industrial de la nivel regional, cu serviciile responsabile pentru asigurarea securității și cu autoritățile locale și regionale;

25. subliniază rolul societății civile, ca factor esențial în construirea rezilienței. Atrage atenția în mod deosebit asupra sprijinirii organizațiilor neguvernamentale și asupra colaborării cu acestea în cadrul unor parteneriate. Mulțumită acțiunii civice și organizațiilor din sectorul terțiar, este posibilă proiectarea și implementarea unor campanii și a unor modalități moderne și creative de educare a publicului, de acordare de ajutor umanitar, de creare de atitudini sociale pozitive în țările partenere, în special în cele caracterizate de riscuri grave de manifestare a unor amenințări de natură hibridă;

26. subliniază importanța intensificării eforturilor privind combaterea propagandei ofensive a țărilor terțe care constituie un element al războiului hibrid. Salută crearea echipei EastStratCom în cadrul Serviciului European de Acțiune Externă și recomandă dezvoltarea colaborării acestuia cu guvernele naționale, regionale și locale;

27. arată că trebuie consolidată cooperarea dintre autoritățile locale și regionale în domeniul prevenirii conflictelor și al consolidării păcii. Organele autorităților teritoriale reprezintă nivelul de guvernare cel mai apropiat de cetățeni, ceea ce înseamnă nu numai că ele cunosc cel mai bine comunitățile locale, ci și că îndeplinesc totodată un rol important ca lideri și reprezentanți ai acestora;

ROLUL MEDIULUI INTERNAȚIONAL ÎN CONSOLIDAREA REZILIENȚEI

28. subliniază propria sa experiență privind colaborarea internațională în cadrul Adunării autorităților locale și regionale din zona euromediterraneană (ARLEM) și al Conferinței autorităților locale și regionale din Parteneriatul Estic (CORLEAP), precum și al comitetelor consultative mixte și al grupurilor de lucru; recomandă utilizarea acestor platforme și a experienței lor în procesul consolidării rezilienței în țările care fac obiectul politicii europene de vecinătate;

29. subliniază importanța partajării experienței, a cunoștințelor și a celor mai bune practici între autoritățile locale și regionale din UE și din țările terțe, atât la nivel politic, cât și la nivel administrativ. Subliniază rolul pozitiv pe care îl joacă în acest sens CoR în relația cu Libia (prin intermediul Inițiativei de la Nicosia) și Ucraina (prin intermediul programului U LEAD);

30. este de acord cu Comunicarea Comisiei în ce privește necesitatea dezvoltării în continuare a unei colaborări aprofundate cu OSCE în vederea prevenirii conflictelor de anvergură. Subliniază totodată că este importantă consolidarea cooperării cu ONU și cu Uniunea Africană, precum și cu alți parteneri internaționali, în direcția construirii rezilienței;

31. sprijină eforturile UE vizând asigurarea faptului că cele mai bune practici și norme UE, printre care și pe cele rezultate din activitatea și experiența autorităților teritoriale, sunt reflectate în instrumentele multilaterale și cadrele de politică relevante, inclusiv în cadrul OIM, OMS și G-20;

32. este de acord că asigurarea rezilienței este un demers care cuprinde multe domenii. Consideră că ar trebui să se acorde prioritate acțiunilor care vizează domeniile infrastructurii, politicii de securitate, dar și al politicii economice, sociale și educaționale, grație cărora este posibilă o dezvoltare durabilă care să favorizeze coeziunea societății. Rolul autorităților locale și regionale în aceste sectoare este incontestabil. În ce privește sfera geografică, arată că ar trebui desemnată drept direcție prioritară implicarea partenerilor din zona Mării Mediterane și a Parteneriatului estic. Totodată, trebuie să se țină seama de rolul și influența țărilor din Orientul Mijlociu și Asia Centrală asupra rezilienței UE;

33. împărtășește convingerea că sunt esențiale activitățile de cercetare din cadrul programului „Orizont 2020” în ce privește îmbunătățirea rezilienței, mai ales cele din domeniul securității, al economiei, al științelor sociale, al securității aprovizionării cu apă și alimente, al migrației și al strămutării forțate. Semnalează că trebuie implicate în mai mare măsură în aceste activități centrele universitare locale, care reprezintă centrele de cunoaștere ale regiunilor. În acest scop, este necesar să se ia măsuri mai ferme de promovare, instituționale și la nivelul societății;

34. este de acord că o comunicare strategică reprezintă un instrument eficient în combaterea terorismului, a extremismelor și a protecției împotriva criminalității cibernetice. Consideră că este esențială securizarea cât mai rapidă a UE și a statelor partenere împotriva consecințelor activităților externe de dezinformare, care au ca scop discreditarea sistemelor politice și sociale aflate la baza identității, securității și stabilității noastre;

35. arată că este cazul să fie intensificat rolul competențelor locale și regionale în materie de reziliență și de analiză a riscurilor, pentru a se spori reziliența. Această observație privește mai ales regiunile de la frontierele UE. Prin astfel de acțiuni se va ridica nivelul de sensibilizare cu privire la conflictele din imediata apropiere a UE, elaborându-se totodată mecanisme îmbunătățite de evaluare a caracterului și consecințelor riscurilor, a presiunilor și a vulnerabilității la șocuri, din țările partenere;

POLITICI SECTORIALE ȘI SPECIFICE UNUI CONTEXT CONCRET ÎN CONSOLIDAREA REZILIENȚEI

36. analiza rezilienței în context presupune să se preia această temă în politicile sectoriale ale UE, la fiecare nivel al acestora – național, regional și al comunității. Printr-o abordare specifică, politicile sectoriale vor putea susține în mod eficient construirea rezilienței, ținând seama de unicitatea situației, în funcție de domeniile lor de influență și de punere în aplicare;

37. subliniază că una din acțiunile-cheie pentru consolidarea rezilienței constă în combaterea cauzelor fundamentale ale migrației ilegale (sărăcia, inegalitatea, creșterea demografică, lipsa de posibilități profesionale, educaționale și economice, instabilitatea, conflictele, traficul de persoane, criminalitatea organizată, schimbările climatice și degradarea mediului sau consecințele pe termen lung ale strămutării forțate). De aceea, trebuie să se țină seama de faptul că ajutorul acordat societăților mai slabe și mai expuse riscurilor este cel mai eficient la locul manifestării riscurilor;

38. îndeamnă la elaborarea unor cadre specifice privind ocuparea forței de muncă și munca de calitate și reflectarea rolului și importanței autorităților locale și regionale în politicile sectoriale privind ocuparea forței de muncă și politicile sociale, pe baza Conferinței Internaționale a Muncii;

39. subliniază că trebuie acordată o atenție specială securității infrastructurii critice de transport, amintind totodată că, în acest sens, trebuie să se țină seama în mod deosebit de autoritățile locale și regionale, acestea fiind cel mai adesea direct responsabile de starea acestor infrastructuri sau având responsabilități cu privire la teritoriile prin care trece infrastructura critică de transport;

40. își exprimă satisfacția față de angajamentul Comisiei de a colabora cu autoritățile teritoriale în vederea creșterii rezilienței în teritoriile rurale cu dezvoltare rapidă, unde absența planificării sau a investițiilor în măsuri de limitare a riscurilor aferente schimbărilor climatice și a riscurilor geografice pot expune comunitatea la grave pericole pentru oameni și daune materiale, în cazul manifestării unor șocuri sau presiuni. Eliminarea principalilor factori de risc prin investiții publice și private bazate pe evaluarea riscurilor este mai rentabilă decât dependența de reacția care urmează catastrofelor. Subliniază rolul dialogului sectorial cu autoritățile teritoriale pe tema urbanizării durabile, în scopul creșterii rezilienței și a capacității de inovare, în conformitate cu dispozițiile noii agende urbane;

41. subliniază însemnătatea deosebită a ajutorului umanitar în caz de dezastru, de catastrofă naturală și alte fenomene care necesită distribuirea de ajutoare umanitare. Acest ajutor trebuie acordat cu respectarea deplină a principiilor de bază ale umanității, neutralității, imparțialității și independenței, respectându-se totodată drepturile omului, astfel cum sunt ele formulate în Convenția de la Geneva și protocoalele adiționale.

Bruxelles, 10 octombrie 2017.

*Președintele
Comitetului European al Regiunilor*

Karl-Heinz LAMBERTZ

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Construirea unei economii europene a datelor

(2018/C 054/09)

Raportor: Kieran McCarthy (IE-AE), membru al Consiliului Local Cork**Document de referință:** Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Construirea unei economii europene a datelor

COM(2017) 9 final

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Construirea unei economii europene a datelor: provocările viitoare

1. subliniază rolul crucial al autorităților locale și regionale (ALR) în punerea în aplicare a recomandărilor referitoare la piața unică digitală, prin rolul lor în furnizarea de servicii digitale destinate cetățenilor și în crearea și gestionarea infrastructurii digitale, cum ar fi generarea datelor. Serviciile digitale reprezintă, de asemenea, motorul creșterii economice la nivel local și regional, oferind ample oportunități în materie de inovare, înființare de IMM-uri și spirit antreprenorial, precum și de creare de locuri de muncă și progres societal;
2. împărtășește părerea Comisiei Europene conform căreia UE și statele membre ar trebui să fie deschizătoare de drum, vârful de lance al eforturilor la nivel european, național și local, în strânsă colaborare cu autoritățile locale și regionale, pentru creșterea nivelului de transformare în procedurile și structurile guvernamentale, utilizând TIC și generarea de date pentru a spori relevanța, calitatea și productivitatea muncii și eficiența autorităților publice și a reduce birocrăția pentru publicul larg și pentru întreprinderi;
3. solicită Comisiei să sprijine ALR în activitățile lor de finanțare, autorizând în continuare dirijarea cu prioritate a fondurilor ESI către infrastructura digitală, cum ar fi dezvoltarea datelor și a competențelor în toate regiunile europene, și recunoscând existența unor obstacole tehnologice în calea proiectelor de dezvoltare digitală din zonele rurale, muntoase, insulare și slab populate, care ar trebui considerate servicii de interes economic general;
4. atrage atenția asupra faptului că regiunile defavorizate nu dispun nici de infrastructura de bază, nici de cunoștințele necesare pentru dezvoltarea unei economii bazate pe date digitale și, în acest sens, recomandă să se prevadă pentru aceste regiuni asistență în materie de reglementare, menită să le faciliteze accesul la piața unică digitală europeană;
5. recunoaște că colectarea datelor reprezintă un element important al pieței unice digitale. Această tendință globală are un potențial enorm pentru autoritățile locale și regionale și întreprinderi în diverse domenii, de la sănătate, mediu, securitate alimentară, schimbări climatice și utilizarea eficientă a resurselor, la energie, sisteme de transport inteligente, orașe inteligente și regiuni;
6. salută intenția Comisiei de a combate restricțiile la libera circulație a datelor din alte motive decât protecția datelor cu caracter personal în cadrul UE, precum și restricțiile nejustificate privind locul în care se află datele în scopuri de stocare sau de prelucrare;
7. recunoaște că schimbul de date rămâne în prezent limitat. Piețele de date apar încet, dar nu sunt utilizate pe scară largă de către sectorul public sau privat sau prin parteneriate public-privat. S-ar putea ca utilizatorii potențiali să nu dispună de instrumentele și competențele potrivite pentru cuantificarea valorii economice a datelor lor și să se teamă că își vor pierde sau compromite avantajul concurențial dacă întreprinderile concurente obțin acces la respectivele date. Cel care deține date nu are nimic de pierdut dacă le pune la dispoziție; dimpotrivă, schimbul de cunoștințe sporește valoarea acestora;

8. remarcă multitudinea de surse și tipuri de date generate de calculatoare sau procese și bazate pe tehnologii emergente, cum ar fi „internetul obiectelor” (IO). Pentru diferite tipuri de actori de pe piață – cum ar fi producătorii, cercetătorii și furnizorii de infrastructuri și, în special, orașele și regiunile inteligente aflate în evoluție sub egida autorităților locale și regionale – aceste echipamente prezintă oportunități de a dezvolta pe o scară mai amplă tehnologii, idei și produse aferente IO;

9. insistă asupra faptului că liberalizarea pieței datelor citibile automat îmbunătățește schimbul de date și reduce necesitatea unor cereri de date spontane și adesea costisitoare. Seturi de indicatori detaliați permit alimentarea dezbaterii publice și îmbunătățirea procesului decizional la nivel local, și pot schimba în bine modul în care politicile sunt elaborate, puse în aplicare, gestionate și monitorizate la nivelul autorităților locale și regionale;

10. scoate în evidență că regiunile și orașele au un rol esențial în crearea unor baze de date cu informații publice, în furnizarea de date de securitate, în dezvoltarea competențelor digitale necesare, în asigurarea și facilitarea finanțării pentru infrastructura și rețelele de bandă largă. Un mediu propice pentru schimbul transregional și transfrontalier de servicii online poate constitui un sprijin substanțial pentru crearea de servicii la nivel înalt și pentru economia datelor;

11. subliniază aportul pe care nivelul local și regional îl poate aduce, de asemenea, în toate etapele procesului de colectare a datelor și în furnizarea de servicii către cetățeni și întreprinderi. Aceasta implică, de pildă, sprijinirea competențelor digitale și antreprenoriale în vederea unei valorificări depline a noilor tehnologii, analizarea volumelor mari de date (*big data*), înțelegerea problemelor de securitate cibernetică, sporirea șanselor de inserție profesională și crearea de noi oportunități de afaceri. Acest lucru poate fi observat în practică în diverse orașe și regiuni din Europa, existând bune exemple de cooperare cu autoritățile naționale și centrele de cercetare din domeniul inovării și interoperabilității în sectorul public;

12. salută inițiativa „Acțiuni inovatoare urbane”, coordonată de Comisie și finanțată de FEDR, prin care orașele pot identifica și testa soluții inovatoare, cum ar fi generarea de date pentru dezvoltarea urbană durabilă;

13. subliniază că ALR trebuie să aibă o contribuție amplă și eficientă la legile care au efecte asupra competențelor lor în materie de economie a datelor; orice nouă reglementare poate introduce sarcini administrative inutile și eforturi financiare suplimentare pentru localități și regiuni, care în opinia Comitetului nu sunt proporționale cu beneficiile pentru cetățeni;

Găsirea unui echilibru între transparență și restricții

14. subliniază faptul că cetățenii doresc adoptarea unor standarde stricte și eficiente de protecție a datelor, în special pe piața unică digitală. Protecția datelor nu ar trebui să fie niciodată privită ca un obstacol, ci ca o parte integrantă a pieței unice digitale. Un cadru juridic clar și adaptat de protecție a datelor pentru economia bazată pe date este, prin urmare, absolut necesar;

15. subliniază că este important ca, în ceea ce privește datele generate de calculatoare, să se facă distincție între cele cu caracter personal (de exemplu legate de o persoană în viață) și care, prin urmare, intră sub incidența Regulamentului general privind protecția datelor (RGPD), cele fără caracter personal sau cele care reprezintă de fapt o combinație a celor două;

16. solicită ca cadrul de reglementare al UE să rămână adecvat scopului în mediul digital, pentru a sprijini inovarea și pentru a valorifica pe deplin potențialul pieței unice și investițiile în economia UE;

17. susține necesitatea de a oferi siguranță atât utilizatorilor, cât și producătorilor de dispozitive generatoare de date cu privire la răspunderea lor potențială;

18. susține că UE trebuie să asigure că datele circulă la nivel transfrontalier și de la un sector la altul, precum și că ele sunt accesibile și pot fi reutilizate în mod optim. O abordare europeană coordonată este esențială pentru dezvoltarea economiei datelor ca parte a pieței unice digitale;

19. este satisfăcut de viziunea Comisiei care constă în utilizarea acordurilor comerciale ale UE pentru a stabili norme pentru comerțul electronic și fluxurile transfrontaliere de date și pentru a aborda noi forme de protecționism digital, în deplină conformitate cu normele privind protecția datelor în UE și fără a aduce atingere acestora;

20. recunoaște faptul că, pentru a valorifica întregul potențial al economiei europene, orice măsuri adoptate de statele membre care afectează datele de stocare sau de prelucrare ar trebui să fie ghidate de „principiul liberei circulații a datelor cu caracter personal în cadrul UE”, ca urmare a obligațiilor care le revin în temeiul dispozițiilor privind libera circulație a serviciilor și libertatea de stabilire din Tratat și din legislația secundară relevantă;

Stimularea potențialului Regulamentului general privind protecția datelor

21. întâmpină cu satisfacție Regulamentul general privind protecția datelor (GDPR) și recunoaște că preocupările legate de protecția vieții private sunt legitime. Existența unor norme stricte de protecție a datelor va permite instaurarea unui climat de încredere necesar dezvoltării economiei digitale pe întreaga piață internă, combaterea diverselor forme de vulnerabilitate ale TIC și de criminalitate cibernetică virtuală, precum și elaborarea unor strategii de prevenire eficace și coerente.

22. sprijină revizuirea propusă a Directivei asupra confidențialității și comunicațiilor electronice, ce vizează garantarea unui nivel ridicat de protecție în deplină coerență cu Regulamentul general privind protecția datelor;

23. recomandă ameliorarea cooperării între autoritățile naționale și autoritățile locale și regionale sau între aceste autorități și sectorul privat, întrucât aceasta ar permite, mai degrabă decât prin restricții de localizare, asigurarea disponibilității datelor în scopuri de reglementare sau de supraveghere, disponibilitate care nu este în niciun caz pusă în discuție;

24. recunoaște că securitatea stocării și a prelucrării datelor este mai bine asigurată prin cele mai perfecționate bune practici de management în materie de TIC, aplicate la o scară mult mai mare decât sistemele individuale;

25. subliniază că noul pachet ar trebui să contribuie la îmbunătățirea prevenirii, detectării și răspunsului la incidentele cibernetice și să ducă la o mai bună împărtășire a informațiilor și la o mai mare coordonare între statele membre și Comisie, în vederea combaterii incidentelor cibernetice majore. Pentru realizarea acestui lucru este necesar un parteneriat autentic care să includă statele membre, instituțiile UE, ALR, sectorul privat și societatea civilă;

26. având în vedere faptul că perturbările de securitate sunt o amenințare la adresa serviciilor de utilitate, de exemplu, rețelele de transport, serviciile de furnizare a apei la nivel local, rețeaua de energie electrică, și dat fiind faptul că ALR utilizează și dețin multe produse și servicii de informații digitale, crede că ALR au un rol esențial în combaterea criminalității cibernetice, punând laolaltă datele cibernetice și protejând securitatea datelor;

27. subliniază că atacurile cibernetice tind să profite de unul dintre cele cinci puncte vulnerabile majore ale tehnologiilor digitale, care sunt esențiale pentru orașele și regiunile inteligente. Printre acestea se numără slaba securitate a programelor informatice și a criptării datelor, utilizarea sistemelor tradiționale precare și lipsa de întreținere, numeroasele interdependențe și suprafețele de atac mari și complexe, efectele în lanț prin care entitățile cu un grad ridicat de interconectare își transmit rapid una alteia consecințele nefavorabile, și multiplele vulnerabilități care rezultă din erori umane și abuzuri deliberate din partea angajaților;

28. subliniază că vulnerabilitățile în materie de securitate în domeniul generării de date înseamnă că atacurile cibernetice asupra infrastructurii urbane importante și asupra sistemelor de gestionare a orașelor au crescut, având implicații pentru siguranța și securitatea umană. Este necesar un număr mai mare de intervenții sistematice și coordonate, pentru atenuarea și prevenirea riscurilor și pentru adoptarea de măsuri, nu numai prin inițiative ale pieței, ci și prin acțiuni ale autorităților publice în materie de reglementare și control al punerii în aplicare;

29. subliniază că securitatea internetului obiectelor este extrem de variabilă, pentru unele sisteme nefiind necesare nume de utilizator și parolă, altele fiind deschise infecțiilor cu software-uri rău-intenționate sau unor modificări ale firmware-ului. Date fiind interdependențele sale complexe, IO prezintă o mare suprafață de atac și multiple vulnerabilități;

30. ia act de faptul că autoritățile regionale și locale și furnizorii de servicii publice și de infrastructură ar trebui să conceapă și să pună în practică activități de formare avansată în materie de securitate pentru organizații, dar în special pentru cei implicați în achiziții publice electronice, în instalarea și în operarea zilnică a tehnologiilor pentru orașele inteligente;

31. pledează pentru extinderea și adâncirea strategiilor de atenuare a riscurilor, astfel încât abordarea bazată pe securitate încă din stadiul conceperii să fie inclusă automat în viitoarele achiziții publice pentru toate regiunile și orașele inteligente. Aceste strategii ar trebui să cuprindă o evaluare cuprinzătoare a infrastructurilor urbane și a sistemelor de informații existente și actualizări de siguranță sau înlocuire a acestora, crearea, în cadrul administrațiilor orașelor, a unor echipe de intervenție dotate cu competențe și responsabilități specializate, dincolo de gestionarea informatică generală, care să răspundă în caz de probleme de securitate sau urgențe informatice, și o schimbare radicală în ceea ce privește formarea elementară și formarea profesională continuă în materie de securitate, atât în sectorul public, cât și în cel comercial;

Dezvoltarea generării de fluxuri de date

32. subliniază că generarea de date cu caracter personal ridică semne de întrebare în toate domeniile de politică ale autorităților locale și regionale. Autoritățile locale și regionale sunt generatori și controlori de date; acestea sunt transversale și privesc domeniul politicii de securitate și al politicii juridice, precum și sectorul economic, al comunicațiilor, al învățământului și al sănătății, al administrației, al transporturilor, al mediului sau al protecției consumatorilor;

33. subliniază nevoia de trasabilitate și identificare clară a surselor de date, ca o condiție prealabilă pentru controlul real al datelor pe piață. Pentru a crea un climat de încredere în sistem, pot fi necesare protocoale fiabile și pe cât posibil standardizate, pentru identificarea continuă a surselor de date;

34. sprijină ideea conform căreia autorităților locale și regionale ar trebui să li se acorde acces la date în cazul în care aceasta ar servi „interesului general” și ar ameliora în mod considerabil funcționarea sectorului public, de exemplu atunci când este vorba despre optimizarea sistemelor de gestionare a traficului pe baza unor date în timp real provenite de la autovehicule private;

35. acceptă prioritatea acordată faptului că orice măsură de politică trebuie să țină seama de această realitate economică și de cadrul juridic privind protecția datelor cu caracter personal, respectând, în același timp, drepturile fundamentale ale persoanelor;

36. subliniază faptul că, în prezent, la nivel local, național și la nivelul UE nu există cadre de politică cuprinzătoare pentru datele brute generate de calculator care nu se califică ca fiind date cu caracter personal, și nici pentru condițiile de exploatare economică și de negociere a acestora;

37. de asemenea, avertizează împotriva impunerii de constrângeri excesive asupra persoanelor în privința exercitării dreptului de a-și controla propriile informații pentru a spori protecția datelor cu caracter personal, privându-le de posibilitatea de a-și da consimțământul, în special în raport cu autoritățile locale și regionale;

38. ia act de responsabilitatea majoră a autorităților independente de protecție a datelor pentru protecția datelor cu caracter personal și de nevoia de instrumente suplimentare de stimulare a operatorilor de date, pentru a recompensa eforturile acestora de protecție a datelor, de exemplu prin facilitarea sarcinii probei pentru operatorii care respectă standarde de autoreglementare sau coduri de conduită exigente;

39. solicită abordarea incertitudinilor juridice legate de datele brute generate de calculatoare, precum și a lipsei drepturilor de proprietate intelectuală. Există posibilitatea de a profita de lacunele cadrului de reglementare sau de incertitudinile juridice descrise mai sus, prin impunerea unor clauze contractuale standard abuzive utilizatorilor sau prin mijloace tehnice, cum ar fi formatele brevetate sau criptarea;

Îmbunătățirea interoperabilității

40. este de acord cu faptul că, printre aspectele care apar în economia bazată pe date se numără portabilitatea datelor nepersonale, interoperabilitatea serviciilor pentru a permite schimbul de date și standardele tehnice adecvate pentru punerea în aplicare a portabilității reale;

41. ia act de angajamentul de a sprijini standarde adecvate pentru a îmbunătăți interoperabilitatea, portabilitatea și securitatea serviciilor de cloud computing, prin integrarea mai bună a comunităților de tip „open source” în procesul de stabilire a standardelor la nivel european;

42. salută abordarea riguroasă a normelor portabilității codificate prin standarde. Constată că este posibil să fie lansate inițiative experimentale sectoriale și solicită ca autoritățile locale și regionale să fie implicate în colaborarea dintre diversele părți interesate, printre care se numără organismele de standardizare, industria și comunitatea tehnică;

43. insistă asupra faptului că o mai bună înțelegere a interoperabilității, ca element ce prezintă interes nu numai pentru administrația publică, ci și pentru toate celelalte sectoare, este esențială pentru dezvoltarea internetului obiectelor și pentru un flux de date fără întreruperi între toate regiunile. Disponibilitatea unor formate, standarde și specificații comune este o cerință clară, la îndeplinirea căreia regiunile contribuie angajându-se să aplice în contextele lor de guvernare prevederile directivelor privind informațiile din sectorul public și, în special, cele convenite prin recentul Cadru european de interoperabilitate (*European Interoperability Framework*);

44. subliniază că, având în vedere creșterea consumului de date și creșterea accesării simultane a informațiilor, tendința spre viteze de încărcare și de descărcare ridicate, precum și necesitatea disponibilității, pe tot teritoriul, a unei transmisii în timp aproape real, care să corespundă exigențelor și să fie și fiabilă, este nevoie de rețele și de infrastructuri de bandă largă extrem de performante, care să permită conectarea unui număr din ce în ce mai mare de utilizatori finali din întreaga Europă;

45. crede că ar fi util dacă Comisia ar putea asigura interconectarea și interoperabilitatea cloud-urilor create deja sau în curs de instituire, la nivelul statelor membre, respectiv la nivel regional și eventual local, prin intermediul posibilităților oferite de standardizare; în același timp, subliniază importanța desfășurării la nivel local de acțiuni care să contribuie la eficientizarea specificațiilor pentru aplicații de tip cloud;

46. solicită cu insistență ca portabilitatea reală a datelor fără caracter personal să ia, de asemenea, în considerare aspectele mai cuprinzătoare privind guvernarea datelor, care implică transparența pentru utilizatori, gestionarea accesului și interoperabilitatea, pentru a face legătura între diferite platforme în moduri care stimulează inovarea;

Concluzii

47. solicită o abordare coordonată și hotărâtă în ce privește evaluarea riscurilor legate de producerea datelor, în special a celor considerate dăunătoare pentru dezvoltarea economiei datelor și operarea serviciilor și tehnologiilor de date la nivel transfrontalier în cadrul pieței interne;

48. insistă asupra faptului că orice soluții viitoare ar trebui să ia în considerare și interesele legitime ale operatorilor de pe piață, inclusiv ALR care investesc în dezvoltarea produselor, asigurând o rentabilitate echitabilă a investițiilor lor și contribuind astfel la inovare. În același timp, orice soluții viitoare ar trebui să asigure o partajare echitabilă a beneficiilor între deținătorii de date, procesatorii și furnizorii de aplicații din cadrul lanțurilor de valori;

49. subliniază că ALR sunt în măsură să stimuleze inovarea și competitivitatea în economia datelor prin soluții adaptate la cerere și la ofertă, printre care se numără extinderea rețelelor în bandă largă, economia digitală, incluziunea digitală și guvernarea electronică. În plus, ele oferă centre de educație și formare, pun în aplicare inițiative care beneficiază de finanțare din partea UE și facilitează cooperarea și schimburile avantajoase cu alte autorități publice, inclusiv la nivel transfrontalier;

50. solicită crearea unei platforme europene a sistemelor de generare de date, după modelul recentelor platforme de guvernare electronică și de bandă largă;

51. consideră că ar trebui să se acorde o mai mare recunoaștere orașelor și regiunilor UE în punerea în aplicare durabilă a Agendei digitale și în construirea economiei europene a datelor. ALR se numără printre principalii destinatari ai recomandărilor agendei și trebuie considerate drept vectori și parteneri esențiali în punerea ei în aplicare.

Bruxelles, 11 octombrie 2017.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Karl-Heinz LAMBERTZ

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Pilonul european al drepturilor sociale și Documentul de reflecție privind dimensiunea socială a Europei

(2018/C 054/10)

Raportor:	Mauro D'ATTIS (IT-PPE), membru al Consiliului Local Roccafronza (Provincia Messina)
Documente de referință:	Propunere de Proclamație interinstituțională privind Pilonul european al drepturilor sociale
	COM(2017) 251 final
	Documentul de reflecție privind dimensiunea socială a Europei
	COM(2017) 206 final

I. RECOMANDĂRI DE AMENDAMENTE

Amendamentul 1

Propunere de Proclamație

Preambul, al cincilea alineat – se modifică după cum urmează:

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, proclamată pentru întâia dată la Consiliul European de la Nisa din 7 decembrie 2000, protejează și promovează o serie de principii fundamentale care sunt esențiale pentru modelul social european. Dispozițiile acestei carte se adresează instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii, cu respectarea principiului subsidiarității, precum și statelor membre numai în cazul în care acestea pun în aplicare dreptul Uniunii.	Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, proclamată pentru întâia dată la Consiliul European de la Nisa din 7 decembrie 2000, protejează și promovează o serie de principii fundamentale care sunt esențiale pentru modelul social european. Dispozițiile Cartei drepturilor fundamentale se adresează instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii, cu respectarea principiului subsidiarității, precum și statelor membre numai în cazul în care acestea pun în aplicare dreptul Uniunii.

Expunere de motive

Pentru a scoate în evidență că acest paragraf se referă la Carta drepturilor fundamentale.

Amendamentul 2

Propunere de Proclamație

Preambul, al șaptelea alineat – se modifică după cum urmează:

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Parlamentul European a invocat necesitatea unui Pilon european al drepturilor sociale, menit să întărească drepturile sociale și să aibă un impact pozitiv asupra vieții oamenilor pe termen scurt și mediu și care să permită sprijinirea construcției europene în secolul XXI. Consiliul European a subliniat că problema lipsei de securitate economică și socială trebuie abordată cu prioritate și a făcut un apel pentru crearea unui viitor promițător pentru toți, salvarea modului nostru de viață și asigurarea unor oportunități mai bune pentru tineret. Liderii a 27 de state membre și ai Consiliului European, Parlamentului European și Comisiei Europene s-au angajat, prin Agenda de la Roma, să depună eforturi pentru o Europă socială. Acest angajament se bazează pe principiul creșterii durabile și al promovării progresului economic și social, precum și pe coeziune și convergență, respectând, în același timp, integritatea pieței interne. Partenerii sociali s-au angajat să contribuie în continuare la crearea unei Europe care răspunde așteptărilor lucrătorilor și întreprinderilor sale .	Parlamentul European a invocat necesitatea unui Pilon european al drepturilor sociale, menit să întărească drepturile sociale și să aibă un impact pozitiv asupra vieții oamenilor pe termen scurt și mediu și care să permită sprijinirea construcției europene în secolul XXI. Consiliul European a subliniat că problema lipsei de securitate economică și socială trebuie abordată cu prioritate și a făcut un apel pentru crearea unui viitor promițător pentru toți, salvarea modului nostru de viață și asigurarea unor oportunități mai bune pentru tineret. Liderii a 27 de state membre și ai Consiliului European, Parlamentului European și Comisiei Europene s-au angajat, prin Agenda de la Roma, să depună eforturi pentru o Europă socială. Acest angajament se bazează pe principiul creșterii durabile și al promovării progresului economic și social, precum și pe coeziune și convergență, respectând, în același timp, integritatea pieței interne și ținând seama de diferențele dintre sistemele naționale și de rolul-cheie pe care îl joacă partenerii sociali . Partenerii sociali s-au angajat să contribuie în continuare la crearea unei Europe care răspunde așteptărilor lucrătorilor și angajatorilor .

Expunere de motive

Textul adăugat clarifică principiile stabilite în Declarația de la Roma (punctul 3), care se referă și la luarea în considerare a diversității sistemelor naționale.

Amendamentul 3

Propunere de Proclamație

Preambul, al șaptelea alineat – se adaugă un nou alineat

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	În activitățile lor referitoare la pilonul european al drepturilor sociale, Comisia, Consiliul și Parlamentul European țin seama de Acordul interinstituțional privind o mai bună legiferare.

Expunere de motive

Comisia ar trebui să respecte acordul său cu Consiliul și Parlamentul European de a nu elabora legislație la nivelul UE dacă acest lucru nu este necesar.

Amendamentul 4

Propunere de Proclamație

Preambul, al unsprezecelea alineat – se adaugă un nou alineat

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	<i>Instituirea unui Pilon european al drepturilor sociale și punerea treptată în aplicare a unei agende sociale europene trebuie să promoveze realizarea unei Europe durabile și favorabile incluziunii, să consolideze combaterea decalajelor sociale și teritoriale și să contribuie la realizarea unei economii sociale de piață.</i>

Expunere de motive

CoR subliniază obiectivele pe termen lung ale instituirii unui pilon al drepturilor sociale, care vizează construirea unei Europe mai solidare și mai atente la nevoile cetățenilor, în dimensiunea lor socială.

Amendamentul 5

Propunere de Proclamație

Preambul, al unsprezecelea alineat – se adaugă un nou alineat

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	<i>Pilonul european al drepturilor sociale reprezintă centrul de greutate al unei agende sociale europene solide, în care competitivitatea și dreptatea socială se completează reciproc. Un element esențial în acest sens îl constituie asigurarea unor salarii care să evite sărăcia persoanelor încadrate în muncă, să garanteze un nivel de trai decent și să fie pe măsura productivității, în condițiile respectării tradițiilor și practicilor din fiecare stat membru.</i>

Expunere de motive

Ținând seama de competența exclusivă a statelor membre în acest domeniu, CoR a subliniat deja importanța unei agende sociale europene solide, în care un element esențial îl reprezintă salariile echitabile ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Avizul CoR pe tema „Pilonul european al drepturilor sociale” (CDR 2868/2016).

Amendamentul 6

Propunere de Proclamație

Preambul, al doisprezecelea alineat – se adaugă un nou alineat

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	<i>Având în vedere creșterea șomajului în rândul tinerilor și a numărului de persoane care au trăit în sărăcie sau au fost expuse riscului de sărăcie în ultimii ani, ar trebui ca pilonul european al drepturilor sociale să ia în considerare necesitatea ca, în mod sustenabil, să se reducă sărăcia, să se promoveze incluziunea socială și să se ia măsuri de combatere a șomajului în rândul tinerilor.</i>

Expunere de motive

CoR a subliniat deja importanța unei intervenții care trebuie reafirmată și luată în considerare și într-un act de programare pe termen mai lung, precum cel referitor la pilonul în cauză ⁽²⁾.

Amendamentul 7

Propunere de Proclamație

Preambul, al șaptesprezecelea alineat – se modifică după cum urmează:

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Îndeplinirea obiectivelor Pilonului european al drepturilor sociale reprezintă un angajament și o răspundere comună a Uniunii, a statelor membre și a partenerilor sociali. Principiile și drepturile stabilite în cadrul Pilonului european al drepturilor sociale ar trebui puse în aplicare atât la nivelul Uniunii, cât și la nivelul statelor membre, în limita competențelor acestora și în conformitate cu principiul subsidiarității.	Îndeplinirea obiectivelor Pilonului european al drepturilor sociale reprezintă un angajament și o răspundere comună a Uniunii, a statelor membre, a autorităților locale și regionale și a partenerilor sociali. Principiile și drepturile stabilite în cadrul Pilonului european al drepturilor sociale ar trebui puse în aplicare atât la nivelul Uniunii, cât și la nivelul statelor membre, în limita competențelor acestora și în conformitate cu principiul subsidiarității, ținând seama de diversitatea sistemelor naționale și de rolul-cheie jucat de partenerii sociali.
	<i>Va trebui ca Uniunea Europeană și statele membre să conlucreze cu scopul de a asigura resursele financiare necesare pentru punerea în aplicare a pilonului drepturilor sociale.</i>

Expunere de motive

Dat fiind că este implicată competența directă a autorităților locale și regionale, nu pot fi trecute cu vederea angajamentul și responsabilitatea lor, ținând seama și de diversitatea sistemelor naționale. În plus, trebuie asigurate resurse financiare adecvate pentru punerea în aplicare.

⁽²⁾ Avizul CoR pe tema „Pilonul european al drepturilor sociale” (CDR 2868/2016).

Amendamentul 8

Propunere de Proclamație

Preambul, al șaptesprezecelea alineat – se adaugă un nou alineat

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	<i>Autoritățile locale și regionale trebuie susținute în eforturile lor de punere în aplicare a unor politici sociale și de ocupare a forței de muncă adecvate, printre care se numără și sprijinirea și dezvoltarea unor politici de reconciliere a vieții profesionale cu cea privată și de acces pe piața muncii, în conformitate cu recenta propunere a Comisiei Europene.</i>

Expunere de motiveTrimitere clară la poziția exprimată de CoR într-un aviz anterior ⁽³⁾.**Amendamentul 9**

Propunere de Proclamație

Preambul, al douăzecilea alineat – se adaugă un nou alineat

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	<i>Coeziunea economică, socială și teritorială, care constituie una dintre cele mai importante și cuprinzătoare politici ale UE, întrucât contribuie semnificativ, în termeni de solidaritate, la consolidarea UE în ansamblu, sprijină în mod semnificativ realizarea pilonului social.</i>

Expunere de motiveTrimitere clară la poziția exprimată de CoR într-un aviz anterior ⁽⁴⁾.**Amendamentul 10**

Propunere de Proclamație

Capitolul I, punctul 1 – se modifică după cum urmează:

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Orice persoană are dreptul la educație, formare profesională și învățare pe tot parcursul vieții favorabile incluziunii și de înaltă calitate pentru a dobândi și a menține competențe care îi permit să participe deplin în societate și să gestioneze cu succes tranzițiile pe piața forței de muncă.	a. Orice persoană are dreptul la educație, formare profesională și învățare pe tot parcursul vieții favorabile incluziunii și de înaltă calitate pentru a dobândi și a menține competențe care îi permit să participe deplin în societate și să gestioneze cu succes tranzițiile pe piața forței de muncă.

⁽³⁾ Avizul CoR pe tema „Viitorul politicii de coeziune după 2020” (CDR 1814/2016).⁽⁴⁾ Avizul CoR pe tema „Viitorul politicii de coeziune după 2020” (CDR 1814/2016).

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	b. Copiii și tinerii din mediile socioeconomice cele mai vulnerabile au dreptul la măsuri specifice, care să promoveze reușita lor școlară și să contribuie la o mai mare egalitate de șanse pe plan școlar și social. c. Orice persoană are dreptul la stagii și/sau ucenicii de calitate, care să ofere o remunerare echitabilă și o asigurare adecvată.

Expunere de motive

Amendamentul prevede introducerea unor măsuri specifice pentru îmbunătățirea rezultatelor la învățătură ale copiilor și tinerilor cu risc de abateri comportamentale. Amendamentul abordează și chestiunea esențială a creării unor condiții echitabile pentru stagii și ucenici.

Amendamentul 11

Propunere de Proclamație

Capitolul I, punctul 4, litera (c) – se modifică după cum urmează:

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Persoanele aflate în șomaj au dreptul la un sprijin personalizat, continuu și consistent. Șomerii de lungă durată au dreptul la o evaluare aprofundată individuală cel târziu la 18 luni de la intrarea în șomaj.	Persoanele aflate în șomaj au dreptul la un sprijin personalizat, continuu și consistent, în special dreptul de a beneficia de o formare adaptată la competențele, experiența personală și profesională, aptitudinile și motivația lor. Șomerii de lungă durată au dreptul la o evaluare aprofundată individuală cel târziu la 18 luni de la intrarea în șomaj.

Expunere de motive

Motivele sunt evidente.

Amendamentul 12

Propunere de Proclamație

Capitolul II, punctul 5 litera (d) – se modifică după cum urmează:

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Raporturile de muncă ce au ca rezultat condiții de muncă precare trebuie prevenite, inclusiv prin interzicerea utilizării abuzive a contractelor atipice. Orice perioadă de probă trebuie să aibă o durată rezonabilă.	Toate raporturile de muncă cu condiții de muncă reglementate și cu perioade de probă cu o durată rezonabilă trebuie promovate, astfel încât să se evite răspândirea formelor precare de muncă.

Expunere de motive

Lipsește definiția condițiilor de muncă „precare”. În eforturile lor de a furniza servicii corespunzătoare, în calitate de angajatori, autoritățile locale și regionale s-ar putea confrunta cu dificultăți considerabile dacă munca cu fracțiuni de normă, contractele cu durată determinată și utilizarea forței de muncă ocazionale ar fi interzise.

Amendamentul 13

Propunere de Proclamație

Capitolul II, punctul 6 – se adaugă un nou punct după punctul 6 litera (a)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	<i>Trebuie susținute măsurile de garantare a unor salarii reale corelate cu productivitatea, cu respectarea deplină a practicilor din fiecare stat membru.</i>

Expunere de motive

CoR a subliniat deja importanța unei agende sociale europene solide, în care un element esențial îl reprezintă salariile ⁽⁵⁾. În acest domeniu, UE deține doar competențe de coordonare, dar poate contribui la punerea în aplicare.

Amendamentul 14

Propunere de Proclamație

Capitolul II, punctul 6 litera (b) – se modifică după cum urmează:

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Trebuie asigurate salarii minime adecvate, <i>care să poată răspunde necesităților lucrătorului și ale familiei acestuia</i> , ținând cont de <i>condițiile economice și sociale existente la nivel național și</i> protejând totodată accesul la un loc de muncă și stimulentele pentru căutarea unui loc de muncă. Sărăcia persoanelor încadrate în muncă trebuie preîntâmpinată.	Trebuie asigurate salarii minime adecvate, ținând cont de <i>diversitatea sistemelor naționale și de rolul-cheie pe care îl joacă partenerii sociali</i> , protejând totodată accesul la un loc de muncă și stimulentele pentru căutarea unui loc de muncă. Sărăcia persoanelor încadrate în muncă trebuie preîntâmpinată.

Expunere de motive

Necesitățile familiilor pot varia foarte mult. Salariile nu ar trebui să fie stabilite în funcție de necesități sau în funcție de venitul obținut de alți membri ai familiei. Principalul criteriu ar trebui să fie întotdeauna faptul că angajații beneficiază de un salariu care corespunde condițiilor de piață actuale, atât în plan economic, cât și în plan social.

⁽⁵⁾ Avizul CoR pe tema „Pilonul european al drepturilor sociale” (CDR 2868/2016).

Amendamentul 15

Propunere de Proclamație

Capitolul II, punctul 6 litera (c) – se modifică după cum urmează:

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Toate salariile trebuie fixate într-un mod transparent și previzibil, în conformitate cu practicile naționale și cu respectarea autonomiei partenerilor sociali.	Toate salariile trebuie fixate într-un mod transparent și previzibil, în conformitate cu practicile naționale și cu respectarea autonomiei partenerilor sociali. Trebuie să se prevină diferența de remunerare între femei și bărbați.

Expunere de motive

Trebuie abordată problema discriminării pe criterii de gen în ceea ce privește salariile.

Amendamentul 16

Propunere de Proclamație

Capitolul II, punctul 9 – se modifică după cum urmează:

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Echilibrul dintre viața profesională și cea personală Părinții și persoanele cu responsabilități de îngrijire au dreptul la un concediu adecvat, la forme de muncă flexibile și dreptul de acces la servicii de îngrijire. Femeile și bărbații au un drept egal de acces la concedii speciale în vederea îndeplinirii responsabilităților de îngrijire și trebuie încurajați să utilizeze aceste concedii în mod echilibrat.	Echilibrul dintre viața profesională și cea personală Părinții și persoanele cu responsabilități de îngrijire au dreptul la un concediu adecvat, la forme de muncă flexibile și dreptul de acces la servicii de îngrijire. Femeile și bărbații au un drept egal de acces la concedii speciale în vederea îndeplinirii responsabilităților de îngrijire și trebuie încurajați să utilizeze aceste concedii în mod echilibrat. Trebuie susținute măsurile de stimulare a dorinței de a deveni părinte și de creștere a natalității ⁽⁶⁾.

Expunere de motive

Este important să nu se piardă din vedere barierele din calea construirii unei familii și necesitatea de a sprijini creșterea natalității cetățenilor europeni, în contextul provocării demografice, conform analizei dintr-un aviz anterior al CoR.

⁽⁶⁾ Avizul CoR pe tema „Răspunsul UE la provocarea demografică” (CDR 40/2016).

Amendamentul 17

Propunere de Proclamație

Capitolul II, punctul 10 – Se adaugă un nou subpunct după punctul 10, litera (c)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	<i>d. În afara orelor de lucru, lucrătorii au dreptul să nu se angajeze în comunicarea electronică legată de activitățile profesionale.</i>

Expunere de motive

Evoluțiile tehnologice estompează distincția dintre orele de lucru și timpul liber. Din acest motiv, un aspect important al drepturilor lucrătorilor este „dreptul de a se deconecta”.

Amendamentul 18

Propunere de Proclamație

Capitolul III, punctul 15 litera (a) – se modifică după cum urmează:

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
a. Lucrătorii pensionați și persoanele care desfășoară activități independente pensionate au dreptul la o pensie proporțională cu cotizațiile plătite și care să le asigure un venit adecvat. Bărbații și femeile trebuie să aibă șanse egale de dobândire a drepturilor de pensie.	a. Lucrătorii pensionați și persoanele care desfășoară activități independente pensionate au dreptul la o pensie proporțională cu cotizațiile plătite și care să le asigure un venit adecvat. Bărbații și femeile trebuie să aibă șanse egale de dobândire a drepturilor de pensie, <i>iar decalajul de pensie dintre bărbați și femei trebuie prevenit prin măsuri de combatere a inegalităților cotidiene, care le împiedică pe femei să contribuie la sistemele de pensie în aceeași măsură ca și bărbații.</i>

Expunere de motive

Amendament de compromis.

Amendamentul 19

Propunere de Proclamație

Capitolul III, punctul 19 – se adaugă un punct nou

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	<i>Integrarea refugiaților și a migranților regulamentari</i> <i>Trebuie susținută integrarea eficace a refugiaților, a minorilor neînsoțiți și a migranților cu reședință legală, ca una dintre sarcinile esențiale pentru o Europă socială, modernă și funcțională. Acest lucru trebuie să se facă, de exemplu, prin educație și formare profesională, pentru a identifica potențialul persoanelor și a le facilita integrarea.</i>

Expunere de motive

În pilon nu se face nicio referire la refugiați, la minorii neînsoțiți și la migranții cu reședință legală, cu privire la care trebuie subliniat angajamentul în favoarea reușitei integrării lor.

Amendamentul 20

Propunere de Proclamație

Capitolul III, punctul 20 – se modifică după cum urmează:

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Accesul la servicii esențiale Orice persoană are dreptul de acces la servicii esențiale de bună calitate, inclusiv la apă, salubritate, energie, transporturi, servicii financiare și comunicații digitale. Pentru persoanele aflate într-o situație dificilă, trebuie să existe un sprijin pentru accesul la aceste servicii.	Accesul la serviciile de interes economic general și la servicii esențiale a. Orice persoană are dreptul de acces la servicii de interes economic general de bună calitate și accesibile financiar, cum ar fi serviciile sociale, fără a aduce atingere competenței statelor membre de a furniza, de a comanda și a organiza astfel de servicii. Pentru persoanele aflate într-o situație dificilă, trebuie să existe un sprijin pentru accesul la aceste servicii. b. Orice persoană are dreptul de acces la servicii esențiale de bună calitate și accesibile financiar, inclusiv la apă, salubritate, energie, transporturi, servicii financiare și comunicații digitale. Pentru persoanele aflate într-o situație dificilă, trebuie să existe un sprijin pentru accesul la aceste servicii.

Expunere de motive

Furnizarea serviciilor de interes economic general este un instrument esențial pentru coeziunea socială.

Amendamentul 21

Propunere de Proclamație

Capitolul III, punctul 20 – se adaugă un punct nou

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	Accesul la artă și la cultură Orice persoană are dreptul să aibă acces la artă și la cultură.

Expunere de motive

În pilon nu se face nicio referire la posibilitatea de a avea acces la artă și la cultură, care constituie un element esențial pentru coeziunea socială și fundamental pentru lupta împotriva marginalizării și a sărăciei. Accesul neîngrădit la artă și la cultură contribuie și la combaterea fenomenelor de radicalizare.

II. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Observații generale

1. întâmpină cu satisfacție instituirea unui pilon social, ca pe o completare necesară la uniunea politică, economică și monetară și ca pe o contribuție la punerea corectă în aplicare a clauzei sociale orizontale ⁽⁷⁾; astfel, se va putea realiza o Europă durabilă și favorabilă incluziunii, care își capacitează cetățenii și promovează egalitatea de șanse;
2. regretă faptul că Comisia a afirmat în mod expres că îndeplinirea obiectivelor pilonului reprezintă un angajament și o răspundere comună a Uniunii, a statelor membre și a partenerilor sociali ⁽⁸⁾, trecând cu vederea responsabilitatea și competențele autorităților locale și regionale în acest domeniu;
3. subliniază importanța unei agende sociale europene puternice, în care competitivitatea și dreptatea socială se completează reciproc ⁽⁹⁾, pentru ca să se evite orice formă de dumping social și să se garanteze o mai bună ocupare a forței de muncă. În acest sens, reamintește angajamentul asumat în preambulul Tratatului privind Uniunea Europeană: „să promoveze progresul economic și social al popoarelor lor” și „să pună în aplicare politici care asigură progrese concomitente în domeniul integrării economice și în celelalte domenii”;
4. subliniază valoarea adăugată a autorităților locale și regionale (ALR) în elaborarea și punerea în aplicare a politicilor economice și sociale, pentru a contribui la creșterea convergenței în sens ascendent, și își reiterează solicitarea ca pilonul european să asigure sprijinirea ALR în eforturile lor de punere în aplicare a unor politici adecvate în domeniile social și de ocupare a forței de muncă ⁽¹⁰⁾;
5. salută obiectivul Comisiei de a ține seama într-o mai mare măsură de obiectivele sociale în definirea politicilor și de a defini standarde sociale și politice (minime) pe care UE și statele membre se angajează să le respecte în limitele lor de competență;
6. își reiterează apelul la o coordonare corespunzătoare a politicilor economice și sociale între nivelul UE și cel național ⁽¹¹⁾, prin asigurarea unei mai bune reprezentări a dimensiunii teritoriale ⁽¹²⁾;
7. impulsul furnizat de dimensiunea socială va permite consolidarea proiectului european și atragerea cetățenilor printr-un proiect reînnoit, în care să se recunoască mai bine;
8. observă că politicile economice și sociale ale UE ar trebui să sporească potențialul de creștere pe termen lung, prin sprijinirea productivității și a competitivității întreprinderilor europene și a competențelor lucrătorilor acestora;
9. remarcă faptul că pilonul social ar trebui să contribuie la reducerea sărăciei și a excluziunii sociale și la reducerea șomajului, în special a șomajului în rândul tinerilor, prin combaterea oricărui decalaj social ⁽¹³⁾, inclusiv a inegalității de gen. În acest context trebuie încadrat sistemul european de asigurări de șomaj ⁽¹⁴⁾, unul dintre primele instrumente comune de combatere a crizelor din domeniul ocupării forței de muncă;
10. reamintește că criza ocupării forței de muncă a dus la o rată ridicată a șomajului pe termen lung, fapt ce reclamă derularea unor politici active corespunzătoare, cu acțiuni de formare vizând actualizarea competențelor lucrătorilor afectați și cu sprijin financiar, dacă este necesar;

⁽⁷⁾ Articolul 9 din TFUE.

⁽⁸⁾ COM(2017) 251 final, Preambul, al șaptesprezecelea alineat.

⁽⁹⁾ Avizul CoR pe tema „Pilonul european al drepturilor sociale” (CDR 2868/2016).

⁽¹⁰⁾ Avizul CoR pe tema „Pilonul european al drepturilor sociale” (CDR 2868/2016).

⁽¹¹⁾ Avizul CoR pe tema „Dimensiunea socială a Uniunii economice și monetare” (CDR 6863/2013).

⁽¹²⁾ Rezoluția privind programul de lucru al Comisiei Europene pentru 2016 (CDR-2015-5929).

⁽¹³⁾ Avizul CoR pe tema „Pilonul european al drepturilor sociale” (CDR 2868/2016).

⁽¹⁴⁾ Propunerea guvernului italian cu privire la o indemnizație de șomaj europeană.

11. subliniază că politica de coeziune economică, socială și teritorială, care constituie una dintre cele mai importante și cuprinzătoare politici ale UE ⁽¹⁵⁾, trebuie să aibă o contribuție semnificativă la realizarea pilonului social;
12. reiterează faptul că investițiile sociale reprezintă o investiție în viitor și că nu trebuie considerate doar o povară pentru bugetul public;
13. subliniază necesitatea de a coordona strategiile și obiectivele între pilonul social și Fondul social european;

Recomandări specifice

14. împărtășește obiectivul Comisiei de creștere a ratelor de ocupare a forței de muncă și de promovare a unor condiții favorabile întreprinderilor, pentru crearea mai multor locuri de muncă de calitate în UE;
15. își reiterează apelul la consolidarea dimensiunii sociale a UE și a uniunii economice și monetare; preconizează că o propunere legislativă pentru un pilon european al drepturilor sociale ar permite ca drepturile lucrătorilor și mobilitatea acestora pe o piață a forței de muncă aflată în schimbare să fie abordate cu respectarea concomitentă a principiului subsidiarității ⁽¹⁶⁾;
16. subliniază importanța unei agende sociale europene puternice, în care competitivitatea și dreptatea socială se completează reciproc ⁽¹⁷⁾, pentru ca să se evite orice formă de dumping social și să se garanteze o mai bună ocupare a forței de muncă;
17. reafirmă că orice intervenție – publică sau privată – trebuie să țină seama de specificitățile locale și regionale, de provocările demografice și de rata șomajului în rândul tinerilor – care este în continuare ridicată – și, în acest sens, remarcă importanța extinderii beneficiilor Garanției pentru tineret, pentru a-i cuprinde și pe tinerii în vârstă de până la 30 de ani ⁽¹⁸⁾, precum și a transformării acestui program într-o caracteristică permanentă a politicilor europene de ocupare a forței de muncă, cu finanțare durabilă și adecvată, atât din fonduri europene, cât și naționale;
18. subliniază că schimbările rapide și profunde – de la îmbătrânirea populației la noile modele ale vieții de familie, de la digitizarea noilor forme de muncă la impactul globalizării și al urbanizării – trebuie să aibă drept scop crearea unor posibilități sporite de formare continuă, adecvarea competențelor și susținerea activă a talentului, derularea unor politici vizând îmbătrânirea activă și echilibrul dintre viața profesională și cea personală, acesta urmând a fi atins prin politici corespunzătoare în materie de familie ⁽¹⁹⁾, educație și ocupare a forței de muncă;
19. subliniază că este important să se asigure corespondența dintre nevoile de pe piața forței de muncă, ce au o dimensiune teritorială, cu competențele și, în acest sens, pune accent pe rolul jucat de ALR în domeniul educației, formării și sprijinirii tinerilor întreprinzători, în special ⁽²⁰⁾;
20. sprijină, prin urmare, includerea dreptului la educație în pilonul european al drepturilor sociale, ca un drept social fundamental și un drept al omului;
21. reamintește că, ținând seama de circumstanțele naționale, regionale și locale și de resursele disponibile și având în vedere că investițiile în capitalul uman pot fi considerate investiții sociale, statele membre ar trebui să fie sprijinite în punerea în aplicare a garanției de competențe, în vederea creșterii oportunităților de ocupare a forței de muncă și de participare socială deplină a persoanele adulte slab calificate în Europa ⁽²¹⁾;
22. consideră că, pentru a avea o piață a muncii echilibrată și reglementată, este important să se țină seama de mutațiile legate de natura muncii (4.0), de relațiile de muncă și de protecția lucrătorilor, inclusiv de „dreptul de a se deconecta”. În acest scop, solicită ca Comisia, Consiliul, Parlamentul și Comitetul să instituie un grup permanent de înalt nivel care să demareze la nivel european un proces de reflecție privind impactul digitizării și al noilor tehnologii și să promoveze politicile economice și sociale necesare, ținând seama și de acțiunile de întreprins la nivel teritorial;

⁽¹⁵⁾ Avizul CoR pe tema „Viitorul politicii de coeziune după 2020” (CDR 1814/2016).

⁽¹⁶⁾ Rezoluție privind prioritățile Comitetului European al Regiunilor pentru programul de lucru al Comisiei Europene pentru 2018 (2017/C 272/01).

⁽¹⁷⁾ Avizul CoR pe tema „Pilonul european al drepturilor sociale” (CDR 2868/2016).

⁽¹⁸⁾ Avizul CoR pe tema „Pachetul privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor” (CDR 789/2013).

⁽¹⁹⁾ Avizul CoR pe tema „Răspunsul UE la provocarea demografică” (CDR 40/2016).

⁽²⁰⁾ Avizul CoR pe tema „Orientări pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre” (CDR 1419/2015).

⁽²¹⁾ Avizul CoR pe tema „O nouă agendă pentru competențe în Europa” (COR-2016-04094).

23. subliniază că, având în vedere evoluțiile în ceea ce privește natura muncii ⁽²²⁾, este absolut necesar să fie recunoscute calificările profesioniștilor deosebit de mobili într-un mod rapid, simplu și fiabil ⁽²³⁾;
24. este de părere că, în contextul apariției unor noi forme de ocupare a forței de muncă sau al definirii unor noi standarde europene minime comune, trebuie să se asigure în permanență un nivel adecvat de protecție socială;
25. solicită să se acorde o mai mare atenție obiectivului care constă în integrarea eficace a refugiaților, a minorilor neînsoțiți și a migranților cu reședință legală, inclusiv prin educație și formare profesională;
26. solicită să se acorde o atenție deosebită actelor juridice vizate de ieșirea Regatului Unit din UE, cum ar fi libertatea de circulație a lucrătorilor în cadrul Uniunii, coordonarea sistemelor de securitate socială, fondurile UE legate de ocuparea forței de muncă și de politicile sociale ⁽²⁴⁾;
27. solicită utilizarea unor instrumente mai adecvate de evaluare a decalajelor de la nivel subnațional, ca, de exemplu, mai multe date fiabile cu privire la aspectele sociale de la nivel local și regional;
28. propune abordarea imediată a sărăciei și excluziunii sociale, oricare ar fi originea lor și categoria de populație afectată, și subliniază că sunt necesare mai multe inițiative de sprijin pentru familii, care să garanteze eliminarea diverselor forme de excluziune socială, precum și finanțare sporită pentru protecția socială; totodată, apreciază că stabilirea veniturilor minime de incluziune, aprobate de numeroase autorități locale și regionale, este o bună practică;
29. subliniază faptul că pilonul social trebuie să abordeze tema marginalizării și a excluziunii sociale, acordând prioritate politicilor în favoarea persoanelor cu handicap și a familiilor cu mai mulți copii;
30. regretă faptul că pilonul abordează tema locuințelor numai din perspectiva serviciilor sociale. Consideră că asigurarea unei locuințe corespunzătoare și la prețuri accesibile pentru toți trebuie să fie o condiție prealabilă, care poate să faciliteze creșterea coeziunii sociale și să contribuie la edificarea unor comunități rezistente la segregare socială, economică și geografică;
31. subliniază necesitatea de a asigura, în colaborare cu autoritățile locale și regionale, accesul la o rețea amplă de servicii nu doar din categoria serviciilor esențiale, ci și a celor de interes economic general, inclusiv serviciile sociale, care să fie de calitate și accesibile;
32. regretă faptul că în pilon nu se face nicio referire la dreptul de a avea acces la artă și cultură, care sunt fundamentale pentru coeziunea socială și pentru lupta împotriva marginalizării și a sărăciei ⁽²⁵⁾;
33. amintește Comisiei și Consiliului că este de dorit să se introducă măsuri de stimulare pentru țările care pun în aplicare reforme structurale menite să contribuie la îndeplinirea obiectivelor sociale ale Strategiei Europa 2020 și la combaterea dezechilibrelor sociale;
34. subliniază faptul că progresele sociale ale Europei se pot distribui în mod omogen, inclusiv în țările care nu sunt membre ale zonei euro ⁽²⁶⁾ și care, așadar, inițial nu sunt destinate ale pilonului social, invitând Comisia și Consiliul să găsească instrumentele corespunzătoare în acest scop;
35. subliniază necesitatea de a clarifica modul în care fondurile europene pot sprijini punerea în aplicare a pilonului ⁽²⁷⁾ și reamintește totodată că este necesar ca Uniunea Europeană și statele membre să prevadă resurse corespunzătoare pentru îndeplinirea obiectivelor din cadrul pilonului;
36. invită Comisia să conceapă un program de acțiune în domeniul politicii sociale, orientat către viitor, cu acțiuni concrete;

⁽²²⁾ Eurobarometrul special nr. 417, „Spațiul european pentru competențe și calificări”.

⁽²³⁾ Modernizarea Directivei privind calificările profesionale (2013/55/UE).

⁽²⁴⁾ Din documentul Grupului de lucru al Comisiei EMPL a PE: „În prezent, aproximativ 670 de acte ale UE (inclusiv acte legislative, acte delegate și acte de punere în aplicare) sunt în vigoare în domeniul ocupării forței de muncă, al liberei circulații a lucrătorilor și al politicilor sociale”.

⁽²⁵⁾ Alianța europeană pentru cultură și arte.

⁽²⁶⁾ Confederația europeană a sindicatelor independente.

⁽²⁷⁾ Rețeaua socială europeană.

37. își reiterează solicitarea ca pilonul european al drepturilor sociale să sprijine eforturile depuse de ALR pentru punerea în aplicare a unor politici sociale și de ocupare a forței de muncă adecvate ⁽²⁸⁾;
38. afirmă că este de dorit să se pună la punct un set de instrumente pentru măsurarea și monitorizarea progreselor înregistrate ⁽²⁹⁾ și solicită introducerea unui protocol privind progresul social cu ocazia unei modificări viitoare a Tratatului, care să vizeze instituirea unor drepturi sociale pe picior de egalitate cu drepturile economice ⁽³⁰⁾;
39. subliniază necesitatea consolidării valorii sociale și civice a voluntariatului, ca mijloc de dezvoltare și promovare a teritoriului și ca instrument al responsabilității sociale și al participării directe a cetățenilor.

Bruxelles, 10 octombrie 2017.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽²⁸⁾ Avizul CoR pe tema „Pilonul european al drepturilor sociale” (CDR 2868/2016).

⁽²⁹⁾ <http://www.esn-eu.org/news/925/index.html>.

⁽³⁰⁾ https://www.etuc.org/press/trade-unions-fight-stronger-european-pillar-social-rights#.Wb_76WepWUm.

Avizul Comitetului European al Regiunilor – O politică europeană de reabilitare antiseismică a parcului imobiliar și a infrastructurii

(2018/C 054/11)

Raportor: Vito SANTARSIERO (IT-PSE), membru al Consiliului Regional Basilicata

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

1. ia act de faptul că studii recente privind riscul seismic în context european (de exemplu, proiectul SHARE ⁽¹⁾, finanțat în contextul celui de-al 7-lea program-cadru) confirmă faptul că cele mai ridicate niveluri de risc există în țări ca Italia, Grecia și România etc., dar și că niveluri moderate de risc prezintă și anumite zone din țări precum Franța, Germania, Belgia, Spania și Portugalia (printre riscuri numărându-se și pericolul de tsunami);
2. observă că în statele membre ale Uniunii Europene (UE) există numeroase clădiri și infrastructuri care necesită lucrări majore de întreținere, impuse de situația lor structurală, de modificările condițiilor de mediu și de normele care reglementează domeniul construcțiilor; în special în ceea ce privește parcul imobiliar, din datele Eurostat și ale Institutului european pentru performanța clădirilor (*Building Performance Institute Europe* – BPIE) ⁽²⁾ reiese că, din cei aproximativ 25 de miliarde m² de suprafață utilă din țările UE27 (plus Elveția și Norvegia), o suprafață de aproximativ 40 % a fost construită înainte de 1960;
3. observă că unele țări din UE, mai ales din zona mediteraneeană, au fost afectate relativ recent de seisme devastatoare, care au provocat daune majore, atât pe plan social, cât și economic; situația este deosebit de gravă în Italia, unde, în cursul ultimilor cincizeci de ani, s-au înregistrat numeroase cutremure, care s-au soldat în total cu peste 5 000 de victime și cu pierderi economice estimate la aproximativ 150 de miliarde EUR;
4. constată că, din analiza fenomenelor seismice înregistrate în trecut la nivel mondial reiese că numărul de victime și distrugerile au legătură mai curând cu vulnerabilitatea construcțiilor și lipsa de pregătire a comunităților afectate, decât cu gradul de intensitate a fenomenelor;
5. subliniază că, dacă se examinează efectele unui cutremur asupra structurilor locale și a articulațiilor locative și de infrastructură, precum și economice și de producție, se constată o încetinire marcată și, adesea, o stopare efectivă a proceselor de creștere teritorială;
6. evidențiază faptul că garantarea siguranței parcului imobiliar și a infrastructurii presupune o interacțiune pozitivă inclusiv cu politicile regionale și cu cea de coeziune, precum și cu obiectivele de creștere urbană și rurală ale Uniunii Europene;
7. consideră că o politică europeană de reabilitare antiseismică a parcului imobiliar și a infrastructurii ar trebui să se bazeze pe o abordare inspirată de guvernanța pe mai multe niveluri, care să coordoneze competențele europene, naționale și regionale relevante, în conformitate cu principiile subsidiarității și proporționalității și în concordanță cu metoda aplicată în cadrul Agendei urbane a UE. Reamintește, în acest context, că nivelul decizional european este cel mai în măsură să instituie standarde tehnice, în vreme ce nivelul național, regional sau local este competent mai ales pentru legislația privind sectorul construcțiilor, precum și pentru planificarea urbană;
8. afirmă că o acțiune structurală de prevenire a riscului seismic este o necesitate primordială a UE, menită să protejeze siguranța cetățenilor săi, să salveze patrimoniul istoric și cultural, să limiteze cheltuielile pe care le implică daunele pricinuite persoanelor și bunurilor și să mențină condițiile de dezvoltare a teritoriilor și de efectuare a unor investiții în favoarea creșterii;

⁽¹⁾ www.share-eu.org.

⁽²⁾ BPIE, 2011. *Europe's buildings under the microscope. A country-by-country review of the energy performance of buildings* (Clădirile Europei sub microscop. O analiză a performanței energetice a clădirilor din fiecare țară).

9. subliniază că autoritățile locale și regionale sunt primele cărora le revine responsabilitatea politică și instituțională de a-și proteja cetățenii, atât datorită faptului că ele reprezintă primul nivel de guvernare care trebuie să gestioneze operațiunile de salvare și de ajutorare a populației în caz de urgență, cât și pentru că le revine un rol important în faza de planificare a urgențelor și în conceperea de acțiuni de prevenire structurale (intervenții) și nestructurale (informări);

10. subliniază, de asemenea, că autoritățile locale și regionale, care sunt instituțiile cele mai apropiate de cetățeni, pot facilita o mai bună conștientizare cu privire la dreptul/obligatia de prevenire a riscurilor și, în consecință, adoptarea unor comportamente active în materie de atenuare;

ACȚIUNI DE ATENUARE A RISCURILOR SEISMICE

11. consideră că, având în vedere numărul considerabil de clădiri publice și private și de infrastructuri care trebuie supuse unor intervenții, trebuie efectuată, pe baza unor criterii uniforme la nivel european (Eurocod și altele), clasificarea vulnerabilității seismice a clădirilor și infrastructurilor;

12. îndeamnă Comisia Europeană să încurajeze inițierea unui dialog cu sectorul asigurărilor la nivel paneuropean, pentru a căuta un stimulent financiar, sub forma unei reduceri a primelor de asigurare pe durata procesului de reabilitare, și consideră că este util să se analizeze mai aprofundat sustenabilitatea economică și beneficiile potențiale pe care se preconizează că le-ar oferi consolidarea sistemului de asigurări, prin prevederea unor măsuri de mutualizare a riscurilor;

13. consideră că ar fi util, pentru a sprijini dezvoltarea unor acțiuni de atenuare prin creșterea gradului de conștientizare a comunităților, să se precizeze și să se prezinte în mod clar atât consecințele unor posibile seisme, cât și, mai ales, avantajele care decurg din efectuarea lucrărilor de reabilitare, sub aspectul atenuării impactului social (în special pierderile de vieți omenești) și economic;

14. ia act de faptul că, în condițiile în care nu sunt încă disponibile metode exacte și date precise care să poată fi transmise părților interesate care nu au pregătire tehnică (administrații, cetățeni etc.) cu privire la principalele avantaje care pot rezulta din efectuarea unor intervenții preventive de reabilitare, este important să se analizeze mai bine această chestiune, prin finanțarea de activități de cercetare specifice;

15. consideră că, pentru a optimiza și a orienta în mod adecvat efortul tehnic și financiar care vizează reducerea riscului seismic în cazul parcului imobiliar existent, este esențială promovarea unei cunoașteri și unei analize a vulnerabilității structurilor existente, ca punct de plecare pentru acțiunile viitoare, constând în inițiative publice și private de anvergură, prin încurajarea unor campanii de culegere de date pentru evaluări pe baze statistice, definirea unor linii prioritare și a unor metodologii comune, care să țină pasul cu evoluțiile reglementărilor din sector, precum și adoptarea unor măsuri de stimulare sau de finanțare;

16. observă că experiența unor state membre, cum ar fi Italia, arată că prea puțini dintre proprietarii în vârstă sau care dețin reședințe secundare sunt înclinați să investească resurse în intervenții; prin urmare, s-ar impune lansarea unor inițiative de sensibilizare a acestor categorii de persoane, precum și a unor formule de stimulare care să nu se limiteze la „prima casă”. Recunoaște, într-adevăr, necesitatea de a adapta măsurile destinate verificării și reabilitării parcului imobiliar existent, inclusiv pe baza unor studii și experiențe care să integreze clădirea vizată într-un cadru de evaluare a vulnerabilității ariei sau aglomerației urbane respective, identificând astfel orice problemă care ar putea să apară în condițiile reale de utilizare a clădirilor;

17. ia act de faptul că, în statele membre, a fost deja inițiată o amplă activitate, finanțată inclusiv din fonduri europene, de reabilitare a parcului imobiliar public și privat, pentru a se asigura o creștere a eficienței energetice, dar și că, în general, aceste intervenții nu abordează problema siguranței structurale și în caz de cutremur;

18. subliniază, cu toate acestea, că este necesară o activitate eficientă de reabilitare, prin intervenții integrate și durabile, capabile să garanteze, în același timp și într-un mod cât mai puțin intruziv, atât reducerea vulnerabilității la seisme, cât și creșterea eficienței energetice;

19. consideră că este esențial ca, pe lângă măsurile de prevenire structurale, să se întreprindă și acțiuni de prevenire „nestructurale”, care să vizeze aprofundarea cunoștințelor privind riscul seismic, în general, și creșterea gradului de conștientizare și de implicare activă a cetățenilor, în special;

20. consideră că, pe lângă faptul că atenuează riscurile, activitățile de prevenire structurală pot avea un impact pozitiv asupra mediului, prin prelungirea duratei de viață utilă a lucrărilor de construcții și reducerea în consecință a intervențiilor de demolare și reconstrucție după cutremur, obiectiv evidențiat și în Regulamentul privind produsele pentru construcții [Regulamentul (UE) nr. 305/2011], care a introdus, în comparație cu versiunea legislativă anterioară (Directiva 89/106/CEE), cea de-a șaptea cerință fundamentală aplicabilă construcțiilor, „utilizarea durabilă a resurselor naturale”;

21. recunoaște că, deși necesită resurse importante și este extrem de împovărat în regiunile și statele membre cu un grad ridicat și extins de risc seismic, un program de reabilitare antiseismică contribuie oriunde la ocuparea forței de muncă și la creșterea economică, în special în ceea ce privește redresarea pieței construcțiilor;

22. consideră că este important ca intervențiile de reabilitare antiseismică să fie reglementate de un cadru de standarde tehnice la nivel european, care să trateze, de asemenea, chestiunea adaptării clădirilor existente la cutremur pe baza unei abordări globale menite să asigure siguranța, rezistența și durabilitatea;

23. consideră că ar fi utilă lansarea unei platforme europene pentru schimbul de cunoștințe, experiențe și bune practici la diferite niveluri în țările UE;

NOUA POLITICĂ EUROPEANĂ DE ATENUARE A RISCURILOR SEISMICE

24. aprobă și reafirmă observațiile din avizul privind cadrul de la Sendai ⁽³⁾, și anume că toate proiectele UE privind construirea de noi infrastructuri ar trebui să garanteze o capacitate adecvată de reziliență la dezastre, subliniind, în același timp, că acest obiectiv ar putea duce la creșterea costurilor;

25. propune ca parametrii descriptivi ai vulnerabilității la dezastre naturale dintr-o anumită zonă, precum și cei ai riscurilor legate de alte catastrofe naturale, evaluați în conformitate cu criteriile definite în mod adecvat, să poată fi considerați drept unii dintre parametrii de referință pentru distribuția fondurilor ESI între regiunile Europei; subliniază că UE trebuie să solicite ca toate infrastructurile construite cu fonduri ESI sau cu orice alte fonduri UE să fie reziliente la dezastre;

26. propune ca reglementările UE să poată prevedea utilizarea fondurilor ESI pentru adaptarea la cutremur a clădirilor, atât publice, cât și private, precum și a infrastructurilor de transport rutier sau de serviciu care au un caracter strategic pentru țările din UE;

27. propune ca planul de acțiune să prevadă reabilitarea tuturor clădirilor, inclusiv a celor rezidențiale, precum și a spațiilor publice, nu numai pentru a le transforma în locuri sigure în cazul unei situații de urgență, ci și pentru a pune în aplicare o strategie urbană pe termen lung care să includă posibilitatea de a transfera populația rezidentă în spații publice menite să o protejeze;

28. solicită Comisiei Europene să elaboreze, în colaborare cu statele membre și, atunci când este cazul, cu autoritățile locale și regionale, un plan de acțiune pentru reabilitare antiseismică a parcului imobiliar și a infrastructurii, în spiritul articolului 5, alineatul (5), litera (b) din Regulamentul (UE) nr. 1301/2013 privind Fondul european de dezvoltare regională; de asemenea, solicită statelor membre și autorităților locale și regionale să valorifice pe deplin sprijinul oferit pentru această prioritate investițională în cadrul programelor lor operaționale de dezvoltare regională;

29. propune, prin urmare, să se trimită un semnal puternic de încurajare a investițiilor, inclusiv prin intermediul cooperării între sectorul public și cel privat, pentru reabilitarea antiseismică a clădirilor și infrastructurilor, cu un accent special pe conservarea patrimoniului cultural și istoric, pe infrastructura strategică și pe construcțiile și infrastructurile industriale și agricole;

30. solicită să se promoveze creșterea investițiilor în cercetare și inovare în domeniul protecției seismice a clădirilor, dar și dezvoltarea unor ample programe de informare și de pregătire;

31. invită statele membre și regiunile în cauză să includă reabilitarea antiseismică a clădirilor existente ca prioritate în cadrul programelor lor operaționale de dezvoltare regională, subliniind necesitatea de a alocă resurse financiare, inclusiv prin instrumente adecvate de stimulare a activităților de prevenire a riscului seismic;

⁽³⁾ A se vedea Avizul CoR pe tema „Planul de acțiune privind Cadrul de la Sendai pentru reducerea riscurilor de dezastre pentru perioada 2015-2030”, NAT-VI/015; raportor: Adam BANASZAK (PL-CRE).

32. consideră că propunerile menționate mai sus trebuie puse în aplicare ținând seama de hărțile zonelor seismogenice și de risc din fiecare țară și/sau regiune, în vederea optimizării resurselor și obținerii de rezultate mai bune. Astfel, se propune promovarea unor activități de cercetare oportune pentru elaborarea acestor hărți sau, dacă ele există deja, pentru actualizarea lor;
33. consideră că un plan de acțiune propus de Comisia Europeană ar fi un instrument potrivit de promovare activă a reabilitării antiseismice a construcțiilor existente ca prioritate în cadrul programelor operaționale de dezvoltare regională ale statelor membre;
34. ia act de faptul că acțiunile comune în acest domeniu s-ar putea dovedi mai eficiente decât măsurile fragmentate aplicate de fiecare stat membru în parte și solicită, prin urmare, un efort comun și coordonat în materie de protejare și de reabilitare antiseismică a clădirilor;
35. recomandă sprijinirea și încurajarea, în conformitate cu obiectivele stabilite în cadrul priorității nr. 1 a cadrului de la Sendai, a inițiativelor de popularizare și de informare a cetățenilor, desfășurate atât la nivel local, cât și național, și menite să promoveze generalizarea unei culturi a prevenirii.

Bruxelles, 11 octombrie 2017.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Karl-Heinz LAMBERTZ

Avizul Comitetului European al Regiunilor – O strategie spațială pentru Europa

(2018/C 054/12)

Raportor:

Andres Jaadla (EE-ALDE), membru al Consiliului Local Rakvere

Document(e) de referință: Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – O strategie spațială pentru Europa

COM(2016) 705 final

RECOMANDĂRI POLITICE

1. Astfel cum se arată în documentul intitulat „O strategie spațială pentru Europa”, sectorul spațial este de mare importanță pentru Europa. Europa a înregistrat numeroase succese în domeniul tehnologiilor spațiale, printre care se numără și capacități unice de observare a Pământului, geolocalizare și misiuni de explorare. Tehnologiile, datele și serviciile spațiale au devenit o parte esențială a vieții de zi cu zi a cetățenilor europeni și trebuie să fie dezvoltate în continuare în mod sistematic;
2. importanța strategică a spațiului pentru Europa trebuie, la rândul ei, evidențiată. Spațiul consolidează rolul Europei ca actor global puternic și aduce avantaje în domeniile securității și apărării. Politica spațială poate stimula crearea de noi locuri de muncă, creșterea economică și investițiile în Europa. Investițiile în spațiu deschid noi perspective în domeniul științei și cercetării. Prin urmare, CoR sprijină cu fermitate solicitarea Parlamentului European ⁽¹⁾ pentru o strategie de comunicare cuprinzătoare privind beneficiile tehnologiilor spațiale pentru cetățeni și întreprinderi.
3. obiectivul este de a găsi modalități practice prin care tehnologiile spațiale, cu datele și serviciile aferente, pot veni în sprijinul unei game largi de politici ale UE și al principalelor sale priorități politice, inclusiv în ceea ce privește competitivitatea economiei europene, politica în domeniul migrației, combaterea schimbărilor climatice, piața unică digitală și utilizarea durabilă a resurselor naturale;
4. Comitetul European al Regiunilor salută faptul că Uniunea Europeană și Agenția Spațială Europeană (ESA) și-au unit forțele pentru a duce mai departe cooperarea europeană în domeniul spațial, prin semnarea, la 26 octombrie 2016, a Declarației comune UE-ESA privind viziunile și obiectivele comune. În pofida faptului că ESA are propriile sale obiective, cooperarea cu statele membre și instituțiile UE este generatoare de sinergii. Comitetul întâmpină cu deosebită satisfacție faptul că UE și ESA au reușit să ajungă la un consens cu privire la o viziune și obiective comune pe termen lung ⁽²⁾, supunând astfel de un cadru coerent pentru punerea în aplicare a strategiilor relevante. Este esențial să se evite atât suprapunerile, cât și concurența dăunătoare în cadrul acestei cooperări;
5. CoR salută faptul că Europa și statele membre dispun de o Agenție Spațială Europeană cu peste cincizeci de ani de experiență în construirea capacităților europene de dezvoltare a tehnologiilor spațiale și a aplicațiilor din toate domeniile activităților spațiale. Pentru dezvoltarea socioeconomică a regiunilor, inclusiv în ceea ce privește specializarea inteligentă, acest rol trebuie menținut și îmbunătățit în continuare.
6. CoR este convins că singura modalitate care va asigura funcționarea pe termen lung a strategiei spațiale a UE constă în participarea activă a tuturor statelor membre; numai în acest fel se poate garanta succesul sectorului spațial european în ceea ce privește crearea de locuri de muncă și creșterea economică. Acest lucru poate fi realizat prin intermediul unor măsuri concrete și bine direcționate, punând accentul, în special, pe consolidarea capacităților, cu includerea acelor state membre care se află abia la primii pași în sectorul spațial;

⁽¹⁾ Rezoluția Parlamentului European din 12 septembrie 2017 referitoare la Strategia spațială pentru Europa.

⁽²⁾ http://www.esa.int/About_Us/Welcome_to_ESA/Joint_statement_on_shared_vision_and_goals_for_the_future_of_Europe_in_space_by_the_EU_and_ESA.

7. formarea inginerilor, a tehnicienilor și a oamenilor de știință este de o importanță capitală pentru industria europeană. Crearea unor centre de competență și excelență, precum și a unor centre dedicate învățării pe tot parcursul vieții contribuie, prin consolidarea pieței europene a forței de muncă și prin dezvoltarea infrastructurilor pentru noi încercări, teste și noi capacități de calcul și analiză, la extinderea permanentă a cunoștințelor și competențelor în domeniul spațial și al științelor spațiale. Pe aceasta trebuie să se bazeze strategia spațială europeană;

8. implicarea tinerilor, entuziasmul și motivația lor reprezintă o investiție în viitorul Europei. Ar trebui investit mai mult în măsuri menite să sporească gradul de conștientizare și să stimuleze apariția unor exemple de succes, care să scoată în evidență rolul cetățenilor europeni în dezvoltarea unor sisteme complexe (terestre și de dezvoltare a sateliților). Beneficiile spațiului pentru societate devin vizibile în numeroase feluri: prin tehnologiile comunicațiilor, prin posibilitatea unui schimb de informații în timp real, prin sisteme de supraveghere permanente și de înaltă rezoluție, prin reacții rapide la catastrofele naturale, prin sprijinul acordat agriculturii, silviculturii, pescuitului și transportului maritim, printr-un control mai strict al frontierelor și al securității, precum și prin multe alte tipuri de aplicații;

9. nevoia de sateliți de mici dimensiuni, eficienți din punctul de vedere al costurilor, pentru sistemele de comunicare și supraveghere, este în continuă creștere. În ceea ce privește aplicațiile și serviciile în domeniul observării Pământului, se înregistrează o ameliorare rapidă a capacităților tehnice ale sateliților de mici dimensiuni, precum și apariția unor noi aplicații, atât pentru monitorizarea și gestionarea terenurilor agricole, cât și pentru prognozele meteorologice, mai ales prin progresele înregistrate în domeniul noilor tehnici radar. Prin urmare, Uniunea Europeană ar trebui să își concentreze atenția asupra continuității programelor Copernicus și Galileo, pentru a ține pasul cu evoluțiile acestei piețe, la nivel mondial;

10. mai multe consultări au scos în evidență necesitatea cooperării internaționale la nivel înalt⁽³⁾ în domeniile economic, social și diplomatic, pentru a garanta accesul statelor membre ale UE la spațiu și securitatea infrastructurii spațiale. Aceasta se referă atât la deșeurile spațiale și la disponibilitatea orbitelor, cât și la acordurile privind gestionarea frecvențelor și a traficului spațial. Chestiunile referitoare la spațiu trebuie reglementate prin acorduri internaționale. Autoritățile locale și regionale sunt intermediarii ideali între diferitele comunități (grupuri sociale, consumatori, întreprinderi și cercetători);

11. succesul și sustenabilitatea industriei spațiale europene depind de utilizarea și prelucrarea unor surse și volume mari de informații și date (*big data*). Soluțiile inovatoare, noile procese, o mai bună securitate și o mai bună protecție împotriva atacurilor cibernetice pot fi asigurate numai dacă întreprinderile beneficiază de un acces mai bun, iar cooperarea cu oamenii de știință, universitățile și sectorul public devine o sursă de inspirație pentru acest sector.

Considerații generale

12. prezentul document referitor la o strategie spațială pentru Europa ține seama de avizele anterioare ale CoR pe această temă, conținând trimiteri la avize cum ar fi „Către o strategie spațială a Uniunii Europene în serviciul cetățeanului” și „Politica industrială spațială a UE”, precum și la raportul Comisiei pentru afaceri externe a Parlamentului European referitor la capacitățile spațiale pentru securitatea și apărarea europeană, la studiul privind dezvoltarea pieței spațiale în Europa (*Space Market Uptake in Europa*), la recomandările cu privire la adăugarea unei dimensiuni regionale la strategia spațială europeană (*Recommendations on adding a regional dimension to the European Space Strategy*), publicate de NEREUS în aprilie 2016, precum și la recomandările grupului consultativ privind spațiul (SAG) din cadrul Programului Orizont 2020 privind posibilele priorități pentru cercetare și inovare în cadrul programului de lucru 2018-2020 (*Advice on potential priorities for Research and Innovation in the work programme 2018-2020*);

13. strategia spațială pentru Europa reprezintă un răspuns concret la evoluțiile pe plan internațional în domeniul spațial, în care concurența a crescut ca urmare a noii paradigme „New Space”, care s-a impus la începutul anilor 1980 în SUA, odată cu apariția unor societăți care urmăreau să ajungă în spațiul cosmic. Tehnologiile digitale și digitalizarea oferă noi posibilități de a face afaceri, în timp ce schimbările tehnologice majore perturbă modelele industriale și de afaceri tradiționale folosite pentru accesarea și utilizarea spațiului;

⁽³⁾ Forumul la nivel înalt pe tema „Spațiul, ca forță motrice pentru dezvoltarea socioeconomică durabilă”. Dubai, 24 noiembrie 2016.

14. este necesară cooperarea tuturor instituțiilor, având în vedere că sectorul spațial se caracterizează prin cicluri lungi de dezvoltare. Acest lucru sporește riscurile de piață, întrucât potențialul pieței pentru noi aplicații trebuie evaluat cu mult timp în avans, cu dificultăți în ce privește adaptarea inventarului existent. Astfel, poate fi dificil pentru antreprenorii care doresc să intre în sectorul spațial să găsească investitori, date fiind dificultățile de adaptare la evoluția cererii a unei piețe care stă sub semnul ciclicității și a inventarului existent;

15. UE și ESA trebuie să își intensifice cooperarea, pentru a sprijini statele membre în activitățile europene de cercetare și dezvoltare în sectorul spațial, pentru a stimula utilizarea programelor de achiziții inovatoare, pentru a da un impuls mai puternic investițiilor private și parteneriatelor cu ramurile industriale de profil și pentru a încuraja dezvoltarea de mini- și nanosateliți;

16. UE și ESA trebuie să elaboreze măsuri comune de sensibilizare și planuri pentru utilizarea tehnologiei, astfel încât rezultatele obținute în diverse domenii, în cadrul activităților de cercetare și dezvoltare, să fie utilizate în mod eficient. Provocările globale cauzate de populația în creștere, creșterea cererii de resurse și schimbările climatice necesită informații despre planeta noastră, care pot fi furnizate doar de soluții bazate pe spațiu;

17. CoR a identificat următoarele priorități specifice:

- elaborarea în mod proactiv a unor măsuri politice pentru implicarea mai puternică a IMM-urilor, promovarea de întreprinderi nou-înființate sau rezultate prin divizare (*spin-off* și *start-up*) și crearea de locuri de muncă în domeniile care recurg la tehnologii spațiale;
- sprijinirea cercetării și dezvoltării, suplimentarea programelor educaționale la toate nivelurile în domeniul IT și în științe, matematică, inginerie și științe sociale;
- investiții în spațiu, subliniind rolul fondurilor de investiții și al facilităților de investiții, precum și participarea investitorilor privați;
- dezvoltarea cooperării dintre autoritățile europene, naționale și regionale și dintre industrie și utilizatori, printr-un sprijin structurat din partea Comisiei Europene, menit să asigure o capacitate de trafic de informații compatibilă cu provocările actuale, rezultate din tehnologiile de detectare de la distanță;
- îmbunătățirea semnificativă a coordonării și administrării sectorului spațial, atât în statele membre, cât și la nivel european, precum și promovarea cooperării dintre UE și ESA, punând accentul atât pe utilizatori, cât și pe regiuni, cu luarea în considerare a potențialului lor în acest domeniu;
- cofinanțarea de către Agenția Spațială Europeană a creării de incubatoare antreprenoriale în regiuni, în scopul consolidării antreprenoriatului din sectorul spațial;
- sprijinirea activităților de educație și a instituțiilor publice care formează personal de conducere pentru nevoile economiei, cu reflectarea necesităților specifice ale întreprinderilor din sectorul spațial;

Rolul „regiunilor spațiale” în punerea în aplicare a strategiei spațiale europene

18. CoR salută faptul că Strategia spațială pentru Europa ia în considerare importanța participării regionale la punerea sa în aplicare, în special prin intermediul unor măsuri concrete luate de Comisia Europeană în colaborare cu Agenția GSA, care este responsabilă pentru programele EGNOS și Galileo, așa cum o demonstrează rețelele *Copernicus Relay* („Antenele Copernicus”) și *Copernicus Academy* („Academia Copernicus”), prin promovarea utilizării datelor obținute prin teledetecție și a aplicațiilor respective;

19. dimensiunea regională este esențială pentru ca utilizatorii să beneficieze în mai mare măsură de avantajele oferite de spațiu, punându-i astfel în centrul strategiei spațiale europene. Autoritățile locale și regionale dispun de competențele necesare și sunt dispuse să se implice în punerea în aplicare a politicii spațiale europene, dat fiind că aceasta oferă sprijin, la rândul ei, pentru strategii de specializare inteligentă din mai multe regiuni;

20. salută faptul că numeroase regiuni s-au alăturat Rețelei regiunilor europene care utilizează tehnologiile spațiale (NEREUS), ceea ce demonstrează rolul crescând al spațiului în economia acestor regiuni. Obiectivele urmărite de NEREUS constau în exploatarea pe deplin a potențialului pe care îl reprezintă tehnologia spațială pentru regiunile europene în

domeniul cercetării și dezvoltării și al competitivității economice, punerea în evidență a dimensiunii regionale a politicilor spațiale la nivel politic și promovarea unei abordări ascendente a activităților spațiale europene. Trebuie subliniate măsurile luate de regiunile care s-au alăturat rețelei NEREUS. Autoritățile regionale dispun de capacitate și experiență în ce privește integrarea activităților desfășurate de entități din sectorul de afaceri, comunitatea științifică, instituțiile publice și societatea civilă, lucru care ar trebui folosit în vederea construirii de parteneriate prin care să desfășoare activități în cadrul strategiei spațiale;

21. politica spațială a UE are nevoie de o viziune clară asupra modului în care societatea, economia și politica Europei pot fi convinse cu privire la potențialul pe care îl reprezintă spațiul. Politica spațială ar trebui, de asemenea, să joace un rol mai important în cadrul altor strategii de politică regională ale Uniunii Europene, dat fiind că ea oferă oportunități în ceea ce privește obiectivele stabilite în domenii precum: agenda urbană a UE, soluțiile pentru orașe inteligente, energia inteligentă, amenajarea teritoriului, agricultura, politica privind schimbările climatice etc.;

22. autoritățile regionale care își îndeplinesc sarcina principală de a stimula atât știința și tehnologia, cât și dezvoltarea socioeconomică a unităților lor teritoriale ar trebui considerate drept coordonatori ai politicii spațiale la nivel regional. Autoritățile regionale dispun de capacitate și experiență în ce privește integrarea activităților desfășurate de entități din sectorul de afaceri, comunitatea științifică, instituțiile publice și societatea civilă, lucru care ar trebui folosit în vederea construirii de parteneriate prin care să desfășoare activități în cadrul strategiei spațiale;

23. Agenția Spațială Europeană a dezvoltat o serie de inițiative împreună cu regiunile, inclusiv cu Biroul european de resurse în materie de educație spațială (ESERO). Avantajele acestor inițiative ar trebui maximizate, iar dezvoltarea lor ar trebui să fie în continuare încurajată;

24. Comisia ar trebui să dezvolte acțiuni de sprijinire axate pe activități destinate clusterelor regionale, birourilor de contact, agențiilor, universităților și institutelor de cercetare, în vederea încurajării adoptării transsectoriale de produse și servicii spațiale;

25. în plus, în ceea ce privește competențele și nevoile autorităților publice, Comisia ar trebui să stabilească criterii pentru a determina utilitatea publică a serviciilor spațiale, pe baza cărora, împreună cu autoritățile naționale, să poată evalua eligibilitatea cererilor depuse de potențialii utilizatori, pentru a beneficia de subvenții destinate introducerii de servicii și aplicații;

26. CoR sprijină elaborarea și punerea în aplicare a acestui program spațial european cuprinzător și ambițios, bazat pe rezultatele obținute până în prezent, care să ducă mai departe și să dezvolte măsurile prioritare privind supravegherea mediului, schimbările climatice, securitatea, competitivitatea și explorarea spațiului;

27. se preconizează că utilizatorii, printre care se numără și autoritățile locale și regionale și întreprinderile, vor avea în continuare nevoie de stimulente și sprijin din partea UE și a statelor membre. Având în vedere capacitatea de inovare a sectorului spațial și importanța acestuia pentru economie, Comitetul solicită explorarea unor noi modalități de finanțare pentru dezvoltarea și utilizarea pe scară largă a aplicațiilor spațiale, cu participarea fondurilor structurale și a băncilor și în cooperare cu ESA. Date fiind problemele legate de finanțarea investițiilor în proiecte de cercetare și dezvoltare, este oportun să se prevadă posibilitatea de a consolida finanțarea proiectelor de cercetare derulate în colaborare cu institute de cercetare și dezvoltare și entități economice;

Contribuția la principalele programe europene EGNOS, Galileo (radionavigație prin satelit) și Copernicus (monitorizarea mediului și securității)

28. CoR este convins că UE trebuie să asigure finanțarea fazei operaționale a programului Galileo (printre altele, întreținerea și înnoirea sateliților, asigurarea integrității sistemului, operarea la sol și accesul la date), întrucât aceasta este singura modalitate de a garanta că efectele economice scontate pot fi de durată;

29. faza operațională a programului Copernicus este esențială pentru succesul economic al noilor evoluții tehnologice, însă va fi nevoie și în viitor de asistență financiară pentru a acoperi costurile de înființare legate de adoptarea unei noi tehnologii de către diferiți utilizatori;

30. Comisia ar trebui să se asigure că finanțarea pe termen lung pentru operarea infrastructurii Copernicus este garantată în cadrul bugetului UE, pentru a garanta atât viabilitatea financiară, cât și transparența și controlul democratic al finanțării;

31. trebuie să se înființeze urgent centre mari de date, care să prelucrez și să stocheze datele descărcate din Copernicus. Capacitatea de a utiliza date istorice este, de asemenea, foarte importantă pentru dezvoltarea de noi servicii și aplicații în acest domeniu; acest lucru este valabil și pentru capacitatea de a transmite cantități mari de date în timp util pentru utilizarea acestor servicii și aplicații;

32. CoR subliniază rolul important al monitorizării spațiului și al sistemelor de navigație prin satelit, cum ar fi Galileo și Copernicus, care permit o reacție promptă la catastrofele naturale, precum cutremurele, incendiile forestiere, alunecările de teren și inundațiile. Solicită ca acest aspect să fie reflectat în mod corespunzător în dezvoltarea de servicii în aval pentru autoritățile locale și regionale. O strategie spațială eficientă reprezintă o componentă esențială a unei dezvoltări durabile și reziliente, contribuind atât la salvarea de vieți, cât și la protecția mediului și a proprietăților;

33. pentru a permite utilizarea datelor obținute de la Copernicus și Galileo și pentru a dezvolta noi servicii pe baza acestora, este nevoie de modificări legislative care să garanteze că acest lucru va avea loc în conformitate cu celelalte măsuri de politică regională, energetică și de mediu, din agricultură și monitorizarea mediului, care utilizează date spațiale. Trebuie să se asigure faptul că datele obținute în urma acestor programe pot fi, de asemenea, utilizate pentru o raportare la nivelul UE și că, în cazul în care această procedură este posibilă, să fie pusă în aplicare în conformitate cu legislația în vigoare;

Dubla utilizare a datelor spațiale pentru securitate și apărare

34. capacitățile și serviciile spațiale au un rol important în ceea ce privește apărarea și securitatea europeană, deoarece permit o punere în aplicare coerentă a politicii de securitate și de apărare comune, realizând, dincolo de aceasta, legătura politicilor UE cu domenii precum acțiunea externă, controlul frontierelor, securitatea maritimă, politica privind schimbările climatice, securitatea energetică, managementul dezastrelor, ajutorul umanitar și transportul. Parteneriatul strategic cu alte țări care desfășoară programe spațiale trebuie să fie consolidat, pentru a garanta independența Europei în ceea ce privește tehnologiile spațiale critice și accesul la spațiu;

O implicare mai activă a statelor membre și a diverselor grupuri sociale în diferite activități legate de punerea în aplicare a Strategiei spațiale pentru Europa

35. toate statele membre trebuie să aibă acces la serviciile spațiale europene și la crearea unor noi modalități de stimulare a economiei și de extindere a nivelului lor de cunoștințe în acest domeniu. Trebuie sporit nivelul de sensibilizare referitor la modurile în care pot fi eficient utilizate serviciile spațiale într-o gamă largă de domenii din sectorul public, inclusiv la nivel regional, acordând regiunilor sprijinul necesar, atât prin dezvoltarea de competențe, cât și prin intermediul diferitelor mecanisme de finanțare;

36. tehnologiile spațiale pot fi utile în sectorul public, de exemplu la monitorizarea de zi cu zi a teritoriului, la evaluarea stării resurselor naturale (apă potabilă, ape de coastă, calitatea aerului etc.) și a pădurilor, la evaluarea stocurilor de masă lemnoasă, la gestionarea terenurilor agricole și examinarea sistemului de subvenții, la identificarea timpurie și prevenirea construcțiilor ilegale, la utilizarea energiei solare și eoliene, la îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor, precum și în multe alte cazuri;

37. societatea europeană are nevoie de mai multe măsuri menite să sporească gradul de conștientizare cu privire la beneficiile spațiului; în plus, este nevoie de specialiști și funcționari mai bine pregătiți și de un număr mai mare de ingineri și cercetători, pentru a crea valoarea adăugată necesară societății și pentru a intensifica cooperarea cu diferitele organisme publice și private și cu întreprinderile. Printre principalele priorități ale unei politici spațiale noi, orientate către nevoile reale ale cetățenilor, ar trebui să se numere inițiativele locale, schimbul de experiență, crearea de sinergii între diferitele sectoare de activitate, precum și măsuri de informare și de sensibilizare;

Stabilirea unor măsuri de formare și informare concrete, în vederea sensibilizării generațiilor mai tinere

38. strategia spațială necesită un sprijin ferm și interesul generațiilor mai tinere. Generația mileniului a crescut într-o lume în care noile aplicații sunt un fapt obișnuit, ele fiind utilizate nu doar în scopuri comerciale, ci și în viața cotidiană. Noile idei și perspective pe care le generează tinerii ar trebui încurajate;

39. noua strategie spațială europeană nu constituie în suficientă măsură o sursă de inspirație pentru noua generație. Spațiul ar trebui să fie o sursă de motivație și inspirație și să contribuie la îmbunătățirea vieții oamenilor. Strategia ar trebui să abordeze, în primul rând, modul în care poate fi promovată educația și sensibilizarea opiniei publice în ceea ce privește informațiile și datele spațiale. Includerea activităților spațiale în programele școlilor, universităților și instituțiilor de popularizare a progreselor științifice, în cadrul educației informale, ar putea contribui în mod semnificativ la sensibilizarea cetățenilor față de acest domeniu esențial;

Etaple următoare, preconizate de CoR pentru punerea cu succes în aplicare a Strategiei spațiale pentru Europa

40. CoR solicită Comisiei, Parlamentului European și Consiliului să discute și să sprijine această strategie și să continue punerea ei efectivă în aplicare, în strânsă cooperare cu autoritățile regionale și locale și cu toate părțile interesate relevante;
41. pentru a sublinia importanța sectorului spațial la nivel regional și pentru a profita la maximum de oportunitățile pe care le oferă regiunilor și orașelor punerea în aplicare a politicii spațiale europene, se vor organiza reuniuni specifice, dedicate chestiunilor spațiale, în cadrul Comisiei pentru mediu, schimbări climatice și energie a CoR. Acest lucru este necesar în special în vederea evaluării la jumătatea perioadei a programelor spațiale ale UE, programată pentru 2017;
42. CoR ar putea contribui într-un mod mai eficace la punerea în aplicare și executarea programului Copernicus la nivel local și regional, dacă ar fi admis ca membru permanent, cu drepturi depline, al forumului utilizatorilor programului și dacă ar putea avea un reprezentant oficial în acest forum. În acest mod, s-ar ține seama de rolul actorilor locali în utilizarea datelor Copernicus;
43. pentru ca strategia spațială europeană să fie pusă în aplicare cu succes, ar trebui promovate parteneriatele între Comisie, statele membre, ESA, EUMETSAT și autoritățile, părțile interesate, sectoarele, mediul universitar și comunitățile de utilizatori din alte domenii. CoR poate fi un partener important în acest sens.

Bruxelles, 11 octombrie 2017.

*Președintele
Comitetului European al Regiunilor*
Karl-Heinz LAMBERTZ

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Reforma sistemului de resurse proprii al UE în contextul următorului cadru financiar multianual pentru perioada de după 2020

(2018/C 054/13)

Raportor: Isabelle BOUDINEAU (FR-PSE), vicepreședintă a Consiliului Regional Nouvelle-Aquitaine

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

O ocazie istorică de reformare a sistemului de resurse proprii

1. reamintește că articolul 311 din TFUE prevede că „Uniunea își asigură mijloacele necesare pentru atingerea obiectivelor sale și pentru realizarea politicilor sale” și că „Bugetul este finanțat integral din resurse proprii, fără a aduce atingere altor venituri”;
 2. subliniază provocările cu care bugetul UE se va confrunta după 2020 pentru a răspunde unor mize aflate în evoluție în domeniile care generează valoare adăugată europeană, în special din perspectiva necesității de a consolida politicile în materie de apărare și de antiterorism, de gestionare a migranților și a refugiaților, de combatere a schimbărilor climatice și de abordare a provocărilor demografice, pe lângă celelalte priorități deja asumate în cadrul financiar multianual (CFM);
 3. observă că retragerea Regatului Unit din UE va avea repercusiuni asupra viitorului buget de după 2020, care va scădea cu aproximativ 10 miliarde EUR pe an⁽¹⁾ și va cauza întârzieri în negocierile privind următorul CFM, acestea fiind deja amânate pentru vara anului 2018;
 4. reamintește că CoR a luat deja poziție în favoarea unei reforme substanțiale a resurselor proprii⁽²⁾;
 5. salută publicarea raportului final al grupului la nivel înalt privind resursele proprii (raportul Monti), mai ales recomandările privind principiul valorii adăugate europene și principiul subsidiarității, dar regretă că raportul nu abordează chestiunea dimensiunii bugetului european în raport cu prioritățile stabilite de UE;
 6. consideră că contextul special reprezentat de criză, de ieșirea Regatului Unit din UE și de procesul de reflecție privind viitorul Europei, precum și recomandările din raportul Monti oferă prilejul definirii unei viziuni, mai ales în privința priorităților care trebuie să fie finanțate pe termen mediu și lung din bugetul UE, dar și ocazia reformării sistemului de finanțare a acestuia;
 7. CoR salută publicarea documentului de reflecție al Comisiei privind viitorul finanțelor UE, în special partea referitoare la „venituri pentru finanțarea politicilor Uniunii”. Salută referirea din scrisoarea de intenție a Comisiei transmisă Parlamentului European și Consiliului la 13 septembrie 2017, care urmărește să realizeze o reformă a sistemului de resurse proprii. Cu toate acestea, CoR solicită elaborarea de propuneri concrete în paralel sau în cadrul propunerii privind CFM (până în mai 2018). Pe de altă parte, CoR îndeamnă Consiliul și statele membre să participe la reforma profundă a sistemului actual de resurse proprii, făcându-l mai simplu, mai echitabil și mai transparent;
- Un buget al UE sufocat de logica „profitului echitabil”**
8. reamintește că, în ultimele decenii, contribuțiile naționale calculate pe baza venitului național brut (VNB) au devenit resursele principale ale bugetului UE⁽³⁾;
 9. consideră că actualul sistem nu funcționează la nivel optim, mai ales pentru că depinde mult prea mult de contribuțiile naționale, și încurajează guvernele să accepte doar combinațiile de cheltuieli care le maximizează câștigurile nete preconizate din perspectiva finanțelor publice. Această abordare are drept rezultat neglijarea avantajelor pieței unice sau ale anumitor politici europene și concentrarea exclusiv pe rata de rentabilitate. Ea încurajează, de asemenea, o separare

⁽¹⁾ *Brexit and the EU Budget: Threat or Opportunity?* (Brexit și bugetul UE: risc sau oportunitate?) <http://www.delorsinstitute.eu/media/brexitbudget-haasrubio-jdi-jan17.pdf>.

⁽²⁾ Avizul CdR 2016/0009 pe tema „Revizuirea la jumătatea perioadei a cadrului financiar multianual (CFM)”.

⁽³⁾ În cazul bugetului pentru 2017, 69,63 % din venituri provin din contribuțiile naționale.

între statele membre care sunt „contribuabili neți” și cele care sunt „beneficiari neți”, această diferență fiind artificială în măsura în care calculul ia în considerare doar conturile publice și nu și beneficiile externe pentru economia reală a statelor membre. La fel, această abordare nu ține seama nici de costul „non-Europei”;

10. observă că, în cadrul procedurii de adoptare a bugetului anual, compromisurile dintre instituții conduc adesea la o reducere a bugetului în comparație cu obiectivele ambițioase stabilite de CFM. Acest lucru duce la accentuarea decalajului dintre angajamente și plăți, ceea ce provoacă o criză a plăților;

O reformă pentru sporirea transparenței, a simplificării și a relațiilor cu cetățenii

11. constată că, din cauza complexității structurii bugetului UE și a modului său de finanțare, determinată mai ales de rabaturi și de mecanisme de corecție, este afectată lizibilitatea acțiunii UE și se adâncește criza de încredere a cetățenilor în Europa, motiv pentru care solicită eliminarea tuturor corecțiilor și rabaturilor;

12. consideră că lipsa încrederii între cetățeni, statele membre și instituțiile europene explică într-o oarecare măsură complexitatea excesivă a gestionării fondurilor structurale și de investiții europene. Pentru o mai bună înțelegere a UE de către cetățeni, politicile europene, în special politica de coeziune, vor trebui să fie neapărat simplificate după 2020;

13. reamintește lipsa de armonizare și de transparență cu privire la modul în care este prezentată contribuția statelor membre la bugetul UE. Numai patru state membre își includ la această dată contribuțiile la bugetul UE în conturile lor naționale, dar sub formă de cheltuieli, nu de investiții;

Către o creștere a numărului de resurse proprii veritabile și un buget mai previzibil și mai echilibrat

14. consideră că reforma ar trebui să vizeze crearea unui buget mai lizibil, mai previzibil și mai echilibrat, care să răspundă provocărilor europene și care să se bazeze în același timp pe o pondere sporită a noilor resurse proprii și pe o diminuare a contribuțiilor naționale, reducând sarcinile suplimentare pentru contribuabili. Obiectivul principal constă în a propune o defalcare a resurselor proprii mai transparentă și mai ușor de înțeles pentru public și un buget mai autonom și mai democratic, printr-o mai mare implicare a Parlamentului European, mai ales în ceea ce privește veniturile la bugetul UE. În plus, la această reformă ar trebui să participe și CoR, iar ea ar trebui să țină seama de dimensiunea teritorială în dezbaterile privind bugetul UE;

15. este de părere că această reformă ar trebui să abordeze problema dimensiunii CFM. Contextul reformei impune o coerență între toate prioritățile stabilite de către UE și adoptarea unui CFM pe măsura obiectivelor;

16. subliniază că cadrul financiar multianual de după 2020 ar trebui să fie în același timp axat pe provocările viitoare și dotat cu un provizion pentru riscuri inclus în buget. Acest lucru este important pentru a putea menține orientarea sa strategică și certitudinea în materie de planificare în cazul autorităților locale și regionale și pentru a răspunde unor eventuale crize și a evita crearea unor fonduri ad-hoc în afara CFM;

17. consideră că punerea în relație a impozitelor percepute cu anumite politici europene prioritare ar avea o valoare pedagogică, ducând la un grad mai mare de acceptabilitate. CoR sprijină menținerea principiului universalității bugetului european⁽⁴⁾. Cu toate acestea, ar putea fi avută în vedere o abordare mai flexibilă a regulii „neafectării”;

18. consideră că orice propunere privind bugetul de după 2020 trebuie să implice reforme vizând, pe de o parte, componenta de cheltuieli, pentru a ține seama de noile priorități ale UE, a garanta o utilizare mai eficientă a fondurilor UE și a îmbunătăți ratele de absorbție, precum și, pe de altă parte, componenta de venituri, astfel încât noile resurse proprii să crească. Aceste reforme trebuie să asigure în orice caz suficiente resurse alocate pentru a garanta continuarea politicilor care au contribuit cel mai mult la construcția europeană, și anume: o politică agricolă și alimentară unică, politica de coeziune și de dezvoltare rurală și o agendă socială bazată pe crearea unor locuri de muncă de calitate pentru cetățenii UE;

19. subliniază că principiul subsidiarității și conceptul de valoare adăugată europeană vor trebui avute în vedere în procesul de reformă. CoR solicită să se acorde atenție „testelor de subsidiaritate” propuse în raportul Monti. Va fi însă necesar să se garanteze că principiul subsidiarității nu va fi utilizat în vederea renaționalizării politicilor europene și că nu vor exista noi transferuri de fonduri către statele membre, deoarece aceasta ar putea slăbi politicile care au contribuit cel mai mult la integrarea europeană, și anume: politica agricolă comună, politica de coeziune și de dezvoltare rurală și agenda socială bazată pe crearea unor locuri de muncă de calitate pentru cetățenii UE;

⁽⁴⁾ http://ec.europa.eu/budget/financialreport/2011/overview/budget_management/index_fr.html.

20. subliniază că colectarea resurselor proprii „tradiționale”, cum ar fi taxele vamale sau veniturile rezultate din combaterea fraudei care afectează interesele financiare ale Uniunii, depinde foarte mult de cooperarea loială între statele membre;

21. subliniază că reforma resurselor proprii trebuie concepută din perspectiva posibilității de a înființa o capacitate fiscală pentru statele membre din zona euro;

22. consideră însă că este esențial ca, având în vedere regulile stricte impuse statelor membre în cadrul pachetelor privind guvernanta economică și supravegherea și monitorizarea bugetare și în cadrul pactului bugetar (respectarea soldului structural, reducerea cheltuielilor și a ponderii datoriei publice în produsul intern brut), statele membre să continue să beneficieze de o marjă de manevră suficientă pentru a-și elabora în mod autonom legislația fiscală, astfel încât să dispună de veniturile (naționale) necesare pentru a putea acoperi în suficientă măsură creșterea adesea disproporționată a cheltuielilor (de exemplu, în domeniul social, în cel al sănătății sau în cel al îngrijirii);

Opinii referitoare la noile resurse proprii menționate în Raportul Monti

23. recomandă să se aibă în vedere și să se propună noi resurse proprii, sub forma unui „pachet” care să cuprindă diverse taxe, pentru a contrabalansa efectele acestor noi resurse proprii asupra tuturor nivelurilor de guvernare, a întreprinderilor și a cetățenilor;

24. salută eventuala introducere a unei taxe pe profit la nivelul UE, prin intermediul unei baze fiscale consolidate comune a societăților (CCCTB). Într-un aviz anterior, CoR apreciasse efectele pozitive ale CCCTB asupra creșterii economice, a ocupării forței de muncă și a egalității fiscale, precum și asupra finanțelor publice, inclusiv locale și regionale. Pe lângă această taxă, CoR invită instituțiile UE să ia în considerare introducerea unui impozit în cazul întreprinderilor multinaționale. Sprijină demersul Comisiei de a prezenta, până în primăvara anului 2018, în sijul comunicării sale din 21 septembrie 2017 privind impozitarea echitabilă a economiei digitale, o propunere de directivă care să definească normele de impozitare a profiturilor economiei digitale la nivelul UE. Reamintește, cu toate acestea, că armonizarea fiscală la nivelul UE este limitată de dispozițiile articolul 113 din TFUE la elementele necesare funcționării pieței interne și la asigurarea unor condiții de concurență echitabilă și că competența de a impune și a colecta impozite rămâne un element central al suveranității statelor membre;

25. consideră că reforma TVA ar putea contribui la creșterea resurselor proprii. Sistemul de TVA actual este prea complex și ar trebui reformat în conformitate cu sistemul propus de grupul la nivel înalt, prin aplicarea unei rate europene unice la o bază armonizată și mai largă. Cu toate acestea, reforma nu va trebui să afecteze negativ cetățenii și statele membre mai puțin dezvoltate;

26. se declară în favoarea unei taxe pe tranzacțiile financiare (TTF). Aceasta ar permite statelor membre să își reducă contribuția națională ⁽⁵⁾. Însă numărul limitat de state membre care susțin o TTF și lipsa de previzibilitate în ceea ce privește veniturile limitează potențialul unei astfel de taxe;

27. consideră că ar putea fi avută în vedere o resursă proprie bazată pe senioraj, în pofida riscurilor legate de volatilitate și de faptul că ea ar viza doar statele membre din zona euro;

28. consideră că taxele pe carbon la nivel național, taxa care ar putea fi introdusă la scară europeană și cea din sistemul de comercializare a cotelor de emisii la nivelul UE prezintă beneficii semnificative de mediu, în special pentru încurajarea reducerii emisiilor de CO₂, ar putea contribui la punerea în aplicare a acordurilor de la Paris și ar putea stabili o legătură mai puternică cu obiectivele de dezvoltare durabilă și cu cele în materie de climă și de mediu. Cu toate acestea, sectoarele industrial și al transporturilor vor fi afectate. Astfel de taxe ar putea crea și un nou decalaj între statele membre mai puțin dezvoltate din punct de vedere economic și cu emisii mai ridicate de dioxid de carbon și statele mai dezvoltate, ale căror economii au capacitatea de a se dota cu echipamente care produc energie într-un mod mai ecologic. În plus, introducerea unor astfel de taxe pe carbon ar trebui să prevadă mecanisme de compensare pentru insule și regiunile ultraperiferice, total dependente de modurile de transport aerian și maritim, dar care, în pofida acestui lucru, sunt obligate să își reducă emisiile;

29. consideră că taxa pe energie electrică ar avea, desigur, avantajul de a fi „lizibilă” și în acord cu obiectivele UE privind eficiența energetică, dar consideră că există riscul ca aceasta să fie nepopulară și costisitoare pentru familiile defavorizate. Prin urmare, ea nu ar trebui să se aplice gospodăriilor;

⁽⁵⁾ Avizul CoR pe tema „Sistemul comun al taxei pe tranzacțiile financiare”, CdR 332/2011.

30. propune excluderea taxei pe combustibil. Pe lângă problema acceptării de către cetățeni, această taxă ar avea un impact negativ la nivel local. Într-adevăr, ea constituie o sursă de venit pentru anumite autorități locale și regionale;

31. consideră că taxa pe zboruri, propusă de Comisie în 2011 ⁽⁶⁾, ar putea fi reanalizată și ia în considerare aplicarea acesteia la zborurile din interiorul Europei;

32. invită Comisia să efectueze o evaluare de impact detaliată a noilor resurse proprii și la efectul acestora asupra bugetelor naționale și subnaționale și a cetățenilor;

O reformă înscrisă în calendarul CFM după 2020

33. invită Comisia să prezinte o propunere legislativă pentru CFM de după 2020, care să prevadă o reformă ambițioasă a resurselor proprii. Această reformă ar trebui realizată treptat, în cadrul tratatelor UE, cu menținerea, într-o măsură mai mică, a contribuțiilor naționale;

34. observă că termenele legate de ieșirea Regatului Unit din UE și de reînnoirea mandatelor Parlamentului European și Comisiei ar putea întârzia calendarul propunerilor legate de bugetul UE de după 2020. Invită Comisia ca, în cazul în care se vor înregistra întârzieri semnificative, să propună o prelungire a CFM în conformitate cu articolul 312 alineatul (4) din TFUE, pentru a nu prejudicia buna funcționare a politicilor publice europene, în special a politicii de coeziune.

Bruxelles, 11 octombrie 2017.

*Președintele
Comitetului European al Regiunilor*
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁶⁾ „Finanțarea bugetului UE: raport privind funcționarea sistemului de resurse proprii” [SEC(2011) 876 final].

Proiect de aviz al Comitetului European al Regiunilor – Protecția copiilor migranți

(2018/C 054/14)

Raportor: Yoomi RENSTRÖM (SE-PSE), membră a Consiliului local Ovanåker**Document de referință:** Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu – Protecția copiilor migranți,

COM(2017) 211 final

RECOMANDĂRI POLITICE**Context**

Copiii migranți reprezintă un grup deosebit de vulnerabil. Numărul de copii aflați în diferite situații de migrație care sosesc în UE a crescut în mod drastic. Mulți dintre acești copii sunt neînsoțiți, adică fără să aibă alături un tutore adult. În 2015 și 2016, aproximativ 30 % din solicitanții de azil erau copii, ceea ce reprezintă o creștere de șase ori în comparație cu anii precedenți.

Comunicarea Comisiei cuprinde măsuri de protecție a copiilor migranți. Recomandările sale se bazează pe legislația, procesele și inițiativele existente. Creșterea numărului de migranți minori a generat presiuni asupra centrelor de primire și a sistemelor de protecție a copilului. Propunând o serie de măsuri esențiale pe care Uniunea Europeană și statele sale membre, sprijinite de organismele competente ale UE (EASO, FRA și Frontex), ar trebui fie să le introducă, fie să le pună în aplicare într-un mod mai eficient, Comisia își propune să abordeze cele mai grave deficiențe în ceea ce privește protecția copiilor migranți, satisfacerea necesităților și garantarea drepturilor acestora.

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

1. în lumina deficiențelor de la nivelul UE și al statelor membre în ceea ce privește protecția copiilor aflați în diferite tipuri de situații de migrație, salută comunicarea Comisiei, în care se identifică modalități de îmbunătățire a punerii în aplicare, făcând posibilă luarea, în timp util, a unor măsuri coordonate și adecvate în acest domeniu;
2. împărtășește opinia Comisiei cu privire la importanța unei abordări globale, care să includă atât sosirea copiilor neînsoțiți, cât și a celor care sosesc cu familiile lor, indiferent de statutul acestora și în toate etapele migrației. De asemenea, salută faptul că măsurile propuse de Comisie au în vedere atât cauzele care stau la baza plecării minorilor într-o deplasare periculoasă către UE, urmărind consolidarea sistemului de protecție a minorilor de-a lungul rutelor de migrație, cât și măsuri menite să îmbunătățească condițiile de primire, de integrare, returnare și reintregire a familiei;
3. reamintește că drepturile fundamentale ale copiilor sunt consfințite în Carta drepturilor fundamentale a UE, articolul 24. Drepturile fundamentale ale copilului reprezintă o chestiune transversală cu implicații asupra multor dimensiuni, ceea ce presupune ca ele să fie integrate în toate politicile europene și naționale relevante ⁽¹⁾;
4. subliniază că drepturile copiilor sunt drepturi ale omului, universale, indivizibile și aflate în strânsă legătură unele cu altele. Invită UE și toate statele membre care au ratificat Convenția ONU cu privire la drepturile copilului (CDC) să vegheze la respectarea dispozițiilor prevăzute în această convenție; consideră că această convenție privind drepturile copilului ar trebui să servească drept cadru, nu numai atunci când sunt încălcate drepturile minorilor, ci și pentru a îmbunătăți dezvoltarea și șansele tuturor copiilor și tinerilor ⁽²⁾;

⁽¹⁾ Avizul din proprie inițiativă al CoR pe tema „Cooperarea locală și regională în vederea protejării drepturilor copilului în Uniunea Europeană” (CdR 54/2010).

⁽²⁾ Cf. nota de subsol 1.

5. observă că există un cadru juridic și instituțional pentru protecția drepturilor copiilor în UE, care cuprinde, printre altele, Convenția ONU privind drepturile copilului, Convenția europeană a drepturilor omului și alte acorduri internaționale semnate de statele membre. Provocarea constă în aplicarea efectivă a acestor instrumente juridice în contextul actual, în care Europa se confruntă cu o creștere dramatică a numărului de copii migranți care au nevoie de protecție;

6. subliniază că prezentul aviz se corelează cu avizul CoR privind propunerea de reformă a sistemului de azil, adoptat în 2016 ⁽³⁾, și își reiterează apelul pentru o strategie cuprinzătoare și durabilă a UE privind migrația, care să se bazeze pe solidaritate și pe respectarea drepturilor omului, solicitând totodată măsuri menite să asigure o protecție eficientă a copiilor, cea mai vulnerabilă dintre toate categoriile de migranți;

7. consideră că această comunicare a Comisiei contribuie și completează în mod relevant noul sistem european comun de azil (SECA) și îndeamnă instituțiile UE implicate în negocierile cu privire la viitorul sistemului de azil să se asigure că drepturile copiilor sunt luate în considerare în mod clar din toate punctele de vedere;

8. salută propunerile Comisiei referitoare la anumite acțiuni-cheie, care precizează responsabilitatea UE și a statelor sale membre referitoare la protecția copiilor în contextul migrației; subliniază că protecția drepturilor copilului trebuie garantată în toate etapele procesului de migrare. Subliniază că protecția drepturilor copilului trebuie garantată în toate etapele procesului de migrare;

9. salută preocuparea Comisiei de a asigura standarde mai bune și uniforme de primire pentru copii și tineri în toate statele membre, dar subliniază că atât UE, cât și statele sale membre sunt responsabile pentru asigurarea unor condiții de primire adecvate pentru migranți la nivel local și regional;

10. subliniază că protecția copiilor în contextul migrației nu poate fi asigurată fără un parteneriat extins între toate părțile implicate: instituțiile UE, statele membre, autoritățile locale și regionale și societatea civilă. Între timp, autorităților locale și regionale le revine un rol important pentru viața cotidiană a copiilor migranți vulnerabili. În ceea ce privește coordonarea cu alți actori relevanți, lor le revine chiar un rol-cheie;

11. este preocupat de faptul că comunicarea nu a reușit să ia în considerare circumstanțele și condițiile existente la nivelul autorităților locale și regionale și subliniază că experiența acestora și situațiile de la fața locului ar trebui să fie cele care ghidează propunerile prezentate. Pentru ca noua abordare să poată fi pusă în aplicare, autoritățile locale trebuie să fie implicate din timp și pe parcursul întregului proces. UE și statele sale membre trebuie să pună la dispoziție un sistem de sprijin adecvat și adaptat la situația de la fața locului în materie de finanțare, legislație și reglementare, precum și în ce privește promovarea cunoașterii;

12. consideră că există o legătură strânsă între politica privind migrația și politica de dezvoltare. Cooperarea la nivel internațional, național, regional și local este esențială pentru atingerea în comun a obiectivelor de protecție a copiilor migranți, în conformitate cu Obiectivele de dezvoltare durabilă din cadrul Agendei 2030;

Principiul călăuzitor: interesul superior al copilului

13. consideră că principiul interesului superior al copilului, în conformitate cu dispozițiile din Convenția ONU privind drepturile copilului, trebuie să fie principiul călăuzitor al deciziilor și măsurilor de pe tot parcursul procesului de azil – inclusiv pentru acei copii care nu solicită azil. Un copil este definit ca fiind orice persoană în vârstă de până la 18 ani. Pentru a determina interesul superior al minorului, trebuie aflată părerea acestuia. În acest scop, minorul are nevoie de acces la toate informațiile relevante cu privire la drepturile sale și la procedura de azil. Aceste informații trebuie să corespundă vârstei minorului și altor circumstanțe. Toate acestea vor trebui să fie garantate prin desemnarea unui reprezentant legal al copilului sau, dacă se dovedește necesar, a unui tutore;

14. scoate în evidență lipsa unor criterii pentru identificarea și evaluarea interesului superior al copilului și, prin urmare, salută faptul că Comisia și agențiile UE pun la dispoziție orientări practice, măsuri de formare și alte instrumente menite să evalueze interesul superior al copilului;

15. consideră că vulnerabilitatea deosebită a copiilor ar trebui să fie o preocupare, motiv pentru care dosarele care implică copii ar trebui să fie tratate în mod prioritar. Fiecare copil ar trebui să beneficieze de o investigație referitoare la situația concretă a vulnerabilității sale. CoR salută orientările specifice privind standardele de funcționare și condițiile materiale de primire pentru minorii neînsoțiți, care urmează a fi elaborate de Biroul European de Sprijin pentru Azil (EASO) în 2017;

⁽³⁾ COR-2016-05807-00-00-AC și COR-2016-03267-00-00-AC.

16. consideră corectă opțiunea Comisiei de a face apel la statele membre să se asigure că persoanele care lucrează cu copii, indiferent de stadiul procedurii de azil, beneficiază de o formare corespunzătoare. În opinia Comitetului, în afară de măsuri de formare este nevoie și de finanțare și promovare a schimburilor de experiență și de bune practici;

Migranții minori au nevoie de protecție

17. este de acord că primul pas în consolidarea sprijinului acordat copiilor migranți este de a aborda motivele care stau la baza deciziei acestora de a întreprinde deplasarea periculoasă către Europa. Acest lucru presupune combaterea cu succes a sărăciei și a lipsurilor, a inegalităților privind standardele de viață, precum și soluționarea stărilor de conflict prelungite și violente. În plus, este important să se dezvolte sisteme integrate de protecție a copilului în țările terțe;

18. observă că, de-a lungul rutelor de refugiu și migrație, copiii reprezintă un grup deosebit de vulnerabil și expus riscurilor, devenind adesea victime ale unor forme extreme de violență, exploatare, trafic de ființe umane și criminalitate și de abuz fizic, psihic și sexual. Vulnerabilitatea poate fi diferită între fete și băieți: fetele sunt mai expuse la violența sexuală și bazată pe gen și expuse în mod deosebit riscului unor căsătorii forțate, în timp ce băieții sunt în pericol de a fi implicați în activități infracționale. Dimensiunea de gen trebuie, prin urmare, să fie mereu luată în considerare la planificarea, punerea în aplicare și evaluarea măsurilor de protecție a copiilor;

19. menționează că trebuie să se acorde o atenție deosebită copiilor care sosesc însoțiți de adulți, dacă relația dintre cei doi nu este clară, astfel încât să se garanteze protecția sănătății și a drepturilor copilului;

20. constată că, în ultimele luni, numărul de decese în rândul acelor refugiați și migranți care au ales ruta centrală a Mării Mediteraneene a înregistrat niveluri record, mulți dintre aceștia fiind copii. În acest context, CoR face trimitere la avizul său anterior ⁽⁴⁾ și sprijină apelul UNICEF către UE și statele sale membre de a lua măsuri de protejare a copiilor forțați să își părăsească locuințele, prin prevenirea exploatării și traficului de copii și prin consolidarea programului de protecție a copiilor din Libia;

21. subliniază importanța numirii unui ombudsman pentru protecția copilului în fiecare centru de primire în care sunt înregistrați și identificați minori, care să reprezinte punctul de contact pentru toate întrebările privind copiii și drepturile copiilor;

22. consideră că informațiile colectate trebuie să fie comparabile între statele membre și defalcate în funcție de gen. La colectarea datelor biometrice și a amprentelor digitale ar trebui să se țină seama de interesul superior al copilului, de sexul și de circumstanțele specifice ale fiecăruia. În acest scop, prezența unui ombudsman responsabil pentru protecția copilului este deosebit de importantă;

23. consideră că UE trebuie să dispună de un sistem funcțional și în conformitate cu cadrul legal pentru a evalua vârsta persoanelor. Din punctul de vedere al drepturilor copilului și al certitudinii juridice, este important ca vârsta solicitantului să fie evaluată într-un stadiu timpuriu al procesului. Salută, prin urmare, faptul că EASO urmează să își actualizeze în 2017 orientările privind evaluarea vârstei, în sensul unei mai bune alinieri a procedurii la necesitățile minorilor;

24. subliniază că trebuie îmbunătățite cooperarea, monitorizarea și toate măsurile referitoare la copii, care diferă la nivelul UE. Un număr din ce în ce mai mare de copii dispar și numai o mică parte dintre aceștia sunt regăsiți. Copii migranți dispăruți au aceleași drepturi ca orice alți copii. Pentru a face imposibilă dispariția copiilor, este nevoie de o procedură de raportare și reacție sistematică și conformă cu legislația aplicabilă cazurilor de dispariție;

25. salută planul Comisiei de a însărcina Centrul de cunoaștere privind migrația și demografia cu elaborarea unui registru de date cu informații referitoare la migrații minori;

Cazarea copiilor migranți

26. încurajează UE și statele membre să promoveze dezvoltarea unei varietăți de tipuri de cazare pentru minorii neînsoțiți. Printre acestea se numără plasarea într-o familie, centrele de cazare specializate pentru primirea minorilor sau cazarea la rude adulte. Interesul superior al copilului ar trebui să prevaleze în orice decizie luată în acest sens;

⁽⁴⁾ Proiect de aviz privind migrația pe ruta central-mediteraneeană, CIVEX-VI/023.

27. se opune oricărei forme de detenție a copiilor pe baza statutului lor de migranți. Efectele negative ale detenției asupra copiilor fac ca această opțiune să fie o opțiune utilizabilă numai în ultimă instanță și în cazuri excepționale (de exemplu atunci când viața sau sănătatea unui copil sunt puse în pericol); ea ar trebui să fie cât mai scurtă și niciodată în condiții similare celor din penitenciare. În orice caz, acest demers va trebui să fie supravegheat în toate etapele sale de către autoritatea competentă și/sau serviciile publice pentru copii responsabile. Unitățile de detenție ar trebui să corespundă necesităților minorilor, cu personal specializat în acest sens. Comitetul constată cu satisfacție că promovarea unor alternative la detenție reprezintă una dintre principalele chestiuni dezbătute în cadrul Forumului european privind drepturile copilului din 6-8 noiembrie 2017;

Dreptul copiilor la un tutore

28. observă că, la nivelul UE, sistemele de tutelă variază între statele membre, ceea ce reduce șansele unui tratament egal pentru copiii aflați în aceeași situație atunci când li se repartizează un tutore. Fiecare copil neînsoțit care intră într-o țară are dreptul la un tutore profesionist, îndreptățit – în chestiuni legale – să vorbească în numele minorului și responsabil pentru protejarea intereselor acestuia, indiferent dacă minorul solicită azil sau nu. Tutorele este o persoană importantă, revenindu-i sarcina de a asigura un climat de încredere reciprocă cu minorul și de a-l proteja de diferite tipuri de exploatare. O bună relație între minor și tutore vine în sprijinul eforturilor de integrare. În același timp, existența unui tutore poate preveni cazurile de dispariție a copiilor. Comitetul constată cu satisfacție că, în conformitate cu Comunicarea Comisiei cu privire la situația actuală a Agendei europene privind migrația, s-au înregistrat progrese rapide la nivelul UE în ceea ce privește înființarea unei rețele europene a instituțiilor de tutelă;

29. consideră că este important ca tutorii să fie formați în mod corespunzător în cadrul unei instituții sau autorități publice competente sau să aducă dovada unei calificări corespunzătoare. Ei trebuie să preia responsabilitatea numai pentru un număr limitat de copii. Tutorii trebuie să fie remunerați de statul membru pentru activitatea lor și să își poată desfășura activitatea în mod independent;

30. salută înființarea unei rețele europene de tutelă, ca platformă pentru schimbul de experiențe și elaborarea de orientări;

Integrarea în societate a copiilor și nevoia de educație

31. atrage atenția în special asupra legăturii strânse care există între condițiile de primire pentru copii și șansele lor de integrare și atrage atenția asupra necesității ca procedurile și condițiile de primire să nu frâneze sau blocheze procesul de integrare, evidențiind importanța demarării rapide a procesului de dobândire a unui statut administrativ legal;

32. consideră că integrarea timpurie a minorilor este extrem de importantă pentru a-i sprijini în trecerea lor la vârsta adultă. Integrarea minorilor în statul-gazdă reprezintă o investiție socială care contribuie la reducerea la minimum a riscului unor eventuale activități infracționale și a vulnerabilității minorilor la radicalizare. Dezvoltarea copilului poate fi încurajată prin asigurarea accesului, într-un stadiu incipient, la educație, îngrijire medicală, activități recreative și sprijin psihosocial;

33. subliniază că accesul timpuriu și eficient la sisteme formale de educație favorabile incluziunii, inclusiv îngrijirea și educația copiilor preșcolari, este una dintre cele mai importante și mai puternice modalități de integrare a copiilor, deoarece promovează competențele lingvistice, coeziunea socială și înțelegerea reciprocă;

34. subliniază că, pentru succesul eforturilor de integrare, este important să se acorde sprijin psihologic minorilor traumatizați. În plus, ar trebui oferite servicii specifice pentru acei copii care ar putea fi fost victime ale violenței sexuale sau bazate pe gen, cum ar fi facilitarea accesului la servicii de sănătate sexuală și reproductivă;

35. subliniază importanța continuării eforturilor pentru a încuraja o atitudine pozitivă față de diversitate și pentru a combate rasismul, xenofobia și, în special, campaniile de incitare la ură împotriva copiilor migranți;

36. observă că Comisia este conștientă de problemele care apar în cazul în care minorii neînsoțiți ajung la vârsta de 18 ani și nu mai sunt considerați copii, cu toate că au în continuare nevoie de protecție. Copiii trebuie să fie pregătiți pentru această fază de trecere la viața adultă prin consiliere, sprijin și posibilități de continuare a educației și formării profesionale;

37. subliniază importanța găsirii unor soluții durabile pentru a asigura normalitatea și stabilitatea pe termen lung a situației minorilor. Ar trebui luate în considerare toate abordările posibile: integrarea, returnarea, relocarea sau reunificarea cu membrii familiei. Esențial rămâne în acest sens să se evalueze – cu atenție și de la caz la caz – interesul superior al copilului;

Perspectiva europeană, națională, regională și locală

38. subliniază că autoritățile locale și regionale trebuie privite ca parteneri importanți în punerea în aplicare și realizarea strategiei UE pentru protejarea copiilor migranți; invită Comisia să ia în considerare consecințele pentru nivelul local și regional în toate propunerile sale, întrucât primirea minorilor care solicită azil are loc la nivel local, acesta fiind și nivelul la care se acordă accesul la diferitele servicii de asistență socială și la care începe, cât mai timpuriu cu putință, integrarea în societate;

39. invită Comisia ca, în comunicarea sa cu statele membre, să indice în mod clar că intenționează să se bazeze pe experiența și cunoștințele autorităților locale și regionale, care pot oferi multe exemple de bune practici și au o experiență considerabilă în ceea ce privește protecția și primirea copiilor migranți;

40. observă că existența diferitelor tipuri de finanțare și sprijin din partea UE poate facilita și contribui la protecția și integrarea copiilor migranți și îndeamnă Comisia să îmbunătățească disponibilitatea informațiilor cu privire la opțiunile de sprijin și finanțare existente pentru autoritățile locale și regionale;

41. este de acord cu Comisia că este nevoie de o monitorizare hotărâtă, coordonată și concertată a principalelor acțiuni pe termen scurt prevăzute în Comunicare, atât la nivelul UE, cât și la nivel național, regional și local și în cooperare cu societatea civilă și organizațiile internaționale. Toate aspectele relevante ale legislației UE ar trebui să fie monitorizate cu atenție, în special conformitatea cu obligațiile de respectare a drepturilor fundamentale și garanțiile privind drepturile copilului;

42. consideră că existența unui sistem coerent cu obiectivele comune pentru primirea copiilor în contextul migrației, atât la nivelul UE, cât și la nivel național, ar face posibilă punerea în aplicare într-o fază cât mai timpurie a măsurilor necesare în acest sens. Acest lucru este esențial pentru asigurarea unor oportunități de integrare rapidă a copiilor, pentru parcursul lor școlar și o bună pregătire pentru piața muncii. Pentru a se garanta că aceste obiective pot fi atinse, toate statele membre ar trebui să se sprijine reciproc și să își împartă în mod solidar responsabilitatea pentru primirea copiilor care au nevoie de protecție;

43. atrage atenția că copiii reprezintă viitorul Europei: schimbările demografice înseamnă că ponderea persoanelor în vârstă în ansamblul populației este în creștere în paralel cu sporirea cererii de forță de muncă de vârstă activă. Pentru ca societatea noastră să se dezvolte și prospere, este nevoie de mai mulți tineri. Subliniază că a oferi condiții de primire propice și măsuri adecvate de integrare pentru copiii și tinerii migranți înseamnă, apoi, condiții bune de viață și de dezvoltare personală în cadrul societății noastre. Condițiile de primire propice și măsurile adecvate de integrare sunt, prin urmare, o investiție pe termen lung pentru bunăstare, pentru democrație și drepturile omului.

Bruxelles, 11 octombrie 2017.

*Președintele
Comitetului European al Regiunilor*

Karl-Heinz LAMBERTZ

III

(Acte pregătitoare)

COMITETUL REGIUNILOR

A 125-A SESIUNE PLENARĂ, 9-11 OCTOMBRIE 2017

**Avizul Comitetului European al Regiunilor – Pachetul privind serviciile: O economie a serviciilor
avantajoasă pentru europeni**

(2018/C 054/15)

Raportor: domnul Jean-Luc VANRAES (BE-ALDE), membru al Consiliului local Uccle

Documente de referință: Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de
introducere a unui card electronic european pentru servicii și a facilităților
administrative aferente

COM(2016) 824 final

Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind cadrul
juridic și operațional al cardului electronic european pentru servicii introdus
prin Regulamentul ... [Regulamentul CES]

COM(2016) 823 final

Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind
efectuarea unui test de proporționalitate înainte de adoptarea unor noi
reglementări referitoare la profesii

COM(2016) 822 final

Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului cu privire la
punerea în aplicare a Directivei 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței
interne, care prevede o procedură de notificare pentru regimuri de autorizare și
cerințele legate de servicii, și de modificare a Directivei 2006/123/CE și a
Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 privind cooperarea administrativă prin
intermediul Sistemului de informare al pieței interne

COM(2016) 821 final

Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul
Economic și Social European și Comitetul Regiunilor privind recomandările
de reformă în domeniul reglementării serviciilor profesionale

COM(2016) 820 final

I. RECOMANDĂRI DE AMENDAMENTE

Amendamentul 1

Propunere de Directivă cu privire la punerea în aplicare a Directivei 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne, care prevede o procedură de notificare pentru regimuri de autorizare și cerințele legate de servicii, și de modificare a Directivei 2006/123/CE și a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 privind cooperarea administrativă prin intermediul Sistemului de informare al pieței interne

COM(2016) 821 final

Considerentul 7

Se modifică după cum urmează:

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Obligația de notificare stabilită prin prezenta directivă ar trebui să se aplice în cazul măsurilor de reglementare ale statelor membre, cum ar fi actele cu putere de lege și actele administrative cu caracter general sau orice alte norme obligatorii cu caracter general, inclusiv norme adoptate de către organizații profesionale pentru reglementarea colectivă a accesului la activități de servicii sau la exercitarea acestora. Pe de altă parte, obligația de notificare nu ar trebui să se aplice în cazul deciziilor individuale emise de către autoritățile naționale.	Obligația de notificare stabilită prin prezenta directivă ar trebui să se aplice în cazul măsurilor de reglementare ale statelor membre, cum ar fi actele cu putere de lege și actele administrative cu caracter general sau orice alte norme obligatorii cu caracter general, inclusiv norme adoptate de către organizații profesionale pentru reglementarea colectivă a accesului la activități de servicii sau la exercitarea acestora. Pe de altă parte, obligația de notificare nu ar trebui să se aplice în cazul deciziilor individuale emise de către autoritățile naționale. <i>Amendamentele sau modificările la proiectele de măsuri introduse de adunările legislative sau parlamentele naționale, regionale și locale în cursul procedurii parlamentare nu ar trebui să fie acoperite de obligația de notificare prevăzută de prezenta directivă. În sensul prezentei directive, obligația de notificare ar trebui considerată ca fiind îndeplinită când proiectul de măsură este implementat și în fine adoptat la sfârșitul procedurii parlamentare.</i>

Expunere de motive

Propunerea nu conține o procedură pentru amendamente sau modificări privind proiectele de măsuri introduse de adunările legislative.

Amendamentul 2

Propunere de Directivă cu privire la punerea în aplicare a Directivei 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne, care prevede o procedură de notificare pentru regimuri de autorizare și cerințele legate de servicii, și de modificare a Directivei 2006/123/CE și a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 privind cooperarea administrativă prin intermediul Sistemului de informare al pieței interne

COM(2016) 821 final

Considerentul 15

Se elimină punctul.

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<i>Nerespectarea obligației de notificare a proiectelor de măsuri cu cel puțin trei luni înainte de adoptarea lor și/ sau de abținere de la adoptarea măsurii notificate în perioada menționată mai sus și, după caz, în cursul celor trei luni care urmează primirii unei alerte, ar trebui să fie considerată drept o eroare procedurală materială gravă în ceea ce privește efectele acesteia asupra persoanelor.</i>	

Expunere de motive

Consecința propunerii Comisiei este faptul că proiectele de măsuri care nu au fost notificate nu vor fi aplicabile. Acest lucru va avea consecințe grave asupra aplicării măsurilor la nivel local și regional, dat fiind că domeniul de aplicare al directivei privind serviciile este foarte larg și uneori încă în evoluție în jurisprudența CEJ.

Amendamentul 3

Propunere de Directivă cu privire la punerea în aplicare a Directivei 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne, care prevede o procedură de notificare pentru regimuri de autorizare și cerințele legate de servicii, și de modificare a Directivei 2006/123/CE și a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 privind cooperarea administrativă prin intermediul Sistemului de informare al pieței interne

COM(2016) 821 final

Articolul 3 alineatul (2)

Se modifică după cum urmează:

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
(1) Statele membre notifică Comisiei orice proiecte de măsuri care introduc cerințe sau regimuri de autorizare noi conform articolului 4 sau modifică astfel de cerințe sau regimuri de autorizare existente. (2) În cazul în care un stat membru modifică un proiect de măsură notificat în sensul extinderii semnificative a domeniului de aplicare, a cuprinsului acestuia, al scurtării calendarului prevăzut inițial pentru punerea în aplicare ori al adăugării de cerințe sau regimuri de autorizare ori al sporirii regimului restrictiv al acestor măsuri sau regimuri de autorizare pentru stabilire sau prestarea de servicii la nivel transfrontalier, acesta notifică din nou proiectul de măsură modificat notificat anterior la alineatul (1), prezentând inclusiv o explicație cu privire la obiectivul și cuprinsul modificărilor. Într-o astfel de situație, notificarea anterioară se consideră a fi retrasă. (3) Proiectele de măsuri la care se face referire în alineatele (1) și (2) se aduc la cunoștința Comisiei cu cel puțin trei luni înainte de adoptarea acestora.	(1) Statele membre notifică Comisiei orice proiecte de măsuri care introduc cerințe sau regimuri de autorizare noi conform articolului 4 sau modifică astfel de cerințe sau regimuri de autorizare existente. (2) a) În cazul în care un stat membru modifică un proiect de măsură notificat în sensul extinderii semnificative a domeniului de aplicare, a cuprinsului acestuia, al scurtării calendarului prevăzut inițial pentru punerea în aplicare ori al adăugării de cerințe sau regimuri de autorizare ori al sporirii regimului restrictiv al acestor măsuri sau regimuri de autorizare pentru stabilire sau prestarea de servicii la nivel transfrontalier, acesta notifică din nou proiectul de măsură modificat notificat anterior la alineatul (1), prezentând inclusiv o explicație cu privire la obiectivul și cuprinsul modificărilor. Într-o astfel de situație, notificarea anterioară se consideră a fi retrasă. b) <i>Statele membre nu sunt obligate să notifice modificările efectuate în cursul procedurii parlamentare la un proiect de măsuri care a fost deja notificat. Cu toate acestea, statele membre notifică proiectul de măsură care conține aceste modificări Comisiei, odată ce acesta el fost adoptat.</i> (3) Proiectele de măsuri la care se face referire în alineatele (1) și (2) se aduc la cunoștința Comisiei cu cel puțin trei luni înainte de adoptarea acestora.

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
(4) Încălcarea uneia dintre obligațiile prevăzute la articolul 3 alineatele (1), (2) și (3) sau la articolul 6 alineatul (2) constituie o eroare procedurală materială gravă în ceea ce privește efectele acesteia asupra persoanelor. (5) Statele membre prezintă, în cadrul oricărei notificări, informații prin care să demonstreze conformitatea regimului de autorizare sau a cerinței notificate cu Directiva 2006/123/CE. Informațiile respective identifică motivul imperativ de interes general urmărit și prezintă motivele pentru care regimul de autorizare sau cerința notificată este nediscriminatoriu (nediscriminatorie) pe criterii de naționalitate sau reședință, precum și motivul pentru care acesta (aceasta) este proporțional(ă). Informațiile respective includ o evaluare care să demonstreze faptul că nu există mijloace mai puțin restrictive, precum și dovezi care să susțină argumentele enunțate de către statul membru care a transmis notificarea. (6) În notificarea sa, statul membru în cauză comunică totodată textul dispoziției legislative sau de reglementare care stă la baza proiectului de măsură notificat. (7) Statele membre în cauză comunică măsura adoptată în decurs de două săptămâni de la adoptarea sa. (8) În scopul aplicării procedurii de notificare instituite prin prezenta directivă și pentru a asigura schimbul de informații dintre statul membru care a transmis notificarea, alte state membre și Comisie, se utilizează Sistemul de informare al pieței interne prevăzut în Regulamentul (UE) nr. 1024/2012.	(4) Încălcarea uneia dintre obligațiile prevăzute la articolul 3 alineatele (1), (2) și (3) sau la articolul 6 alineatul (2) constituie o eroare procedurală materială gravă în ceea ce privește efectele acesteia asupra persoanelor. (5) Statele membre prezintă, în cadrul oricărei notificări, informații prin care să demonstreze conformitatea regimului de autorizare sau a cerinței notificate cu Directiva 2006/123/CE. Informațiile respective identifică motivul imperativ de interes general urmărit și prezintă motivele pentru care regimul de autorizare sau cerința notificată este nediscriminatoriu (nediscriminatorie) pe criterii de naționalitate sau reședință, precum și motivul pentru care acesta (aceasta) este proporțional(ă). Informațiile respective includ o evaluare care să demonstreze faptul că nu există mijloace mai puțin restrictive, precum și dovezi care să susțină argumentele enunțate de către statul membru care a transmis notificarea. (6) În notificarea sa, statul membru în cauză comunică totodată textul dispoziției legislative sau de reglementare care stă la baza proiectului de măsură notificat. (7) Statele membre în cauză comunică măsura adoptată în decurs de două săptămâni de la adoptarea sa. (8) În scopul aplicării procedurii de notificare instituite prin prezenta directivă și pentru a asigura schimbul de informații dintre statul membru care a transmis notificarea, alte state membre și Comisie, se utilizează Sistemul de informare al pieței interne prevăzut în Regulamentul (UE) nr. 1024/2012.

Expunere de motive

Propunerea nu conține o procedură pentru amendamente sau modificări privind proiectele de măsuri introduse de adunările legislative.

Amendamentul 4

Propunere de Directivă cu privire la punerea în aplicare a Directivei 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne, care prevede o procedură de notificare pentru regimuri de autorizare și cerințele legate de servicii, și de modificare a Directivei 2006/123/CE și a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 privind cooperarea administrativă prin intermediul Sistemului de informare al pieței interne

COM(2016) 821 final

Articolul 3 alineatul (4)

Se elimină punctul.

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<i>Încălcarea uneia dintre obligațiile prevăzute la articolul 3 alineatele (1), (2) și (3) sau la articolul 6 alineatul (2) constituie o eroare procedurală materială gravă în ceea ce privește efectele acesteia asupra persoanelor.</i>	

Expunere de motive

Consecința propunerii Comisiei este faptul că proiectele de măsuri care nu au fost notificate nu vor fi aplicabile. Acest lucru va avea consecințe grave asupra aplicării măsurilor la nivel local și regional, dat fiind că domeniul de aplicare al directivei privind serviciile este foarte larg și uneori încă în evoluție în jurisprudența CEJ.

Sanțiunile propuse ar conduce la un nivel foarte ridicat de insecuritate juridică, prin faptul că până și proiectele neproblematică din punct de vedere al conținutului și aflate într-o evidentă conformitate cu dreptul UE riscă să nu poată fi puse în aplicare la cele mai mici încălcări formale ale procedurii de notificare.

Amendamentul 5

Propunere de Directivă cu privire la punerea în aplicare a Directivei 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne, care prevede o procedură de notificare pentru regimuri de autorizare și cerințele legate de servicii, și de modificare a Directivei 2006/123/CE și a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 privind cooperarea administrativă prin intermediul Sistemului de informare al pieței interne

COM(2016) 821 final

Articolul 3 alineatul (8)

Se adaugă un articol nou, după articolul 3 alineatul (8):

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	<i>Articolul 3 alineatul (3) nu se aplică în cazul în care un stat membru este obligat să adopte măsuri pentru introducerea unor noi regimuri de autorizare sau cerințe sau să modifice regimurile de autorizare existente într-un interval de timp foarte scurt din motive de urgență determinate de circumstanțe grave și imprevizibile legate de protecția ordinii publice, de securitatea publică, de sănătatea publică sau de protecția mediului.</i>

Expunere de motive

Motivele sunt evidente.

Amendamentul 6

Propunere de Directivă cu privire la punerea în aplicare a Directivei 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne, care prevede o procedură de notificare pentru regimuri de autorizare și cerințele legate de servicii, și de modificare a Directivei 2006/123/CE și a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 privind cooperarea administrativă prin intermediul Sistemului de informare al pieței interne

COM(2016) 821 final

Articolul 5 alineatul (2)

Se modifică după cum urmează:

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
De la data la care Comisia informează statul membru care a transmis notificarea cu privire la caracterul complet al notificării primite, va avea loc o consultare de maximum trei luni între statul membru care a transmis notificarea, alte state membre și Comisie.	De la data la care Comisia informează statul membru care a transmis notificarea cu privire la caracterul complet al notificării primite, va avea loc o consultare de maximum trei luni între statul membru care a transmis notificarea, alte state membre și Comisie. Consultarea nu trebuie să împiedice statul membru notificator să adopte dispozițiile respective, care, însă, nu pot fi executate înainte de sfârșitul perioadei de consultare.

Expunere de motive

Perioada propusă este prea rigidă. Ea ar putea cauza întârzieri nejustificate ale procesului. Prin urmare, statele membre ar trebui să fie libere să adopte respectivele măsuri, cu condiția amânării punerii în practică până la sfârșitul perioadei de consultare.

Amendamentul 7

Propunere de Directivă cu privire la punerea în aplicare a Directivei 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne, care prevede o procedură de notificare pentru regimuri de autorizare și cerințele legate de servicii, și de modificare a Directivei 2006/123/CE și a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 privind cooperarea administrativă prin intermediul Sistemului de informare al pieței interne

COM(2016) 821 final

Articolul 6**Alertă**

Se modifică după cum urmează:

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
(1) Înainte de încheierea perioadei de consultare prevăzute la articolul 5 alineatul (2), Comisia poate alerta statul membru care a transmis notificarea cu privire la preocupările sale în legătură cu compatibilitatea proiectului de măsură notificat cu Directiva 2006/123/CE și la intenția sa de a adopta decizia menționată la articolul 7.	(1) Înainte de încheierea perioadei de consultare prevăzute la articolul 5 alineatul (2), Comisia poate alerta statul membru care a transmis notificarea cu privire la preocupările sale în legătură cu compatibilitatea proiectului de măsură notificat cu Directiva 2006/123/CE și la intenția sa de a adopta recomandarea menționată la articolul 7. Această notificare de alertă va indica motivele de preocupare ale Comisiei și, dacă este cazul, orice modificare adusă proiectului de măsură notificat, pe care Comisia le consideră necesare pentru soluționarea acestor preocupări într-un mod satisfăcător.

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
(2) La primirea unei astfel de alerte, statul membru care a transmis notificarea nu adoptă proiectul de măsură pentru o perioadă de trei luni de la încheierea perioadei de consultare.	(2) La primirea unei astfel de alerte, Comisia se angajează pentru o perioadă de trei luni într-un dialog cu organismele competente relevante, inclusiv la nivel regional și local.. O alertă transmisă de Comisie către un stat membru nu îl va împiedica pe acesta din urmă să adopte proiectul de act legislativ în cauză, care, însă, nu poate fi pus în aplicare înainte de sfârșitul perioadei de consultare.

Expunere de motive

Pentru a se asigura că autoritățile competente din statul membru sunt informate pe deplin cu privire la preocupările Comisiei și la motivele acestora, precum și pentru a garanta că acestea vor fi discutate în timp util și într-un mod hotărât cu organismele competente din statele membre.

Amendamentul 8

Propunere de Directivă cu privire la punerea în aplicare a Directivei 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne, care prevede o procedură de notificare pentru regimuri de autorizare și cerințele legate de servicii, și de modificare a Directivei 2006/123/CE și a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 privind cooperarea administrativă prin intermediul Sistemului de informare al pieței interne

COM(2016) 821 final

Articolul 7

Decizie

Se modifică după cum urmează:

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Articolul 7 Decizie În cazul în care Comisia a emis o alertă conform articolului 6 alineatul (1), aceasta poate adopta, în termen de trei luni de la data încheierii perioadei de consultare prevăzute la articolul 5 alineatul (2), o decizie prin care constată faptul că proiectul de măsură este incompatibil cu Directiva 2006/123/CE și solicită statului membru să nu adopte proiectul de măsură în cauză sau, dacă această măsură a fost adoptată cu încălcarea articolului 3 alineatul (3) sau a articolului 6 alineatul (2), să o abroge.	Articolul 7 Recomandare În cazul în care Comisia a emis o alertă conform articolului 6 alineatul (1), aceasta poate adopta, în termen de trei luni de la data încheierii perioadei de consultare prevăzute la articolul 5 alineatul (2), o Recomandare cu caracter neobligatoriu prin care constată faptul că proiectul de măsură este incompatibil cu Directiva 2006/123/CE și informează statul membru în cauză cu privire la intenția sa ca, în cazul în care măsurile ar fi adoptate, să introducă o acțiune în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene prin care se contestă compatibilitatea măsurii cu Directiva 2006/123/CE.

Expunere de motive

Propunerea de decizie prezentată de Comisie este inacceptabilă în această formă, întrucât ar restricționa în mod nejustificat libertatea legiuitorilor de la nivel național și regional. O recomandare fără caracter obligatoriu, prin care se notifică intenția Comisiei de a contesta legalitatea măsurii în cauză în cazul adoptării acesteia, ar putea, în contextul celorlalte dispoziții ale proiectului de legislație, să reprezinte o procedură de notificare îmbunătățită, mai eficientă, prin care s-ar respecta, în același timp, prerogativele legiuitorilor de la nivel național și regional.

Amendamentul 9

Propunerea de directivă privind efectuarea unui test de proporționalitate înainte de adoptarea unor noi reglementări referitoare la profesii

COM(2016) 822 final/1

Considerentul 9

Se modifică după cum urmează:

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Sarcina de a dovedi caracterul justificat și proporționalitatea revine statelor membre. Motivele invocate de un stat membru pentru reglementare trebuie, așadar, să fie însoțite de o analiză a caracterului oportun și a proporționalității măsurii adoptate de statul în cauză, precum și de dovezi specifice care să permită susținerea argumentării sale.	Sarcina de a dovedi caracterul justificat și proporționalitatea revine statelor membre. Motivele invocate de un stat membru pentru reglementare trebuie, așadar, să fie însoțite de o analiză a caracterului oportun și a proporționalității măsurii adoptate efectuată de autoritățile competente din statul în cauză, precum și de dovezi specifice care să permită susținerea argumentării sale.

Expunere de motive

Această cerință cauzează eforturi administrative disproporționate față de rezultatele scontate.

Amendamentul 10

Propunerea de directivă privind efectuarea unui test de proporționalitate înainte de adoptarea unor noi reglementări referitoare la profesii

COM(2016) 822 final/1

Considerentul 12

Se introduce un considerent nou după considerentul 12

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	Considerent nou <i>Este la latitudinea autorităților publice relevante din statele membre să evalueze proporționalitatea unei măsuri, pe baza criteriilor stabilite în directivă. Aceste evaluări individuale ar putea duce în mod normal la rezultate diferite în state membre diferite.</i>

Expunere de motive

Motivele sunt evidente.

Amendamentul 11

Propunerea de directivă privind efectuarea unui test de proporționalitate înainte de adoptarea unor noi reglementări referitoare la profesii

COM(2016) 822 final/1

Considerentul 18

Se modifică după cum urmează:

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Impactul economic al măsurii, inclusiv o analiză costuri/beneficii , în special în ceea ce privește gradul de concurență de pe piață și calitatea serviciilor prestate, precum și impactul asupra dreptului la muncă și asupra liberei circulații a persoanelor și a serviciilor în cadrul Uniunii ar trebui să fie luate în considerare în mod corespunzător de către autoritățile competente. Pe baza acestei analize, statele membre ar trebui să examineze, în special, dacă domeniul de aplicare al restricției privind accesul la profesiile reglementate sau al restricției privind exercitarea acestora în cadrul Uniunii este proporțional cu importanța obiectivelor urmărite și cu beneficiile preconizate.	Impactul economic al măsurii, în special în ceea ce privește gradul de concurență de pe piață și calitatea serviciilor prestate, impactul din perspectiva coeziunii teritoriale , precum și impactul asupra dreptului la muncă și asupra liberei circulații a persoanelor și a serviciilor în cadrul Uniunii ar trebui să fie luate în considerare în mod corespunzător de către autoritățile competente. Pe baza acestei analize, autoritățile publice competente din statele membre ar trebui să examineze, în special, dacă domeniul de aplicare al restricției privind accesul la profesiile reglementate sau al restricției privind exercitarea acestora în cadrul Uniunii este proporțional cu importanța obiectivelor urmărite și cu beneficiile preconizate.

Expunere de motive

Motivele sunt evidente.

Amendamentul 12

Propunerea de directivă privind efectuarea unui test de proporționalitate înainte de adoptarea unor noi reglementări referitoare la profesii

COM(2016) 822 final/1

Considerentul 21

Se modifică după cum urmează:

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Este esențial pentru funcționarea corespunzătoare a pieței interne să se asigure că statele membre furnizează informații cetățenilor, asociațiilor reprezentative sau altor părți interesate relevante înainte de a introduce măsuri noi, de natură să restricționeze accesul la profesiile reglementate sau exercitarea acestora și că statele membre le oferă acestora posibilitatea de a-și face cunoscute punctele de vedere.	Este esențial pentru funcționarea corespunzătoare a pieței interne să se asigure că autoritățile publice competente din statele membre furnizează informații cetățenilor, autorităților locale și regionale, partenerilor sociali , asociațiilor reprezentative sau altor părți interesate relevante înainte de a introduce măsuri noi, de natură să restricționeze accesul la profesiile reglementate sau exercitarea acestora și că statele membre le oferă acestora posibilitatea de a-și face cunoscute punctele de vedere.

Expunere de motive

Motivele sunt evidente.

Amendamentul 13

Propunerea de directivă privind efectuarea unui test de proporționalitate înainte de adoptarea unor noi reglementări referitoare la profesii

COM(2016) 822 final

Articolul 6**Proporționalitate**

Se modifică după cum urmează:

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
(1) Înainte de a introduce noi dispoziții legislative, de reglementare sau administrative care restricționează accesul la profesiile reglementate sau exercitarea acestora sau înainte de a modifica dispozițiile existente, statele membre evaluează în ce măsură aceste dispoziții sunt necesare și adecvate pentru a garanta atingerea obiectivului urmărit și dacă acestea nu depășesc ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului respectiv. (2) Atunci când evaluează necesitatea și proporționalitatea dispozițiilor, autoritățile competente relevante iau în considerare, în special: (a) natura riscurilor legate de obiectivele de interes public urmărite, în special riscurile pentru consumatori, profesioniști și părți terțe; (b) caracterul adecvat al dispoziției, și anume în ceea ce privește aptitudinea sa de a atinge obiectivul urmărit și dacă dispoziția răspunde cu adevărat nevoii de a realiza acest obiectiv în mod coerent și sistematic și, prin urmare, abordează riscurile identificate în același mod ca în activități comparabile; (c) necesitatea dispoziției în cauză, în special dacă normele în vigoare, de o natură mai generală sau specifică, cum ar fi legislația din domeniul siguranței produselor sau legislația în materie de protecție a consumatorilor, sunt insuficiente pentru a proteja obiectivul urmărit; (d) legătura dintre sfera de cuprindere a activităților pe care le implică o profesie sau care sunt rezervate acesteia și calificarea profesională necesară; (e) legătura dintre complexitatea sarcinilor și necesitatea deținerii anumitor calificări profesionale specifice, în special în ceea ce privește nivelul, natura și durata formării profesionale sau experiența necesară, precum și existența unor căi diferite de obținere a calificării profesionale;	(1) Înainte de a introduce noi dispoziții legislative, de reglementare sau administrative care restricționează accesul la profesiile reglementate sau exercitarea acestora sau înainte de a modifica dispozițiile existente, statele membre evaluează în ce măsură aceste dispoziții sunt necesare și adecvate pentru a garanta atingerea obiectivului urmărit și dacă acestea nu depășesc ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului respectiv. (2) Atunci când evaluează necesitatea și proporționalitatea dispozițiilor, autoritățile competente relevante iau în considerare, în special: (a) natura riscurilor legate de obiectivele de interes public urmărite, în special riscurile pentru beneficiarii serviciilor, printre care consumatorii și alți beneficiari neprofesioniști, profesioniști, partenerii sociali, autoritățile locale și regionale sau părți terțe; (b) caracterul adecvat al dispoziției, și anume în ceea ce privește aptitudinea sa de a atinge obiectivul urmărit și dacă dispoziția răspunde cu adevărat nevoii de a realiza acest obiectiv în mod coerent și sistematic și, prin urmare, abordează riscurile identificate în același mod ca în activități comparabile; (c) necesitatea dispoziției în cauză, în special dacă normele în vigoare, de o natură mai generală sau specifică, cum ar fi legislația din domeniul siguranței produselor sau legislația în materie de protecție a consumatorilor, sunt insuficiente pentru a proteja obiectivul urmărit; (d) legătura dintre sfera de cuprindere a activităților pe care le implică o profesie sau care sunt rezervate acesteia și calificarea profesională necesară; (e) legătura dintre complexitatea sarcinilor și necesitatea deținerii anumitor calificări profesionale specifice, în special în ceea ce privește nivelul, natura și durata formării profesionale sau experiența necesară, precum și existența unor căi diferite de obținere a calificării profesionale;

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
(f) sfera de cuprindere a activităților profesionale rezervate deținătorilor unei anumite calificări profesionale, și anume dacă activitățile rezervate anumitor profesii pot fi sau nu pot fi partajate cu alte profesii, și din ce motiv; (g) gradul de autonomie în exercitarea unei profesii reglementate și impactul modalităților de organizare și supraveghere asupra atingerii obiectivului urmărit, în special în cazul în care activitățile referitoare la o profesie reglementată se desfășoară sub controlul și responsabilitatea unui profesionist calificat corespunzător; (h) evoluțiile științifice și tehnologice care pot reduce asimetria dintre profesioniști și consumatori la nivelul informațiilor; (i) impactul economic al măsurii, în special în ceea ce privește gradul de concurență de pe piață și calitatea serviciilor prestate, precum și impactul asupra liberei circulații a persoanelor și a serviciilor în cadrul Uniunii; (j) posibilitatea de a utiliza mijloace mai puțin restrictive pentru atingerea obiectivului de interes public; (k) efectul cumulativ al restricțiilor în ceea ce privește atât accesul la profesie, cât și exercitarea acesteia, și în special modul în care fiecare dintre cerințele respective contribuie la atingerea aceluiasi obiectiv de interes public și dacă este necesară în acest sens. (3) În sensul alineatului (2) litera (j), în cazul în care măsurile se justifică din motive de protecție a consumatorilor și în cazul în care riscurile identificate sunt limitate la relația dintre profesionist și consumator, fără a afecta în mod negativ părțile terțe, autoritățile competente relevante evaluează în special dacă obiectivul poate fi atins printr-un titlu profesional protejat, fără rezervarea activităților. (4) În sensul alineatului (2) litera (k), autoritățile competente relevante evaluează în special efectul cumulativ al impunerii uneia dintre următoarele cerințe: (a) activități rezervate, care există în paralel cu un titlu profesional protejat;	(f) sfera de cuprindere a activităților profesionale rezervate deținătorilor unei anumite calificări profesionale, și anume dacă activitățile rezervate anumitor profesii pot fi sau nu pot fi partajate cu alte profesii, și din ce motiv; (g) gradul de autonomie în exercitarea unei profesii reglementate și impactul modalităților de organizare și supraveghere asupra atingerii obiectivului urmărit, în special în cazul în care activitățile referitoare la o profesie reglementată se desfășoară sub controlul și responsabilitatea unui profesionist calificat corespunzător; (h) evoluțiile științifice și tehnologice care pot reduce asimetria dintre profesioniști și consumatori la nivelul informațiilor; (i) impactul economic și social al măsurii, în special în ceea ce privește gradul de concurență de pe piață și calitatea serviciilor prestate, precum și impactul asupra liberei circulații a persoanelor și a serviciilor în cadrul Uniunii; (j) posibilitatea de a utiliza mijloace mai puțin restrictive pentru atingerea obiectivului de interes public; (k) efectul cumulativ al restricțiilor în ceea ce privește accesul la profesie și exercitarea acesteia. Atunci când evaluează necesitatea și proporționalitatea dispozițiilor, autoritățile competente aplică criteriile de la alineatul (2), de la litera (a) până la litera (k), într-un mod chibzuit, având în vedere circumstanțele speciale ale cazului individual. În cazul în care consideră că un anumit criteriu nu este relevant, îl pot exclude din evaluare, prezentând, însă, o justificare pentru această decizie. (3) În sensul alineatului (2) litera (j), în cazul în care măsurile se justifică din motive de protecție a consumatorilor și în cazul în care riscurile identificate sunt limitate la relația dintre profesionist și consumator, fără a afecta în mod negativ părțile terțe, autoritățile competente relevante evaluează în special dacă obiectivul poate fi atins printr-un titlu profesional protejat, fără rezervarea activităților. (4) În sensul alineatului (2) litera (k), autoritățile competente relevante evaluează în special efectul cumulativ al impunerii uneia dintre următoarele cerințe: (a) activități rezervate, care există în paralel cu un titlu profesional protejat;

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
(b) cerințe privind dezvoltarea profesională continuă;	(b) norme referitoare la organizarea profesiei, la etica profesională și la supraveghere;
(c) norme referitoare la organizarea profesiei, la etica profesională și la supraveghere;	(c) apartenența obligatorie la o anumită asociație profesională, înregistrarea sau regimurile de autorizare, în special în cazul în care aceste cerințe presupun deținerea unei calificări profesionale specifice;
(d) apartenența obligatorie la o anumită asociație profesională, înregistrarea sau regimurile de autorizare, în special în cazul în care aceste cerințe presupun deținerea unei calificări profesionale specifice;	(d) restricții cantitative, în special cerințele care limitează numărul de autorizații pentru exercitarea unei profesii sau care stabilesc un număr minim sau maxim de salariați, de cadre de conducere sau de reprezentanți care dețin anumite calificări profesionale;
(e) restricții cantitative, în special cerințele care limitează numărul de autorizații pentru exercitarea unei profesii sau care stabilesc un număr minim sau maxim de salariați, de cadre de conducere sau de reprezentanți care dețin anumite calificări profesionale;	(e) cerințe privind o formă juridică specifică sau cerințe care se referă la deținerea de capital sau la conducerea unei societăți, în măsura în care aceste cerințe sunt legate în mod direct de exercitarea profesiei reglementate;
(f) cerințe privind o formă juridică specifică sau cerințe care se referă la deținerea de capital sau la conducerea unei societăți, în măsura în care aceste cerințe sunt legate în mod direct de exercitarea profesiei reglementate;	(f) restricții teritoriale, în special în cazul în care profesia este reglementată în mod diferit în anumite părți din teritoriul unui stat membru;
(g) restricții teritoriale, în special în cazul în care profesia este reglementată în mod diferit în anumite părți din teritoriul unui stat membru;	(g) cerințe care restricționează exercitarea în comun sau în parteneriat a unei profesii reglementate, precum și normele în materie de incompatibilitate;
(h) cerințe care restricționează exercitarea în comun sau în parteneriat a unei profesii reglementate, precum și normele în materie de incompatibilitate;	(h) cerințe privind asigurarea sau alte mijloace de protecție personală sau colectivă în ceea ce privește răspunderea civilă profesională;
(i) cerințe privind asigurarea sau alte mijloace de protecție personală sau colectivă în ceea ce privește răspunderea civilă profesională;	(i) cerințe privind cunoștințele lingvistice, în măsura în care acestea sunt necesare pentru a exercita profesia.
(j) cerințe privind cunoștințele lingvistice, în măsura în care acestea sunt necesare pentru a exercita profesia.	

Expunere de motive

Catalogul de criterii prevăzute la articolul 6 ar trebui să fie considerat ca având un caracter indicativ, dat fiind că nu toate criteriile vor fi aplicabile sau vor avea aceeași importanță pentru fiecare caz în parte, în condițiile în care o abordare nediferențiată ar fi excesivă și împovărătoare pentru autoritățile competente din statele membre.

II. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Importanța și caracterul urgent al finalizării pieței unice în domeniul serviciilor

1. subliniază importanța pieței unice pentru stimularea creșterii economice, creșterea investițiilor, îmbunătățirea nivelului de viață și crearea de locuri de muncă în regiunile și orașele de pe întreg teritoriul UE;

2. subliniază caracterul urgent al finalizării pieței unice pentru bunuri și servicii, astfel cum este prevăzut în Strategia privind piața unică și subliniază că multe dintre cele mai importante obstacole economice rămase se întâlnesc în domeniului serviciilor;

3. subliniază faptul că serviciile reprezintă o componentă majoră a economiei europene, reprezentând aproximativ 70 % din PIB și din numărul de locuri de muncă; subliniază, cu toate acestea, că sectorul serviciilor din UE este caracterizat de o creștere lentă a productivității și o concurență slabă, care îi frânează potențialul; subliniază faptul că obstacolele aflate în calea prestării de servicii transfrontaliere cauzate de norme și proceduri naționale divergente ar oferi prestatorilor de servicii și consumatorilor mai multe oportunități de a beneficia pe deplin de potențialul pieței interne; prin urmare, solicită Comisiei Europene și statelor membre să continue să adopte măsuri care să crească competitivitatea sectorului serviciilor, să intensifice concurența între întreprinderi și să elimine obstacolele juridice și procedurale din calea furnizării transfrontaliere de servicii;

4. subliniază faptul că serviciile reprezintă un important element intermediar pentru economie și că existența unor servicii competitive, în special cele desinate întreprinderilor, sunt cruciale pentru productivitatea și competitivitatea din punct de vedere al costurilor în alte sectoare, cum ar fi industria prelucrătoare, vitale pentru economia locală și regională;

5. subliniază că, la zece ani de la adoptarea sa, potențialul Directivei privind serviciile de a îmbunătăți libera circulație a serviciilor nu a fost încă pe deplin valorificat și că furnizorii din diferite sectoare de servicii se confruntă încă cu numeroase obstacole atunci când doresc să se stabilească în alt stat membru sau să presteze servicii transfrontaliere pe bază temporară; solicită Comisiei și statelor membre să adopte în continuare măsuri care să elimine aceste obstacole; ia act de faptul că estimările arată că abordarea barierelor aflate în calea schimburilor comerciale și a investițiilor transfrontaliere de servicii plecând de la cadrul prevăzut de Directiva privind serviciile poate genera o creștere suplimentară a PIB-ului în UE de 1,7 %;

6. salută preocuparea Comisiei de a reduce obstacolele birocratice nejustificate din calea liberei circulații a serviciilor și consideră că propunerile pot contribui la crearea unei piețe unice reale în materie de servicii, ceea ce ar stimula creșterea economică, investițiile și ocuparea forței de muncă în regiunile și orașele Europei; subliniază, totuși, necesitatea respectării principiului proporționalității și subsidiarității în punerea în aplicare a pachetului privind serviciile;

7. scoate în evidență conexiunile existente între diferitele componente ale pachetului și necesitatea de a le considera ca făcând parte dintr-un ansamblu integrat și de a evalua temeinicia propunerilor individuale din acest punct de vedere;

8. consideră că propunerea privind procedura de notificare ar trebui, cel mai probabil, să fie modificată în lumina hotărârii Curții de Justiție a Comunităților Europene în cauza C-320/16 Uber France SAS, pentru care avocatul general a emis un aviz preliminar la 4 iulie 2017, în care se precizează că „statele membre pot interzice și pedepsi exercitarea ilegală a unei activități de transport precum Uberpop, fără a fi necesar să notifice în prealabil Comisiei proiectul de lege”;

Cardul electronic pentru servicii

9. subliniază că Directiva privind serviciile impune statelor membre să reducă obstacolele administrative cu care se confruntă prestatorii de servicii care desfășoară activități transfrontaliere, dar consideră că nu a fost pe deplin eficientă în această privință;

10. salută noul card electronic pentru servicii, considerându-l o contribuție utilă la promovarea mobilității furnizorilor de servicii, dar solicită clarificări cu privire la măsura în care noul card electronic pentru servicii se aplică și sistemului existent de informare al pieței interne (IMI) și cardului profesional european; consideră că cardul electronic poate contribui la reducerea complexității administrative și a costurilor pentru prestatorii de servicii transfrontaliere la îndeplinirea formalităților administrative; IMM-urile, care sunt coloana vertebrală a economiilor locale și regionale, sunt cele mai influențate, în condițiile în care ele sunt cele mai afectate de complexitatea administrativă atunci când își desfășoară activitatea la nivel transfrontalier;

11. se opune abordării bazate pe transferul responsabilității principale privind procedura către autoritățile statului membru de origine în măsura în care este în contradicție cu principiul statului membru gazdă care stă la baza Directivei privind serviciile. Într-adevăr, cardul electronic pentru servicii nu ar trebui să împiedice sau să îngreuneze controalele pe care autoritățile publice relevante din statul membru gazdă trebuie să le efectueze asupra activităților economice desfășurate pe teritoriul său. Propunerea privind cardul electronic pentru servicii prezentată de Comisie ar permite furnizorilor de servicii să trateze exclusiv cu statul membru de origine ca intermediar și să fie armonizat schimbul de date pe baza principiului „țării de origine”;

12. își pune întrebări cu privire la impactul acestei propuneri de card electronic european pentru servicii asupra cărților de identitate sociale sectoriale existente emise la inițiativa autorităților naționale sau a partenerilor sociali;
13. menționează că propunerea nu precizează care sunt elementele pe care statul membru de origine ar trebui să le evalueze pentru a declara că un prestator de servicii este stabilit în mod legal pe teritoriul său, în timp ce Directiva 2014/67/UE precizează elementele de fapt pentru a stabili dacă o întreprindere desfășoară cu adevărat activități semnificative în statul membru în cauză;
14. amintește, în acest context, că eliberarea formularelor portabile A1 în legătură cu detașarea lucrătorilor a evidențiat deja potențialele pericole legate de o dependență exclusivă de statul membru de origine pentru validarea datelor privind prestatorii de servicii externi, în special în cazul falșilor lucrători independenți. În acest sens, evaluarea impactului care însoțește propunerea de modificare a Directivei 96/71/CE privind detașarea lucrătorilor arată: „Exactitatea informațiilor conținute în documentele PD A1 nu poate fi garantată din cauza lipsei controalelor oficiale ale autorităților din țările de origine, printre alte aspecte.”⁽¹⁾;
15. menționează că anumite caracteristici ale cardului electronic european pentru servicii, cum ar fi principiul „o singură dată” pentru transmiterea informațiilor, perioada sa de valabilitate nedeterminată, obligația statelor membre de a utiliza informațiile conținute în cardul electronic pentru servicii fără posibilitatea de a solicita, ulterior, dovada valabilității informațiilor furnizate, precum și procedurile de revocare restrictive, care pot necesita o hotărâre judecătorească definitivă, ar putea împiedica controlul de conformitate cu legislațiile naționale și respectarea drepturilor lucrătorilor și consumatorilor;
16. constată că cardul electronic european pentru servicii ar trebui să includă informații cu privire la asigurări. Or, durata de valabilitate limitată a cardului lasă să se înțeleagă că informațiile vor trebui furnizate doar o singură dată, ceea ce ar putea dăuna eficacității inspecțiilor și controalelor efectuate în statele membre gazdă;
17. subliniază faptul că cardul electronic pentru servicii ar putea fi disponibil atât pentru prestatorii de servicii care furnizează temporar servicii transfrontaliere, cât și pentru cei care furnizează servicii după înființarea unei sucursale, agenții sau reprezentanțe în alt stat membru;
18. consideră că este important ca statele membre să fie obligate să pună la dispoziție cardurile pentru servicii, dar ca utilizarea acestora să fie voluntară pentru prestatorii de servicii, indiferent dacă este vorba de persoane fizice care desfășoară o activitate independentă sau de întreprinderi;
19. subliniază că, fiind vorba de un instrument facultativ, utilizarea cardului pentru servicii depinde de valoarea adăugată evidentă pentru prestatorii de servicii și de eforturile comunității de afaceri și ale autorităților competente din statele membre, inclusiv de la nivel regional și local, de a promova pe o scară cât mai largă cardul și beneficiile acestuia;
20. are o poziție critică față de principiul aprobării tacite, în eventualitatea în care cererea unui furnizor de servicii care dorește să obțină un card electronic nu primește răspuns din partea autorității statului-gazdă în termenele stabilite; o astfel de prevedere privind prezumția de validare ar trebui eliminată complet sau ar trebui stabilite cel puțin termene adecvate de examinare și prelucrare;
21. regretă că aspecte importante legate de cardul pentru servicii, precum detaliile cu privire la informațiile care urmează să fie incluse în formularul de cerere standard și documentele care trebuie incluse în cerere ca documente justificative, nu sunt incluse în proiectul de act legislativ, ci urmează a fi specificate de Comisie prin intermediul unor acte delegate; subliniază că acest lucru ar putea exclude posibilitatea ca autoritățile regionale și locale să-și prezinte punctul de vedere cu privire la aceste chestiuni importante; solicită ca Comitetul European al Regiunilor să primească toate documentele referitoare la actele delegate concomitent cu experții din statele membre, cu Parlamentul European și Consiliul și să aibă acces la reuniunile grupurilor de experți ale Comisiei care se ocupă de pregătirea actelor delegate relevante, pentru a putea prezenta orice observații necesare în timp util;
22. ia act de faptul că domeniul de aplicare al cardului electronic este limitat într-o primă etapă la serviciile pentru întreprinderi și serviciile de construcții, sectoare care reprezintă o parte importantă a economiei, dar caracterizate printr-un nivel limitat al comerțului și investițiilor transfrontaliere și o creștere modestă a productivității și care, prin urmare, ar putea beneficia de creșterea concurenței transfrontaliere;

⁽¹⁾ SWD(2016) 52, p. 8.

23. subliniază faptul că o bună funcționare a sistemului de carduri electronice presupune o cooperare eficientă între statele membre prin intermediul Sistemului de informare al pieței interne, care include autoritățile locale și regionale, iar acest lucru necesită o intensificare a utilizării platformei de către autoritățile publice și mai multe investiții în dezvoltarea acesteia; având în vedere, de asemenea, că punerea în aplicare a altor elemente importante ale pachetului de servicii, în special în ceea ce privește procedura de notificare, va depinde de eficacitatea acestei platforme, solicită Comisiei să prezinte un plan de acțiune pentru adaptarea acesteia, pentru a sprijini astfel procedurile necesare;

24. prin urmare, solicită Comisiei ca sistemul de gestionare a cardului electronic european pentru servicii să țină seama de sistemele de gestionare electronică deja existente în statele membre și să fie facilitată interoperabilitatea cu acestea din urmă;

25. îndeamnă Comisia Europeană să extindă în continuare domeniul de aplicare al cardului electronic european pentru servicii pentru ca, în viitor, să fie disponibil pentru un număr cât mai mare de ramuri economice, cum ar fi microîntreprinderile și întreprinderile mici, precum și actorii economici inovatori și dinamici;

26. sprijină ideea că prestatorii de servicii trebuie să plătească taxe pentru eliberarea cardului electronic de servicii, cu condiția ca acestea să nu fie disproporționat de ridicate; recomandă Comisiei să monitorizeze îndeaproape și să prezinte rapoarte privind nivelurile taxelor aplicate de statele membre, deoarece acestea ar putea reprezenta un factor important pentru nivelul de utilizare al cardului electronic ca instrument voluntar;

27. consideră că un element important al cardului electronic din punctul de vedere al prestatorilor de servicii este dispoziția conform căreia autoritățile din statele membre nu pot cere solicitantului să prezinte informații deja conținute pe cardul electronic, inclusiv cele referitoare la atribuirea unui contract de achiziții publice, la un concurs de proiecte sau la o concesiune, înființarea de filiale sau înregistrarea unor sucursale, în conformitate cu dreptul privind societățile comerciale sau înregistrarea acestora în sistemele de asigurări sociale obligatorii, dat fiind că acest lucru va permite reducerea, în general, a costurilor administrative aferente conformării prestatorilor de servicii, făcând ca acest card să devină mai atractiv și încurajând astfel utilizarea sa;

28. subliniază că acest lucru ar putea avea implicații de ordin practic pentru procedurile administrative și electronice, de exemplu cele pentru achizițiile publice pe lângă autoritățile locale și regionale; ar putea fi necesare perioade de tranziție pentru a permite o adaptare fără dificultăți a sistemelor pentru îndeplinirea noilor cerințe;

29. sprijină dispozițiile menite să faciliteze respectarea formalităților administrative referitoare la detașarea de personal și cele ce vizează facilitarea obținerii unei asigurări pentru serviciile prestate dincolo de frontiere, întrucât acestea vor spori, de asemenea, gradul de atractivitate a cardului pentru prestatorii de servicii și vor încuraja utilizarea sa;

30. subliniază că, în conformitate cu dispozițiile din Directiva privind serviciile, legislația nu afectează definiția și organizarea serviciilor de interes economic general și nu se aplică în cazul serviciilor neeconomice de interes general, servicii care sunt adesea furnizate la nivel local și regional și nu afectează dreptul muncii sau condițiile de încadrare în muncă;

31. invită Comisia să instituie sisteme de control eficace privind cardul electronic pentru servicii, cu scopul de a preveni concurența neloială și practicile frauduloase. Asigurarea aplicării riguroase a unor astfel de controale, bazată nu numai pe simplul control al datelor electronice, ar reduce eventualele practici de dumping social și recurgerea la munca nedeclarată;

32. subliniază faptul că există dubii referitoare la echilibrul dintre beneficiile introducerii cardului electronic european pentru servicii pentru furnizorii de servicii și efortul administrativ care revine autorităților competente din statele membre, inclusiv la nivel regional și local, ca urmare a acestei măsuri. Acest lucru este valabil cu atât mai mult, cu cât, în prezent, toate statele membre dispun de puncte unice de contact pentru orice întrebări și probleme legate de prestarea de servicii transfrontaliere, schimbul de informații între autoritățile statelor membre fiind posibil prin intermediul IMI. Regretă, de asemenea, că propunerea nu specifică în mod clar care dintre obligațiile administrative privind furnizorii de servicii va deveni inutilă pentru titularii deținătorii unui card electronic. În acest context, CoR consideră că, din punctul de vedere al proporționalității, introducerea cardului electronic pentru servicii este problematică;

Procedura de notificare pentru îmbunătățirea notificării referitoare la proiectele legislative naționale în domeniul serviciilor

33. sprijină principiul conform căruia anumite reglementări naționale care restrâng libertatea de stabilire și libertatea de a presta servicii ar trebui să fie nediscriminatorii în ceea ce privește naționalitatea sau reședința, proporționale și justificate prin motive imperative de interes general;

34. sprijină măsurile menite să îmbunătățească procedura de notificare pentru servicii, în condițiile în care experiența în punerea în aplicare a directivei privind serviciile a arătat că procedura este inoperantă, deoarece domeniul de aplicare al obligației de notificare este neclar, statele membre o abordează în moduri diferite, iar părțile interesate nu au acces la acestea;

35. consideră că orice reformă ar trebui să respecte dreptul statelor membre de a reglementa serviciile pe teritoriul lor, în conformitate cu principiile stabilite în Directiva privind serviciile;

36. subliniază faptul că problemele identificate de Comisia Europeană, cum ar fi nerespectarea obligației de notificare completă a măsurilor, ar putea fi evitate, între altele prin îmbunătățirea sistemului actual de notificare în temeiul Directivei privind serviciile. Valoarea adăugată a noii proceduri de notificare, mai dificil de pus în aplicare și impunând legiuitorului de la nivel național mai multe restricții, inclusiv la nivel regional și local, merită pusă sub semnul întrebării din perspectiva principiilor subsidiarității și proporționalității;

37. salută clarificarea măsurilor specifice pe care statele membre sunt obligate să le notifice Comisiei, precum și a informațiilor pe care acestea trebuie să le prezinte în acest context;

38. sprijină o mai mare transparență, dar consideră că ar trebui scoase în evidență mai explicit posibilitățile specifice de care dispun părțile interesate pentru a contribui cu observații în timpul perioadei de consultare;

39. solicită ca legislația cu relevanță exclusiv locală să fie exclusă din domeniul de aplicare al prezentei directive;

40. consideră că această consultare nu ar trebui să împiedice statele membre să adopte măsura în cauză;

41. este de părere că sistemul de alertă prevăzut de Comisie la articolul 6 alineatul (1) trebuie să stabilească în detaliu motivele pentru care consideră că proiectul de măsură în cauză este incompatibil cu Directiva privind serviciile și să conțină eventuale propuneri care să permită eliminarea preocupărilor pe care le are Comisia; propune ca proiectul de directivă să fie modificat în acest sens;

42. consideră că, după emiterea unei alerte, Comisia ar trebui să aibă obligația de a se angaja într-un dialog cu organizațiile competente relevante, inclusiv la nivel regional și local;

43. este preocupat de faptul că propunerea de decizie prevăzută la articolul 7 ar putea restricționa în mod nejustificat libertatea legiuitorilor de la nivel național, regional și local; consideră că ar trebui propusă, în schimb, o recomandare fără caracter obligatoriu care să nu împiedice legiuitorii naționali și regionali să finalizeze procesul legislativ, ținând seama de recomandarea Comisiei; ia act de faptul că Comisia este abilitată să conteste legalitatea legislației adoptate pe lângă Curtea de Justiție a Uniunii Europene, ceea ce reprezintă o sancțiune potențială importantă, de care legiuitorii de la nivel național și regional care au primit o notificare de alertă/recomandare cu privire la incompatibilitatea din partea Comisiei vor ține, cu siguranță, seama;

44. consideră că clarificările pe care proiectul de directivă le prevede cu privire la domeniul de aplicare al măsurilor care trebuie notificate, precum și informațiile care trebuie furnizate, împreună cu intensificarea consultării, instituirea unui mecanism de alertă și elaborarea unei Recomandări a Comisiei referitoare la incompatibilitate, trebuie să fie suficiente pentru a asigura o mai bună procedură de notificare, care să fie eficace, respectând totodată prerogativele organelor legislative naționale și regionale;

45. sugerează Comisiei să elaboreze estimări ale creșterii anuale a numărului de notificări ca urmare a noii proceduri de notificare, astfel încât, dacă este necesar, să ia măsuri de planificare menite să asigure capacitatea de a răspunde în mod eficient la volumul de lucru preconizat în termenele prevăzute în proiectele legislative în cauză;

Testul de proporționalitate (evaluare din perspectiva proporționalității a normelor naționale privind serviciile profesionale)

46. subliniază faptul că serviciile profesionale sunt foarte importante din punct de vedere economic, oferind locuri de muncă pentru 22 % din persoanele angajate în UE, respectiv pentru 47 de milioane de cetățeni;

47. subliniază că reglementarea serviciilor profesionale rămâne o prerogativă a statelor membre și că este de competența statelor membre, la nivel național, regional sau local, să decidă dacă și în ce mod sunt reglementate profesiile, în limitele principiilor nediscriminării și proporționalității;

48. ia act de faptul că reglementarea serviciilor profesionale poate avea loc sub forma reglementării de către stat sau prin instrumentele de autoreglementare de către organismele profesionale și că, în multe cazuri, reglementarea are loc la nivel regional și local în statele membre, ceea ce creează o situație foarte complexă și fragmentată, în care statele membre trebuie să își îndeplinească obligațiile de a asigura evaluarea proporționalității, inclusiv în ceea ce privește participarea tuturor părților interesate direct implicate;

49. recunoaște că există un control inegal privind reglementarea profesiilor pe teritoriul UE și că acest lucru are un efect negativ asupra furnizării de servicii și a mobilității profesionale; recunoaște faptul că este de dorit să se asigure un cadru juridic mai coerent la nivelul UE pentru evaluarea proporționalității cerințelor noi sau modificate în legătură cu accesul sau exercitarea unei profesii reglementate, ținând seama de jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene;

50. consideră că este important ca propunerea să lase la latitudinea statelor membre deciziile cu privire la modul în care acestea și organele lor competente de la nivel regional și local ar trebui să se asigure că aceste decizii sunt bazate pe elemente concrete și în urma unei evaluări transparente și obiective, aplicată în mod uniform în toate statele membre și care țină seama de obiectivele de interes public;

51. este de părere că setul cuprinzător de criterii prevăzute la articolul 6 ar trebui să fie considerat unul indicativ, deoarece nu toate criteriile pot fi aplicabile sau au aceeași importanță într-un caz concret; consideră că, deși evaluarea proporționalității trebuie să fie riguroasă, obiectivă și bazată pe dovezi, ea ar trebui să fie și proporțională, în condițiile în care o abordare universală ar putea fi inutil de împovărătoare în multe situații. În plus, cerințele de la articolul 6 merg prea departe din punctul de vedere al domeniului de aplicare și al complexității;

52. salută dispozițiile care oferă părților interesate posibilitatea de a contribui cu propriile opinii la noile acte cu putere de lege sau la actele administrative care limitează accesul sau exercitarea profesiilor reglementate și consideră că transparența și implicarea tuturor părților interesate sunt esențiale pentru asigurarea unei reglementări adecvate;

53. subliniază că noile norme de proporționalitate, care implică monitorizarea regulată a dispozițiilor legislative, de reglementare și administrative, precum și realizarea unor teste de proporționalitate complete, obiective și bazate pe dovezi, inclusiv prin implicarea unor comitete de analiză independente și cu o implicare mai amplă a părților interesate, vor spori volumul de muncă și costurile pentru autoritățile statelor membre, inclusiv la nivel regional și local. Acest lucru este valabil în special pentru articolul 4, în temeiul căruia ar trebui evaluate din punct de vedere al proporționalității nu doar introducerea unor noi dispoziții privind profesiile reglementate, ci și modificările aduse celor existente, cerință care poate fi considerată excesivă;

Orientări pentru reformarea și reducerea numărului de profesii reglementate

54. ia act de eforturile Comisiei de a se asigura că reglementarea profesiilor este adecvată scopului pentru care a fost creată, încurajând statele membre să verifice dacă cerințele profesionale sunt necesare pentru a îndeplini obiectivele politicilor publice naționale;

55. salută orientările pentru reformele naționale de reglementare a profesiilor, deosebit de utile în demersul de a ajuta statele membre să își adapteze cadrele de reglementare pentru profesiile cu un potențial ridicat de creștere și de ocupare a forței de muncă, inclusiv pentru arhitecți, contabili, avocați, agenți de brevetare, agenți imobiliari și ghizi turistici;

56. ia act de faptul că aceste recomandări sunt destinate să completeze evaluările semestrului european și consideră că integrarea lor în cadrul procesului semestrului european ar putea fi utilă;

Respectarea principiilor subsidiarității și proporționalității

57. consideră că anumite aspecte ale propunerilor referitoare la pachetul privind serviciile ridică probleme importante în ceea ce privește subsidiaritatea și proporționalitatea ⁽²⁾; atrage atenția asupra faptului că mai multe parlamente naționale au emis avize motivate, atrăgând atenția asupra aspectelor legate de subsidiaritate și proporționalitate, exprimându-și îngrijorarea cu privire la posibilele interferențe în procedurile legislative naționale;

Implicații asupra sarcinii administrative și a capacității administrative

58. este preocupat de faptul că propunerile referitoare la cardul pentru servicii, la procedura de notificare și testul proporționalității vor impune sarcini administrative suplimentare autorităților competente din statele membre, inclusiv autorităților locale și regionale, cu consecințe asupra capacității administrative și cu implicații asupra bugetelor acestora.

Bruxelles, 11 octombrie 2017.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽²⁾ Mai multe parlamente naționale și regionale au subliniat că măsurile propuse în directive referitoare la procedura de notificare și testul de proporționalitate depășesc limitele permise de temeiul juridic indicat. Mai multe parlamente naționale și regionale au emis avize motivate care indică probleme legate de subsidiaritate în ceea ce privește procedura de notificare, dat fiind că Comisia și alte state membre ar putea să intervină în procedurile legislative naționale; în condițiile în care măsurile propuse depășesc temeiul legal indicat, testul proporționalității reprezintă o imixtiune în competența statelor membre și nu este necesar, iar cardul pentru servicii, în forma propusă, nu generează o valoare adăugată suficientă. În ceea ce privește proporționalitatea, parlamentele naționale și regionale consideră că o directivă privind un test de proporționalitate nu este necesară, fiind suficiente recomandări mai puțin stricte, și că catalogul de criterii este excesiv, iar propunerea nu lasă suficientă marjă de manevră pentru adoptarea de decizii la nivel național în vederea realizării obiectivelor avute în vedere. În ceea ce privește cardul pentru servicii, parlamentele consideră că este probabil ca volumul de muncă administrativă pentru a asigura respectarea unei proceduri complexe să crească în mod considerabil, și că termenele stricte sunt disproporționate, că normele propuse ar duce la introducerea unui principiu al țării de origine, că cardurile electronice pentru servicii ar putea fi emise fără efectuarea unor controale, date fiind termenele scurte fixate pentru evaluări, și că propunerile depășesc ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivelor propuse.

ISSN 1977-1029 (ediție electronică)
ISSN 1830-3668 (ediție tipărită)

Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

RO